

సంపుట : ౮.

ప్రమాది, భాద్రపదము : సెప్టెంబరు, 1939.

సంచిక : ౨.

ఇండియాకార్యదర్శి లొంగుటకు ఆంధ్రులు ప్రబలాందోళనచేయాలి

ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకరాష్ట్రము కావలెనను వాంఛ, 25 వత్సరముల క్రితమే పుట్టినది. భారత జాతీయ మహాసభ (కాంగ్రెసు) ఆంధ్రులకు కాంగ్రెసురాష్ట్ర మొసంగి, 20 ఎండ్లక్రితము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగా దేశమంతటినీ విభజించినప్పటి నుండియును, తెలుగుభాష మాటలాడే ప్రజలందరి లోను హెచ్చునమైకృతభావము, భ్రాతృభావము ప్రకటితమాతావచ్చినవి. ఈలోపున చాలకార్యక్రమం జరిగింది.

ఆంధ్రమునకు ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రము కావలెననువాంఛ ప్రాముఖ్యము వహించినది. దానిని ముఖ్యమైన అన్ని ప్రాంతములలోను గుర్తించుచున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఒక రాజకీయ ప్రాంతముగా ఆత్మతంత్ర త్వరితముగ ప్రారంభించు ఆవశ్యకత గురించిగాని, దానిలోని సమదేశము గురించి

21-వ

ఆంధ్రమహాసభలో

శ్రీమాడభూషి

అనంతశయనం అధ్య

క్షోపన్యాసంనుండి.

గాని నిజముగా శంకించ కలిగేటటువంటి వ్యక్తి ఆంధ్రదేశములో గాని, బయటగాని ఎవ్వరును లేరని తలపవచ్చును.

భాష, ఐకమత్యముకూర్చే మహా శక్తి; సమైక్యమతముకంటే కూడ ఎక్కువ శక్తులు కలిగినది, ఈ భాషానుబంధము చేతనే అన్ని రకముల రాజకీయ మతములకు చెందినవారును, వివిధమతములకు

జాతులకు, శాఖలకు చెందినవారును ఇందులో చేరిరి. ఏకభాష మూలముగా ఏకముఖమైన భాషనా దృష్టి ప్రకటించుచున్నారు. సమంచితమైన రాజకీయ సూత్రములదృష్ట్యా పరికించినట్లయితే, ఒక భాషమాటలాడే ప్రజలు కలసి మెలసి ఒకే విశాలప్రాంతములో నివసించినచో వారిని ఒక ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా భావించి, వారి వ్యవహారములు వారు సరిచూచుకొను అవకాశ మొసంగవచ్చును. మన దేశమువంటి దేశములో అవిధమైన స్వయంపరిపాలకభాషారాష్ట్రముల నేర్పరాచుటవలన యావత్ దేశక్షేమమునకు లాభించును; ఒక తెగ ప్రజలు మఱియొక తెగపై పెత్తనము వహించకుండ చేయును. ప్రపంచ యుద్ధానంతరము పాశ్చాత్య ప్రపంచములో, చిన్న చిన్న దేశములైన పోల్స్, జెక్కులు, సోవాకులు మొదలగు

వారికికూడ స్వాతంత్ర్య మొసంగిరి యనము ప్రత్యేక రాష్ట్రము కావలెనని కోరు యీ యభిలాష, కేవలము మనోభిప్రాయము మాత్రమే కాదు. ఆ విధముగానై తేనే మన ఆర్థిక, సాంఘిక, విజ్ఞానాభివృద్ధులు, మన రాజకీయ విముక్తికూడ సిద్ధింపగలదని మనము దృఢముగా విశ్వసించు చున్నాము.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణము ప్రస్తుతము వాయిదా వేయవలసినదని కొందరి అభిప్రాయముగా ఉంటూ వచ్చినది. దానికి కారణము, ఈ విభజనవలన చాల పెద్ద ఆర్థిక కష్టాలూ, బాధ్యతలు తలపైన వస్తాయేమో యను భయమే. ఈ భయము అనేకసభావేదికలపైన లెక్కలే నన్నిసారులు వెల్లడించి వున్నారు. ప్రస్తుతము మనము చేయచున్న ఆంధ్రోళనాపరిస్థితులతో ఈ సందర్భము గురించి చెప్పే వాదములగూర్చి పునరుక్తిగా తెలుపనక్కరలేదు. వాయిదా వేయటకు అనుకూలమైన వాదములు సక్రమమైనవే అనుకొందాము! ప్రత్యేక రాష్ట్రముయొక్క లాభాలే యీ కల్పిత కష్టాలుకంటె హెచ్చు తూగును. సింధుకు, ఉత్తర సరిహద్దుకు, ఆస్సాముకు, ఒరిస్సాకు ప్రత్యేక రాష్ట్రాలు నిర్మించేటప్పుడు ఇటువంటి ఆక్షేపణలేమైనా వచ్చినవా? ఈ రాష్ట్రములన్నియును, ఈనాటికి కూడ కేంద్రప్రభుత్వముయొక్క ఆర్థిక

సహాయముపై న ఆధారపడియున్నవి; యీ రాష్ట్రాలలో కనీసము రెండు రాష్ట్రాలయినా ఎన్నడు స్వయంపోషకము అగుటకు అనకాశంలేకుండా వున్నవి. ఈ రాష్ట్రములంత అభ్యావృద్ధిలో ఆంధ్రులులేరు. ఈ పరిస్థితులలో ఆంధ్రులమైన మనమొక్కళ్ళనూ ప్రత్యేక రాష్ట్రంలేకుండా ఎంతకాలము చేచియుండగలము? ఈ సమావేశంలో నిశ్చయించవలసిన ముఖ్యంశమే యిది!

కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ క్రిందటి సంవత్సరము చేసిన తీర్మానములో ఎటువంటి యభిప్రాయము, ఉద్దేశం ఉన్నప్పటికీకూడ, బాంబాయిలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ ఇటీవల సమావేశమైనపుడు, ఆంధ్ర రాష్ట్రము త్వరలో నిర్మాణముచేయటకు తగిన చర్యలు తీసికోవలెనని నిశ్చయం చేశారు. కాంగ్రెసు వారందరును, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము లన్నియును, ఆనిశ్చయమునకు కట్టుబడి యుండవలసినదే! మన దేశములోని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము లన్నియును, ఈ విషయముగూర్చి తగిన చర్యలు తీసికొని ఈ నిశ్చయమును అమలుపఱచవలసినదే. ఊరికే కబుర్లతో కాలక్షేపము చేసిన మాత్రముచేలాభములేదు. మద్రాసు ప్రధానమంత్రి శాసనసభా భవనములో తాము చేయగలిగినంత చేసితిమనియును, అయినను, ఇండియా కా

ర్యదర్శినుండి తమకు ప్రతికూలమైన జవాబు వచ్చినదని చెప్పనేచెప్పిరి. ముఖ్యముగా ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణము గురించి ప్రత్యేకించి తిరిగి వారు విజ్ఞాపనములు చేసినట్లుగా ఉన్నది. కాని వారికివచ్చిన ప్రత్యుత్తరములో, నూతన సంస్కరణల ఫలితముగా వచ్చిన నూతన వాతావరణముచే భారత దేశ మంతటను కూడ ఇట్టివాంఛలు ప్రబలవచ్చునని తెలిపిరట. మిత్రులారా! ఇండియా కార్యదర్శి అవలంబించిన ఈవిధానము కేవలము తప్పించుకొనుటకు చేసిననాకు అని నేను చెప్పక తీరదు. తప్పించుకొనే విధానమునకు కారణము పూర్వపు నా ప్రాజ్యాధికార గర్వమేయని చెప్పకతీరదు. రెండున్నరకోట్ల ఆంధ్రుల ఏకైక కఠంఠవాంఛను తాను అలక్ష్యము చేయవచ్చునని ఇండియా కార్యదర్శి తలంచుచున్నాడు. అందుచేత మన మొజ్జులు వినునట్లు చేయవలెను; మన కార్యసిద్ధికి మనశక్తిపై ననే ఆధారపడవలయును. మరల ఇండియా కార్యదర్శిగుమ్మముకడ పడికాపులుకాచి వేడుటకంటె మన స్వయంశక్తిపై ననే ఆధారపడి యుండవలెను. కాంగ్రెసువారు ఎవ్వరును ఇండియా కార్యదర్శికి విజ్ఞప్తులు పంపరాదని కాంగ్రెసు చేసిన నిశ్చయము సముచితముగానే యున్నది. కాంగ్రెసేతరులకూడా ఈవిధానమునే అనుసరించవలెనని నా దృఢవిశ్వాసము.

ఎనిమిది రాష్ట్రములలో పరిపాలన చేయుచున్న కాంగ్రెసు సంస్థయే ఈ కార్యము నెరవేర్చలేనిచో, మఱియే యితరసంస్థకూడ దీనినిచేయజాలదు. మోంటుఫోర్టు సంస్కరణము ప్రారంభించిన తర్వాత, ఆంధ్రులు ముగ్గురు ప్రధాన మంత్రులుగా పనిచేసిరి. వారు పానగల్లురాజు, శ్రీ బి. మునిస్వామినాయుడు, బొబ్బిలిరాజుగారలు, సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు గవర్నరుగూడ పనిచేసిరి. 18 యేండ్లు మద్రాసు పరిపాలనచేసిన జస్టిస్ మంత్రివర్గము కేంద్రప్రభుత్వముపై నగాని, ఇండియా ప్రభుత్వకార్యదర్శిపై నగాని యీ విషయమై ఏవిధమైన ఒత్తిడికలిగించుటకు ఏ పనియును చేయలేదు. నేడు, ఒక యభిమానాంధ్రుడు శ్రీ ఈడ్పుగంటి రాఘవేంద్రరావుగారు ఇండియా కార్యదర్శికి సలహాదారుగా పని చేయుచున్నారు.

వారి మద్రాసురాక, వారికి వలచేసిన ఉపహారములు మనలో ఎన్నో ఆశలు కలిగించినవి. మన యెత్తుల విధానముగూర్చి మద్రాసు ప్రభుత్వము అవలంబించిన పద్ధతులగూర్చి విమర్శించిరి. కాని, ఏ విధాన మవలంబిస్తే బ్రిటిషుప్రభుత్వముపై న సరిగా పనిచేయునో చెప్పలేదు. ఈవిషయమై మానము ద్రాలంకారులై వున్నారు. బ్రిటిషుహృదయము ఏ విధముగా పనిచేయునో వారికి ఇటీవల లభించిన

పరిచయఫలితముగా ఇంకా మనకు సలహాలనిచ్చి చక్కని సహాయము చేయగలరని ఆశింతుముగాక! నేనిదివరకు మనవిచేసిన రీతిగా మన స్వయంత్రక్తిమీదనే ఆధారపడవలెనని కోరుచున్నాను.

ప్రధాన మంత్రి మద్రాసు శాసనసభ అంతరించుచున్న కేవల లాంఛరాష్ట్రనిర్మాణమును గూర్చి ఏకగ్రీవవాంఛగా 'మేండ్లెట్' పంపవలెనని మనకు సలహా యిచ్చిరి.

ఆ తీర్మానమును సభవారందరును ఆమోదించునట్లు చేయుట అంత కష్టముకాదేమో! మద్రాసు శాసనసభలోని సభ్యులందరును కాంగ్రెసు కాంగ్రెసేతర భేదములేక, ఆంధ్ర ఆంధ్రేతర భేదములేక అట్టి తీర్మానమును బలపఱచవలెనని ప్రార్థన. నిజమునకు ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని కోరువారిలో ఆంధ్రులే అగ్రగణ్యులని చెప్పితిరవలెను. ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రాన్ని వెంటనే నిర్మించునట్లు చేయవలెనని తీర్మానమును కేంద్రశాసనసభలోని కాంగ్రెసు పార్టీలచేత ప్రవేశపెట్టవలెనని కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ కోరవచ్చును. ఇదియంతయును ఎటులున్నప్పటికినీ, అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీ ఇటీవలచేసిన తీర్మానమునుబట్టిచూడ కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ సలహాలతో, వివిధ రాష్ట్రాలలో పనిచేయు కాంగ్రెసు మంత్రులందరును, తమకు గలిగిన ప్రతియవకాశములోను యీ

విషయముగురించి పట్టుబట్టుట విధిగా తలంపవలెనన్నట్లు తోచుచున్నది.

ఈవిషయమై కేంద్రప్రభుత్వమును, ఇండియా కార్యదర్శిని విధిగా కలుగజేసికొనునట్లు ఒత్తిడి కలిపించవలెనన్నట్లున్నది. అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీ చేసిన తీర్మానము అఖిలభారత కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ అమలు జరుపుననియును, కాంగ్రెసు ప్రధానులందరును ఈవిషయమై తగుచర్య తీసికొనునట్లు చేయుననియును తలంపవచ్చును ఈకోరిక వెంటనే తీర్చనియెడల శాసనసభలోని సభ్యులు సముచితసమయములో రాజీనామాయించి రావలెనని వర్కింగుకమిటీ ఉత్తరువులు చేయవలెను. మద్రాసు ప్రధాని రాజగోపాలాచారిగారు, శాసనసభ తీర్మానమును అమలులోనికి తీసికొని వచ్చుచున్నందులకు మన ప్రయోజనమును సాధించుటకు వారొసంగిన అమూల్యమైన సలహాకును, వారికి మన ధన్యవాదములు సమర్పింపవలసియున్నది.

ఇటీవల ఎ. ఐ. సి. సి. చేసిన నిశ్చయము వారికి మఱింత ధైర్యమొసంగి, మన ఏకగ్రీవవాంఛకు ఇండియా కార్యదర్శి లొంగుటకు తగిన ప్రబలచర్యలు వారిచేత తీసికొనునట్లు చేయునని విశ్వసించుచున్నాను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణవిషయంలో మహాత్ముణ్ణిదర్శించి ప్రార్థిద్దాము

మహాత్ముడియప్రభుత్వమును, ఆంగ్లేయపాలనయు సాగించబడిన పిమ్మట ఆంధ్రదేశము విడగొట్టబడి పరరాజుల స్వాధీనమైనది. మదరాసు రాజధానిలోని ఆంధ్రులు తమిళ, కర్ణాటక, మలయాళదేశములవారితో నొక్కటిగ చేర్చబడి స్వయంవ్యక్తిత్వమును గోల్పోయి పరభృతులవలె పాటింపబడుచున్నారు.

కావుననే ఆంధ్రజిల్లాలను చెన్నరాజధానినుండి విడదీసి ప్రత్యేకముగా నేర్పాటుగావించుకొని ఆ తీర్మానవ్యక్తిత్వమును బడసి, ఐకమత్యమును వృద్ధిగావించుకొని భారతదేశమునందలి యితరజాతులవలెనే పలుకుబడియు, ప్రాధాన్యతయు సముపార్జించుకొనవలెనను యుద్దేశముతో ముత్పన్నమగుటతోడనే ఆంధ్రోద్యమము ప్రారంభింపబడినది. ఆ యుద్యమము ఈ పట్టణమునుండియే ప్రథమమున సాగినదని తమకందరికిని విశదమే. మఱియును ఆంధ్రరాష్ట్రభావాంకురములు ఇచ్చటి యువకుల హృదయములందే మొదట ఉత్పన్నమైనవి. నిదురనుండి ఆంధ్రమహాజనులను ప్రజోధించిన మేల్కొల్పు ఇచ్చటనుండియే ఆంధ్రదేశమునంగలి వివిధ ప్రాంతములందును ప్రతిధ్వనించినది. ప్రథమాంధ్రమహాసభయు ఈ జిల్లాలోని బా

21-వ ఆంధ్రమహాసభలో శ్రీకొండా వెంకటప్పయ్యపంతులు ప్రారంభోపన్యాసం నుండి.

పట్టణలో అత్యంతవైభవముతో అత్యుత్సాహముతో సమావేశపరుపబడినది. కావున ఈ యిరువదియొకటవ ఆంధ్రమహాసభ ఈపట్టణమున గూడుట మిక్కిలి సందర్భోచితముగా నున్నది. ప్రథమమహాసభజరిగిన నాటినుండియు చాలవరకు ఏ శ్రేణు మహాసభలు ఆంధ్రదేశమున ముఖ్యస్థానములలో సమావేశమగుచుండినవి. ఆ సభలలో ఆంధ్రులు వేనవేలుగజేరి ఆంధ్రరాష్ట్రముగావలయునని తీరుమానములుగావించి ప్రభుత్వమువారికి పంపుచుండిరి. మాంశగుళలమ్ముఫర్దు సంస్కరణలు విచారణలో నున్నప్పుడు వారితువురును చెన్నపట్టణమునకు విచ్చేసినందున ఆంధ్రదేశమునందలి వివిధమండలములనుండి నాయకులగువారు జేరి వారిని

దర్శించి భారతదేశము భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రాలుగ విభజించుట యావశ్యకమని వివరించి ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము గావింపవలసినదని గోరుచు నొక విజ్ఞాపన పత్రమును అందించియుండిరి. అందుకు ఫలితముగ 1919 సంవత్సరమున వెలువడిన సంస్కరణశాసనమునందు ప్రత్యేకనిర్మాణమునకు అవకాశమువలని ఫలితము మనకు చేకూరదయ్యెను. శాసనసభలో రెండుసార్లు అనుకూల తీరుమానములు గావింపబడినను అప్పటి ప్రభుత్వమువారు వానిని అంగీకరింపరైరి.

పిమ్మట పండేండ్లకు సైమన్ కమిషను సంస్కరణముల విచారణ ప్రారంభించినప్పుడు కాంగ్రెసు సందేశము ననుసరించి ఆంధ్రులు సైమన్ కమిషనును తీవ్రముగ బహిష్కరించిరి. ఆ కమిషనువారిని అనుసరించిన ఇతిర రాష్ట్రాలవారికి ప్రత్యేక రాష్ట్రములు సిద్ధించినవి. కాని ఆంధ్రుల కోర్కెవ్యర్థమైనది. ఐనను ఆంధ్రమహాసభలు నడుచుచు వచ్చినవి. కాంగ్రెసు మహాద్యమములో ఆంధ్రులు ఎవ్వరికిని వెనుకబడక త్యాగశీలము ప్రకటించిరి.

తుదకు కాంగ్రెసు పదవీ స్వీకారము అంగీకరించుటచేత కాంగ్రెసు మిత్రా ౩3 పేజీలో.

తార అగుట చాలాతేలిక. కాని తార అనిపించుకొనుట కష్టము.

సి నీ మా క ల

'దేశకాల పరిస్థితులపట్టి కథలు ఉండాలి
సెట్టింగులు ఆకాలానికి సరియైనవి వి వుండాలి.
మరువ్యప్రకృతినిపట్టి వేమలు ఇయ్యాలి.
మనోవిజ్ఞానము తెలిసిన డైరెక్టరుండాలి.
అసభ్యాలు కనుపించకూడదు'

రచయిత :

శ్రీ గిర్రాజు రామారావు

బోగముతారలు

ఈమధ్య సినిమాలలోని కండ
రూ బోగముస్తాల్లే వస్తున్నారని
యీశుడించుకొనుచు పత్రికలలో
వ్రాయడం మొదలుపెట్టినారు.
వ్రాసినారేకాని, దీనిని తప్పకునే
పద్ధతి చెప్పరువారు. సినిమాలో
పూర్వార్థాచారాలతో పురాణగాథలు
తయారవుతూవుంటే తారలు- అం
దులో సంసారంచేసే తారలు- నవీ
నాచారాలవారు ఎట్లా అవుతారు?
పోనీ కళావంతులే వస్తున్నారను
కోండి. ఆ ఛండాలువృత్తికంటే ఇది
వేయిరెట్లు మెరుగుగదా? ఇప్పుడు
వీరు నిజమైన కళా వంతులన్న
మాట. అనవసరముగా ఘాతుక
విమర్శనలువ్రాసి రచయితలు అస
లుకు మోసము తేకుందురుగాక!

చూచేవారు సి నీ మా లో ని
పాత్రల కష్టాలుచూచి విచారిస్తారు.

చెడుజీవితాన్ని చూచి అసహ్యించు
కుంటారు. దుర్దశకు దుఃఖిస్తారు.
ఆనందానికి ఆనందిస్తారు. అంటే
చూచేవారు ఏదో ఆదర్శాన్ని
పెట్టుకొనే చూస్తూ ఉంటూఉంటూ
రన్నమాట. ఆయాదర్శమే సత్య
మన్నమాట. ఆ అనుభవమును
మనిషిపొందితే వాస్తవమును తెలి
సికొన గలుగుతాడు. దీని తత్త్వ
మును తీసేవారు తెలిసికొంటే
చూచేవారిని సులభముగా ఆనంద
పరుపవచ్చును. ప్రేక్షకులు చూచే
వారే అవుతారుగాని పాత్రధారులు
కాజాలరుగదా! వారి సానుభూతి
క్షణభంగురమేగాని నిలకడగా
ఉండదు. ఉండాలంటే తీసేవారు
చూచేవారుకూడా శ్రద్ధ పూని వుం
డవలసినదే.

కథ

దేశకాలపరిస్థితులనుపట్టి కథ

లుండాలి. సెట్టింగులు ఆకాలానికి
సరియైనవి విఉండాలి. మనుష్యప్రకృ
తినిపట్టి వేమలుఇయ్యాలి. మనో
విజ్ఞానము తెలిసిన డైరెక్టరుండాలి.
అసభ్యాలు కనుపించ గూడదు.
Mass appeal అని అన్యాయాలు
చూపించగూడదు. ఇవి అన్నియు
అందరకు తెలిసిన విషయాలే. కాని
వీనిని గమనింపక పోవుటవలననే
ఫిల్ములు చెడుతూఉంటాయి.

తెలుగుసినిమాలలో ఉత్తమ
మైనది వందేమాతరమని వినికిడి.
మాలపిల్ల దీనికేమీ తీసిపోదు. ఈ
రెంటిలోనూ బ్రాహ్మణబ్రాహ్మ
ణభేదాలు కనుపిస్తాయి. మాలపిల్ల
లో బ్రాహ్మణులచెడుప్రవర్తన
కనుపించినది. వందేమాతరంలో
బ్రాహ్మణకుటుంబమూ అన్నట్లు
అనుచునంపుట్టించే కుటుంబము.
కాని వారు శూద్రులు. ఈ ఫిల్ము
లో బ్రాహ్మణుడేలేడు. నిర్మాతల
ఉద్దేశ్యము తెలిసికోటానికి చుడు
వరులు స్వతంత్రులు.

చెప్పదలచుకొన్నదేమంటే పైన
వివరించిన ప్రమాదాలవలన క్రమే
ణ రాబడి తగ్గుతూఉంటుంది. తు
దకు వీని ఆయువు తగ్గిపోతుంది.

ఖర్చు

ఇంకొక కారణమేమిటంటే
చూచేవారి ఆర్థికదుస్థితి. లక్షలు
ఖర్చుపెట్టి ఆధనము జనము దగ్గర

వనూలు నేయాలంటే కష్టమే. ఎంతమంచి ఫిల్ముకైనా దినమూ సావలా ఖర్చుపెట్టడానికి మన దేశ మునకు శక్తిచాలదు. కాబట్టి ఖర్చు తగ్గించుకోవాలి. ఖర్చు తగ్గితే టిక్కెట్లు రేట్లు తగ్గించవచ్చును. విదేశాలలో చాలా ఖర్చు పెడతారు, ఇచ్చేవారున్నారు గనుక. మన దేశములో బీదవారు ఎక్కువ. కనుక టిక్కెట్లు చౌక చేయాలి. టిక్కెట్లు చౌక చేసికొంటానికి మూలధనము జాగ్రత్తగా వాడుకోవాలి. ఇది అసాధ్యముమాత్రము కాదు.

ఖర్చు ఎట్లా ఉంటుందో మూడి రికి Dead End అనే ఫిల్ముయొక్క పద్దు వ్రాస్తాను. ఇది అమెరికాలోని విషయము:

కథకు	...	6,00,000
జీతాలు	...	9,00,000
నిర్దేశకుడు	...	1,95,000
ఫోటోగ్రాఫరు	...	2,40,000
ఇంజనీయరు	...	
విద్యుచ్ఛక్తి	...	9,75,00
డ్రెస్సు, రంగులు :	...	
ఫిల్ము తీసేందుకు వూడియో	...	4,91,250
ఖర్చు	...	
సెట్టింగులు మొదలైనవి.	...	2,70,000
నెగెటివ్ ఫిల్ము	...	1,50,000
ఎడిటింగు	...	30,000
పబ్లిసిటీ	...	30,000
ఫీమా	...	60,000
ఇంకా చిల్లర ఖర్చులు	...	---
మొత్తము	...	40,00,000

ఎంతో ఖర్చు పెట్టి ఒక్కరోజు ల్లాకప్టపడితీసిన ఫిల్ము తెరమీద పదినిమిషాలు నడుస్తుంది. హాలీవుడ్

లోపని లేకుండా ఉండే స్టార్లకు వారానికి 15 వేల రూపాయలు జీతాలిస్తారు. .... ఈమాదిరిగా ఉంటుంది ఖర్చు. మన దేశములో ఒక ఫిల్ముకు లక్ష రూపాయలకు తక్కువ కాదు. ఈ ఖర్చు కూడా తగ్గించాలంటే మార్గాలున్నాయి. అవి టెక్నిక్కుకు సంబంధించినవి కనుక వదిలి వేస్తాను.

పేరు

చూచేవారు ఫిల్ముకంపెనీ పేరు చూచి మంచి ఫిల్ము అనుకొనునట్లే ఫిల్ము పేరుకూడా చదివి భ్రమిస్తారు. ఈ సంగతి తీసివారికి తెలియును. కనుకనే ఆ ఫిల్ముకు నామకరణము ఆకర్షణీయముగా పెడతారు. కథకు పేరు పెట్టడమనేది వాస్తవముగా, చాలా కష్టమైన పనే పేక్స్ పియరంతటివాడు As you like it అని వదిలివేసినాడు. కథ ఒకటి, పేరు ఒకటి ఎవ్వరూ పెట్టలేరు గదా! పిరికిమనిషిని గురించి కథ వ్రాసి నెపోలియన్ అని వ్రాయడు గదా!

అయితే ఈ రోజుల్లో ఫిల్ముపరిశ్రమ వ్యాపారము గనుక ఎట్లాగైనా ఉండవచ్చునని చాలామంది తలస్తూ ఉన్నారు. ఫిల్ములు తయారవుతున్నాయి కూడా. అందువలన నేడు నూటికి 90 ఫిల్ములు సార్థక నామధేయాలనున్నవి కావు. ఫిల్ము రూపాయలను మ్రింగేది- తరువాత ఇచ్చేది కనుక ఏదైనా మంచి పేరు పెట్టకూడదా అంటే పేరువలన ఉపయోగముండేరోజు లివి కావు. ఉప

యోగమువలన పేరు అంటారు నిర్మాతలు. కథ అంతా వ్రాసి పేరు పెట్టేవారున్నారు. పేరు పెట్టి కథ వ్రాసేవారూ ఉన్నారు. ఇతర భాషలోని ముక్కకు భావార్థము పేరుగా పెట్టేవారున్నారు. ఇట్లాంటివి మన తెలుగులో లేవుగాని ఇంగ్లీషు, హిందీలలో చాలా ఉన్నాయి.

Modern Youth అంటే జోబన్ కీబ స్త్రీ యట! Three Warriors అంటే అమర్ ఆత్మయట. Holy Crime అంటే ఛాయయట! Hot Blood అంటే భారత్ కాలాల్ అట! Unexpected అంటే దునియానమానే! Devils Desire అంటే ఫ్లోటీసీఫూల్; Flower Girl అంటే పరదేశీపంకా;

జంట పేర్లు

ఒక్క పేరుతో సంతృప్తిపడకో, వారికి ఏదో అనుమానముండియో రెండు పేర్లు పెడతారు. ఈ రెంటికిని యే విధమైన పోలిక ఉండదు. సరోజినీ-అంధీమనియా; వందేమాతరం-మంగళసూత్రం; వెంకటేశ్వర మాహాత్మ్యం-బాలాజీ; కూనీకౌన్-కంతహారము; చూడండి ఎంత విచిత్రముగా ఉన్నాయో. చూచేవారేమనుకుంటాడు?

ఈ రెండు పేర్లు పెట్టుకోవడములో చాలా అవస్థ వున్నది. వీరు బహుశః ఆకర్షణీయముగా ఉండేటందుకు పేరు పెట్టి కథ వ్రాసికొంటారు. ఆ పేరుకు సరిగా కథనుగర్ప

కోవాలి. అందుకనికథను అడ్డదిడ్డాలుగా పెంచుతారు. వందేమాతరం ఫిల్ముచూడండి. పేరును సమర్థించుకుంటానికి లాటరీ షీట్ లో వందేమాతరమని వ్రాయించి జేశారు. అక్కడకూ తృప్తిలేక, భారతమాతబొమ్మ ఒక దానిని కల్పించినారు. అక్కడక్కడ స్వదేశాన్ని గురించి పల్కించారు. అక్కడకూ తృప్తిలేక, 'లేక మంగళమాత్రం' అని అన్నారు. వందేమాతరం అని పేరు పెట్టుకొన్నందుకు నాయకులకు లక్షరూపాయలు దొరికినవి. బన్, పని పూర్తి అయిపోయింది. పిమ్మట కథ తుంపులు తుంపులుగా ఉంది. ఈ యవస్థ అంతా ఆకర్షణీయమైన పేరు పెట్టుకొనుటకు పట్టుదలపట్టుటయే కారణము. "గృహలక్ష్మి" ఫిల్ముకూడ సార్థకనామధేయమని చెప్పలేము. కాని ఉత్తరహిందూస్థానములోని ఫిల్ములతో పోలిస్తే మన గృహలక్ష్మి, వందేమాతరం ఫిల్ములు పేర్లు చాలా మెరుగు.

కొంతమంది కథ, ఫిల్ముతీరుట పూర్తి అయిన తరువాతగాని పేరు పెట్టరు. ఇది అంతమంచిది కాదు. పేరునుబట్టి కథ జ్ఞాపకమురావాలిగాని కథవిని పేరు మరచిపోవుట వింతగా ఉండును. మన దేశములో నామకరణాన్ని అంతముఖ్యముగా పీఠికొంటున్నారో లేదో తెలియదు చాలాముఖ్యమని నా సలహా! శరాన్ని బట్టి. ఇప్పుడు జడి జరుగుచున్నది.

సంగీతము

పేర్లు పెట్టియు, ప్రచారము చేసియు తీసేవారు చూచేవారిని ఆకర్షిస్తారు. బాగానే ఉన్నది. చూచేవారి నేవిధంగా ఆనందపరుస్తారో చూడవలసి ఉన్నది. ఈ రోజుల్లో ఇతరపద్ధతులన్నిటికంటే సంగీతము పద్ధతి ఒకటి బాగా ఉన్నది. కథ ఎట్లా ఉన్నానో చక్కని సంగీతముంటే ఫిల్ముకు విజయమనే అనుకుంటారు. నటకులను నిర్ణయించుకొనేటప్పుడు ముందుగా సంగీతాన్ని శ్రద్ధుచేస్తారు. ఈ చాదస్తమెందుకో తెలియదు. తుదకు వారందరకు పాటలు, పద్యాలు ఉండనే ఉండవు. ఉన్నవారికి కీర్తనలు పెంచివేస్తారు. ఇందువలన జనులు ఆకర్షింపబడతారని వారి యుద్దేశ్యము. ఈ సంగీతాన్ని గురించి కొంచెము పరిశీలిద్దాము.

పాటలు

సంగీత కచేరీలకు సినిమాలలో చోటులేదు. సినిమా సంగీతములో శబ్దము-స్వరము-చిత్రము కలిసి ఉంటాయి. రసాని కనుకూలమైన శబ్దాలుంటాయి. పరిస్థితి కనుకూలమైన స్వరముంటుంది. వీనిలో Descriptive, Illustrative అని రెండు రకాలున్నాయి. వర్ణనాత్మకముకొరకు అనవసరముగా ప్రకృతి వర్ణనలు బాగా ఉండవు. సినిమా పాటలలో పదలాలిత్వము అసహ్య

ముగా ఉంటుంది. గూఢమైన పదాలు బాగా ఉండవు. సంగీతము అన్నివిధాల బాగా ఉండవలెనంటే న్యూతి యేటర్సు, ప్రభాత్ వారి సినిమాలు చూడాలి. The song must create itself a situation అన్నారు. ఈ మాదిరివి దేవికారాణిచిత్రాలలో కనుపిస్తాయి. న్యూతి యేటర్సువారు భావకవిత్వాన్ని కూడ ఉపయోగిస్తున్నారు. పాతపాటలనుకూడా ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇప్పుడిప్పుడు మన తెలుగుఫిల్ములలో ఈ పద్ధతిలోని సద్గుణమును గ్రహించినారు. ఈ పాటలను వినునప్పుడు ప్రతివాడును ముగ్ధుడైపోతాడని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. చక్కని కంఠము ఉంటే చూచేవారు మైమరచిపోతారు. చక్కని ముఖమువలన మైమరుస్తారా అంటే అనుమానమే. చక్కని కంఠు, మంచి స్వరము కలిగిన పాత్రధారులను ఎంతసేపైనా చూడ బుద్ధి అవుతుంది.

కథ

ప్రకటనలవలనను, గ్రామభోగు ప్రచారమువలనను తారలయ్యేవారు చాలామంది ఉన్నారు. తారలగుటకు చాలా పరిశీలలో ప్యాస్సు కావలసి ఉన్నది. తార అగుట చాలా తేలిక కాని తార అనుపించుకొనుట కష్టము. అందమైనతార, హాయి అయిన సంగీతమే ఆదర్శమని నిర్మాత లనుకుంటారు. కాని ఈయద్దేశ్యము ఆ ప్రాంతాని కేవలకి

వస్తుందికాని దేశమంతటా చెల్లదు. కళ అనేది ఒక ప్రాంతానికి చెందినదికాదు. ప్రపంచమంతా ఉంది కాబట్టి ప్రతిభావంశాని కళ ప్రపంచమంతా అల్లుకొనిపోవడానికి ప్రయత్నముచేయాలి. అట్టి విశాల హృదయము కల్గిననాడు ఆ ఫిలుము బాగుంటుంది.

ఫిల్ముయొక్క శాగోగులను గురించి నిర్మాతలు విమర్శకుల మాటలు చెవినిబెట్టరు. దీనినిగురించి దేవికారాణి ఇట్లు చెప్పుచున్నది. "Generally criticisms are valuable in most cases they are so just and helpful. In fact we have a special reader to interpret them and on their criticism we improve things for India is already filmminded" ఈపద్ధతిలో మన తెలుగుదేశము వెనుకపడియే యున్నది.

క్రోజ్

ఇమిటేషను సంగీతాలనుగురించి చెప్పినదే చెప్పట అంతమంచిది కాదు. సాధ్యమైనంతవరకు ఎవరికి వారు సహజమైన స్వభావసిద్ధమైన సంగీతాన్ని ఉపయోగించుకోవాలి. కథ ఫిల్ముతోపాటు నెమ్మదిగా నడుస్తూఉంటుంది. అక్కడక్కడ ఆహ్లాదమునకుగాను మధురమైన సంగీతము కావలసినదే. అది Under Current వలె నుండవలెగాని ఇప్టుమువచ్చినచోట విసరకూడదు. పాటకొరకు Situation ను చూపించవలసి ఉంటుంది. లేక

పోతే పాట రక్తికట్టదు. Situation లేనిపాట, ఎంతమంచిదైనా సరే పాడగును. పాట, అభినయము, కెమీరాచలనము మిళితములై ఉండాలి. కొంతమంది పాటకొరకు క్లోసప్స్లు తీస్తారు అనవసరముగా, దీనిలో అర్థముండదు.

బ్యాక్ గ్రౌండ్

నాటకాలలో నేపథ్యమున సంగీతము లేక పాట బాగుండుట లేదని తీసివేయుచున్నారాని సినీమాలలో అవి చాలా బాగుంటున్నాయి. Background Music కూడ ఉండవలసినదేగాని దానిని ఎట్లు ఉపయోగింపవలెను అనుసంగతి తీసేవారు చూచేవారిని అడిగి తీయవలసి ఉంటుంది. మొత్తముమీద మంచివనుకొనే తెలుగు ఫిల్ములలో మంచిపాట వెనుకవంత సంగీతములో కలిసిపోయి ఒక్కటే గోలగా ఉంటుంది. జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. Team Music మనకులేదు. ఇటీవల విదేశాలనుంచి దిగుమతి అయింది. అది బాగానే ఉంటోంది. Unexpected లో వంతపాటతీసి గ్రామఫోనుకు Situation కల్పించి పాడించారు. ఇది క్రొత్త ఉద్దేశ్యమే. Merry Widow అనే ఫిల్ములో ఒకడు ఒక ఇంటిలోనికి పోవుటకై వాకిట నిలచినాడు. ఇంటిలో సంగీతము వినుపించుచున్నది. తలుపు తెరిచినవెంటనే అచ్చట కొంత

మంది కార్మికులు పనిచేసుకుంటున్నారు. వారువారు చేసికొనే పనులవలన వచ్చే శబ్దము సంగీతమువలె వినుపించుచున్నది. నిర్దేశకుని చాతుర్యము నేమనవచ్చు!

ఇమిటేషన్

భారతీయసంగీతాన్ని విదేశీయులే ఒప్పుకున్నారు. 'Indian melody is cast in one definite mood throughout and both time and tune are wrought into one homogeneous whole' అన్నారు. అయినప్పటికి వారు మనల ననుకరించరు. ఇక మనమో - ఆరవ వారు తెలుగువారిని, తెలుగువారు మరాఠీవారిని, వారు హిందూస్థానీ వారిని, వారు బెంగాలీవారిని, వారు ఇంగ్లీషువారిని, ఇంగ్లీషువారు ఫ్రెంచివారిని, ఫ్రెంచివారు ఇటలీ వారిని అనుకరిస్తారు. ఇమిటేషన్ రాగాలు వినేటప్పుడు చూచేవారు ఎంత విసుక్కుంటున్నారో తీసేవారు గ్రహించాలి. వందేమాతరములో నాగయ్యగారి సంగీతాన్నిగురించి బళ్లారి రాఘవాచారిగారు జమీన్ రైతులో వ్రాస్తూ చాలావిచారపడ్డారు. తుదకు 'ఇదే మనవారి ఉద్దేశ్యమైతే నామట్టుకు నాకు పౌరాణికగాధలే చూడాలని ఉన్నదన్నారు. చాలదూ! డైలాగుపాటలు చాలాకాలము క్రిందట మూల పడిపోయినాయిగాని హిందూస్థానీవారి ధర్మమువలన మళ్ళా వచ్చినాయి. చాలా! అసగ ఉంటాయి వింటానికి. [ఇం

‘ధూమపానము తరతరాలనుంచీ వస్తున్నటువంటి పాత ఆచారము.’

ధూమపానం-
తరతరాలనుంచీ,
యుగయుగాలనుం
చీ వస్తున్నటువం
టి ఒకఆచారం.
ఈ అలవాటు అ
మెరికాలోను, వె
స్ట్ ఇండిస్ లోను —
అబ్బో! ... అతి
ప్రాచీన కాలంనుం
చీ పాదు కొనిపో
యివున్నది.

1492 లో కొలంబసు, వెస్ట్
ఇండిస్ దీవులు—బహమాన్,
క్యూబా, హైతీలను కనిపెట్టాడు.
‘క్యూబా’లో ఒక ఎర్రటిమనిషి
పొగాకుచుట్టకాల్చి ధుమాగా—
మేఘమండలంవలె—పొగ కెరటా
లను వదలడం కొలంబసు గమనిం
చాడు. ఆతడు-ఆ యెర్రటి రంగు
మనిషి-కాల్చే దానిపేరు‘టాబేగో’.
దాన్నే మనం యిప్పుడు ‘సిగర్’
లేక పొగచుట్ట అని అంటున్నాం.

తొలుతగా ఇంగ్లండుదేశంలోకి
పొగాకు 16-వ శతాబ్దపు ఉత్త
రార్థంలో ప్రవేశపెట్టబడింది. ఈ
పొగాకును 1568 లో సీమకు తెచ్చి
పెట్టిన ప్రముఖుడిపేరు-సర్ జాన్
హాకిన్స్. ఇతడు ఎలిజబెథురాణి
కాలంలో ‘సీ-కప్తాను’. అయితే,
పొగాకును తొలుతగా తెచ్చిన
వం 1585 ప్రాంతంలో దీన్ని

పొ గా క మ్మ పో కి ట్లు

పొగాకు పుట్టుపూర్వోత్తరాలు.

పొగాకమ్మ సేవకులైన పాశ్చాత్యులు.

జిన్నా, సుభా, నైజాం పొగత్రాగడంలో ప్రసిద్ధులు.

పొగపీల్చినంతమాత్రంచేత ఆయువుతరగదు.

నేడు చుట్టముట్టిన సుప్రసిద్ధులున్నూ వున్నారు.

రచయిత :

ముద్దా విశ్వనాథము

ప్రవేశపెట్టిన ‘సర్ వాల్టర్ రేలై’
కు చెందాలెనని మరికొందరి
వాదన.

యూరప్ అంతటిలోనూ బహు
శంగా పొగాకు అలవాటు మొట్ట
మొదటిసారి అలుముకోవటం
ఫ్రాన్సు జర్మనీల మధ్యను పొసగిన
30-ఏళ్ల మహాసంగ్రామ సమయ
మందు.

నెపోలియన్ యుద్ధాలతో
బ్రిటన్ దేశమందు పొగతాగుడు
బాగా వ్యాపించింది. ఇక గత
యూరపియన్ యుద్ధంతో (స్త్రీ, పు
రుషవిచక్షణ లేకుండా పొగ సంప్ర
దాయం బాగా విస్తరించింది.

* * *

“హఫ్ పుడ్స బ్లాడ్” అనే
పత్రిక ఇచ్చిన వివరాల్నిబట్టి, హా
చ్చుగా పొగతాగే ఆసామీలు
అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రాల

లోనివారు. వారు
స్త్రాలినా తలకొకం
టికి 1,045 సిగ
రెట్లు పీలుస్తారు.

తరవాత, దా
ని సమీపానికి రా
గల అర్హత బ్రిట
ను దేశానికున్నది.
బ్రిటన్ జనాభా
లో ప్రతివొకరూ
ఏడాదికి 946 సిగ
రెట్లు చొప్పున

తగలేస్తున్నారు.

మూడోస్థానం మెక్సికో, నాల్గ
వది బెల్జియమ్, ఐదవది ఫ్రాన్సు—
ఇక్కడి సిగరెట్లు కర్షుసంఖ్య మని
షి ఒక్కొక్కటికి 436-వరసగా ఆక్ర
మించుకొంటున్నవి.

* * *

భారతదేశంలో-ఎన్నడో ఏడవ
శతాబ్దంలోనే - పరిమళమిళితమైన
చుట్టలను కాల్చేవారు. పోర్చుగీస్
వారు కొత్తరకంపొగాకును గోవా
కును, పశ్చిమతీరాన్నున్న తదితర
స్థలాలకున్న తెచ్చుటతో 1676
సంవత్సరంనాటికి భారతదేశంలో
పొగాకుకు మాంచిగిరాకీ కల్గింది.

ఈనాడు, మనం-భారతీయులం-

నగటున కాల్చిపారవేస్తున్న చుట్ట
లెన్నో తెలుసునా? ఏడాదికి
76,00,00,00,000. అనగా మని
షిఒక్కొక్కటికి సుమారు ఇరవై అన్న

మాట! ముఖ్యంగా సింధునాష్ట్రం లో మరీ యెక్కువ. వారి సంఖ్య తలకి 54 సిగరెట్లు! విన్నారా?—

సిగరెట్ల మరొక స్వరూపం - బీడీలు. సిగరెట్లకంటే మనదేశంలో ఇవి అధికంగా కర్బుపడుతున్నవి. తక్కువ బట్టి మన హిందూ దేశంలో తల వొకింటికి సాలీనా బీడీలకర్బు 197 అని తేలింది.

మరి వొచ్చి సింధు, బరోడా, మైసూరు, నైజాం రాష్ట్రాలలోని బీడీలకర్బు తలకి 500 సుమండీ!

పొగతాగుటంమాట అటుంచి - మనదేశంలో పొగాకు మరి అనేక ఇతర రూపములలో వినియోగపడుతున్నది. వాటిల్లో మచ్చుకి కొన్ని - జర్దా, కిమామ్, డొక్టా, గుండీ. వీటిలో చాలామటుకి తాంబూల సేవనతో మిశ్రమంగా వాడబడుతున్నవి.

భారతదేశంలో సాలీనా పొగాకుకర్బు మొత్తం 1000 మిలియన్ల పొన్లు. భారతదేశం-తనే ఎంతో పొగాకును స్వంతంగా పండించుకుంటున్నప్పటికీ, పైగా యూరప్, యునైటెడ్ స్టేట్స్ లోంచి దిగుమతి చేసుకుని ఎంతో పొగాకును ఆరగిస్తున్నది!

* * *

సుప్రసిద్ధకవిపుంగవులలో కొందరు జోరుగా పొగపట్టేవారున్నారు. దాని మహిమవల్ల కలిగే ఆవేశ, ఉత్సాహాలవల్ల నే వారికలం నుండి మహత్తరరచనలు వెలువడ్డవని చెప్పవచ్చు.

చార్లెస్ లాంబ్ - వ్రాయడానికి కూచునేముందు 2 ఖి సిగరెట్ పీల్చి పారవేయడం అలవాటు. సర్ జేమ్స్ బార్న్ - పైపులో పొగాకు దట్టించుకునిగాని, వ్రాతకు కూచోడు. ఒడలు పులకరింపజేయగల రచనలు సాగించే ఆ సుప్రసిద్ధుడు - ఎడ్లార్ వాలన్ కు ఎప్పుడూ నోట్లో పొగవుండాలి. ఒకపాడవుపాటి నల్ల గొట్టం ఆయన వ్రాత సాగించినంతసేపూ పెదవులమధ్య వుండి తీరవలసిందే.

ఎప్పటి మాటో యెందుకు?— ఈనాడు మనం ఎరిగివున్న ఇంగ్లీషు రాజకీయదురంధరుల సంగతి చూదాం : చుట్ట నోటలేనిదీ చర్చిలోనూ, పైపులేనిదీ బాల్కన్స్ నుండి మారు చూడనే చూడలేరు!

ఒకప్పుడు తన పొగ అలవాటుని గురించి చర్చిలో, తానే ఇలాచెప్పుకొని వున్నాడు—“నేను చిన్ననాటినుంచీ నా ‘నికొటిన్’ (పొగాకులో ఇమిడివుండే విషం) దేవతను ప్రమాణపూర్వకంగా విసర్జించి వుంటే నా కింతటి మధురతత్వమూ, ఇటుపంటి స్నేహపాత్రత అమరివుండునని నే నెలా చెప్పగలను?”

బాల్కన్స్ ను, తన పైప్ తోడి ఎడ బాటును ఒక్క చిటికసేపై నా తాళలేడు! ఉంటే నోటిలోను, లేదా చేతిలోనై నా పైపు ఉండి తీరవలసిందే.

ఫ్రాన్సును పాలించిన మూడవ నెపోలియన్ చక్రవర్తి ఎన్నడగిన

పొగతాగుడుగాడు. అతడు జాగ్రదవస్థలో-నిద్ర నామమాత్రంగానే వుండేదిలేండి - వున్నంతసేపూ పెదవులనడుమ సిగరెట్ తాండవించవలసిందే!

ఆల్ఫ్రేనియా పూర్వపు రాజు- జాగ్రాజు- నోరెప్పుడూ అగ్గిఆరని కాథానా అనుకోండి! సిగరెటు అయిపోందీ అంటే మళ్లీ అలా ముట్టించుతూనే వుంటాడు. ఈతన్ని గురించి ఒకప్పుడు డోల్బుస్ ప్రసంగిస్తూ “పొగతాగుడు ప్రభువు” అనే బిరుదు ప్రసాదించాడు. ఇది ఆయనకి నిజంగా తగినబిరుదే అనడానికి సందేహంలేదు.

ప్రెసిడెంటు రూజువెల్టు కూడా దిట్టంగా పొగపీలుస్తాడు. ఒక విధమైన రాతితో తయారయిన పొడుగాటి పైపువంటిది వాటంగా ఒక కోణంలో సదా పెదవుల్ని అంటి పెట్టుకుని వాలివుంటుంది.

మన సార్వభౌములు, వారి సోదరులందరూ పైపు పీలుస్తారు.

* * *

ఇక, మన భారతీయ ప్రముఖులలో జిన్నా, సర్ తేజ్ బహదూర్ సఫ్రూ—ఈ యిద్దరూ పొగపట్టడంలో ప్రధానులు. జిన్నాకు సిగరెట్లు మాత్రమే కావాలి. పోతే, సఫ్రూ-వివిధస్వరూపాల్లో పొగాకు సేవన చేయగలడు.

అలహాబాదులో, తన గదిలో కూర్చుని సఫ్రూ-ముందుగా పైప్ ప్రారంభిస్తాడు. తరవాత పొగచ అటుపిమ్మట సిగరెట్లు, తదన

హూక్కా, చివరకు మళ్ళీ ముదటికి వస్తాడు-అనగా పునరున్మేలితాడు! ఇవన్నీ చాలనట్టుగా, మధ్య మధ్య తాంబూలం లో పొగాకు వేసి బుగ్గను పెట్టుకుంటాడు!!

ఒకసారి సప్రూ “నేను నిత్యాగ్నిహోత్రుణ్ణి” అని చెప్పకొన్నాడు. ఈ పలుకులో చాలా అంతరార్థమున్నది. దాని కథ ఏమిటి అంటే—

కాండ్ టేబిల్ కాన్ఫరెన్సుకు గాను సప్రూ లండను వెళ్ళినప్పట్లో ఒకనాటిరాత్రి ఒక జర్నలిస్టు టేబిల్ ఫోనులో - మా ఇండియన్ ఆఫీసువారు తమకొక ఆధిపత్యం యిస్తూ కేబుల్ చేశారని చెప్పాడు.

“ఏమటది?” అన్నాడు సప్రూ.

“అయ్యో, తమకు ఏ బిరుదు అత్యంత ప్రీతికరమైంది?” అని ప్రతికావితేఖరి ప్రశ్నించాడు.

“ఆ...అవును, - ‘నిత్యాగ్నిహోత్ర’...” అంటూ సప్రూ రిసీవర్ ను కింద పెట్టి వేశాడు!

ప్రపంచంలోకల్లా హైదరాబాదు నవాబులంతటి శ్రీమంతుడు - వేలుమడిచి చెప్పటానికి-మరొకడులేడు. కాని ఆయన అక్షరాలా నిరాడంబరజీవి. తిండి, బట్ట-అన్నీ కూడ అతిసామాన్యంగా వుంటవి. వారు తమ పూర్వీక తయారయే “చార్మినార్”, “గోల్కొండ” మార్కు సిగరెట్లుతో తృప్తిపడ

తారు. ఖరీదుగలవానికి పోరు.

పొగపీల్చినవారికి ఆయువు తరిగి పోతుందని కొందరి నమ్మిక. కాని, ఈ విశ్వాసానికి విరుద్ధంగా అమితంగా పొగత్రాగి, దీర్ఘకాలం జీవించినవారి కథనము లున్నవి. వింటారా!—

టామస్ విన్ హార్ట్-డమ్ ఫ్రీన్ నివాసి. అతడు 124 వత్సరాలు బ్రతికి, స్వర్గస్థుడైనాడు. ఆతడికి చిన్నప్పటినుంచీ పొగ పీల్చడం, పొగాకు నమలడంకూడా బాగా అలవాటే.

వర్జీనియా దేశస్థుడయిన జాన్ డిలాస్మోట్ అపరిమితంగా పొగ తాగేవాడు. 130 ఏళ్లు చక్కగా జీవించాడు.

పొగతాగుటలో ఘనమైన (డచ్చి) క్లీజ్ 80 వర్షములు గడిచాడు. తనజీవితంలో మొత్తం 40 టన్నుల పొగాకును ఉపయోగించినట్టు అతడు చెప్పాడు.

ధూమపానం మరిగిన శతాబ్ద జీవులు స్త్రీలలో మరియెక్కువ.

కాసిల్టన్ లో వుండే కేథరిన్ క్విన్నీ సతి పూర్తిగా నూరేట్లూ బతికింది. ఆమె వారానికి రెండు బౌన్సుల పొగాకుచొప్పున ఆరిగించేది. స్కాట్లాండ్ (క్యూపర్) లోని గ్రానీ 101-వ యేట స్వర్గస్థురాలయింది. ఆమె పైపుగొట్టం పీల్చేది, సిగరెట్లకూడా కాల్చేది. డాక్టర్ డేవన్ పోర్ట్-అమెరికా లేడీ

డాక్టరు-111 వత్సరాలు జీవించింది. ఆమె కోబికి నూడేసిప్యాకెట్ల పూదిపాకేసేది.

ఇక చుట్టముట్టని సుప్రసిద్ధులున్నా ఉన్నారు.

జార్జి బెర్నార్డుషా పొగపట్టడు. అలానే మోటారునిర్మాణచక్రవర్తి అయినటువంటి హెన్రీ ఫోర్డ్ కూడా పొగాకుకిట్టడు. “మానవుడు—పానీయములూ, పొగత్రాగుడూ విసర్జించితే పూర్తి నూట పాతికయేళ్లు బతకవచ్చు” నని అతడు చెప్పాడు. ఆతడి భోజనంలో మద్యసంబంధమైన నస్తువులేవీ కలియవు.

ముసోలినీ హిట్లర్లు ఉభయులూ మితాహారనియమం కలవారు. వారు మద్యాలనుముట్టరు, పొగ ససేమిరా పీల్చరు. ముసోలినీ ఇట్లా అన్నాడు—‘మధ్యపానం వ్యక్తులకేకాదు, సంఘంయొక్క ఆరోగ్యాన్నే శిథిలంచేస్తుంది. నామట్టుకి నేను శాకాహారిననే చెప్పగలను. మద్యం ఎన్నడూ నేను చవిచూచి యెరుగను. మహాసంగ్రామానంతరం పొగపీల్చుటకూడ మరచాను.’

హెర్బ్రిక్క్లర్ అనే సుప్రసిద్ధ జర్మను సెలవిచ్చిన సుభాషితం ఇది—‘నికొటిన్ మన జాతికి ముప్పు తెచ్చే విషం. జర్మన్ జాతిని నాశనంచేసి, ఆర్థికలాభం పొందటానికిని యూదులు మనకు పొగత్రాగుడు అలవాటుచేశారు.’

‘విరాగులు, యోగులు మొదలగువారికి ప్రేమరుచిచూసింది సిల్కు-

సిల్కు చిద్విలాసం

—అలంకారం—

పట్టును పుట్టించింది ఒక పడలి.
సిల్కువల్లనే ఆరిష్టాటిల్ వేదాంతి అయ్యాడు.
ఒక నాడు సిల్కు రాజ్యోచిత వస్త్రం.
ఆయినా, కత్తిపట్టి రాజ్యాలు జయించిన
అలెగ్జాండర్ సిల్కు కట్టి త్రీని వశిక
రించుకోలేక పోయాడు.

—అలంకారం—

రచయిత :

భమిడిపాటి వెంకటరమణయ్య

—అలంకారం—

ప్రపంచమందు చిరకాలము నుండి వస్త్రములలో మొదటి స్థానం సిల్కుదే. సున్నితమైన, సుందరమైన, ఈ సిల్కు ధరించే వారికి ఆనందము, అందము కలిగిస్తుంది. ఆకారమునకు యిది ఒక అలంకారము, చూచువారి కనులకు ఆహ్లాదము కలిగిస్తుంది. సిల్కులో ‘రోమాన్సు’ కలిగించే శక్తి వుంది.

సిల్కు ప్రపంచమందు గొప్ప ఉపయోగకారిగా పరిగణింపబడుతుంది. మహాసీయులను, వారి యందుగల మహిమలను చూడగలిగింది సిల్కు అంటే యేమీ ఆశ్చర్యములేదు. పెక్కురు జీవనములలో ప్రత్యేకమార్పును కలిగించగలిగింది సిల్కు. ఎడారుల వంటి హృదయాల్లో అమృతంవర్షించి

పజేసింది సిల్కు. విరాగులు, యోగులు, మొదలగువారికి “ప్రేమ” రుచిచూపింది సిల్కు. మన ‘ఆదిమపురుషుని’ ‘అవ్య’ యొక్క బానిసగ చేయగలిగింది ఈ సిల్కే.

పట్టు ఉత్పత్తి

సిల్కునుగూర్చి అనేక వింత కథలు చెప్పబడ్డాయి. అయితే ఈ ‘సిల్కు’ అనేపేరు ఏలా వచ్చింది? సిల్కువ్యుత్పత్తి ఓవింత. ఈ వింత వస్తువు మొట్టమొదట కనుక్కోబడినది వింతలకు స్థానమైన చైనాదేశంలో.

క్రీస్తుకు కొంతకాలమునకు పూర్వము, ఓ వైనారాజు భార్యలలో నొకామె, ‘బొంబక్కుమెరియా’

నుండి భోగలాలసుల శవపేటికలను దొంగిలించి యత్నించేది. ఆమె అటులచేయుటలో వింతలేదని అంతా ఒప్పుకున్నారు. ఆమెపేరు సిలింగు. ఆమె యెల్లప్పుడు సున్నితమగు వాటినిగాని, సుందరహులనుగాని ప్రేమించేది. ఆమె కనుగొన్నదే ఈ సిల్కు. ఆమెకనుగొన్నది గావునే దానికాపేరు ‘సిల్కు’ అనివచ్చింది. ఆమెసిల్కుకు అధిదేవతగా పూజింపబడుతుంది. ఆమె వంశస్థులు ఉన్నన్నాళ్లు రాజమందిరమున కెదురుగ ఓ దేవాలయం నిర్మించి, ప్రతి సంవత్సరం ఆమెపేరిట వివిధకానుకలు చదివించేవారు. సిలింగు, సిల్కువిషయమై, చాలా శ్రమపడ్డది. అనేక పరీక్షలు చేసింది. సిల్కు ఉత్పత్తికారకములైన ‘సిల్కుపురుగుల’ను వృద్ధి చేసింది. వాటి కాధారమగు ‘మలబరీ’ వృక్షములను పెంపొందించింది.

ఇది సిల్కుయొక్క ఉత్పత్తి! సంబంధించిన కథ. ఇక ఆవస్త్రము చేపర్పడ వింతలు, అందుకు సంబంధించిన వింత కథలు ముచ్చటిడ్డాయి.

—అలంకారం—

సిల్కు వేదాంతం

‘ఫిలీస్’ అనే యువతి ధరించిన ‘సిల్కుగుస్తు’ ‘ఆరిష్టాటిల్’ అనే ఫిలాసఫర్ లో ఒక గొప్ప మార్పు కలిగించింది. ఆమెను అతడు ప్రే

మించాడు. ఆమె చేయగలిగించేందుకు అనేకమైన పాట్లుపడ్డాడు.

అయితే ఈ 'ఆరిస్టాటిల్' ఎవరు?

బాలుడగు అలెగ్జాండరు యొక్క ఉపాధ్యాయుడు. ఇతడు తన శిష్యునకు, తను ప్రేమించిన యువతికి మధ్య కొంతవరకు ప్రేమానుబంధము గలదని తెలిసి దాన్నినశింపజేశాడు. కాగా తనకు ఆశాభంగము కలిగించిన 'ఆరిస్టాటిల్' పైన ఆమె కక్షగట్టింది. పగసాధించేందుకు ఒకఉపాయం పన్నింది.

ఒకనాడు ఆమె తనవద్దగల దుస్తులన్నిటిలోను మిక్కిలి పలచనిదైన 'సిల్కుదుస్తు' ను ధరించింది. సర్వాంగశోభితయుగు ఆమెకు ఆదుస్తు మరింత అందము చేకూర్చింది. సామాన్యంగా 'ఆరిస్టాటిల్' వుండే పూలవనానికివెళ్లి అక్కడ పువ్వులుకోస్తూంది. అతని రాక కెదురుచూస్తూంది. పూవులు కోయుచున్న ఆపూబోడిని చూచాడు అతడు. సన్ననిసిల్కుదుస్తుచే కప్పబడి, అన్ని అంగములకు మరింత అందముకలిగించి గోచరింప చేయుచున్న ఆమె ఆకారమునకు పరవశుడయిపోయాడు. అర్ధదిగంబరములగు ఆమె తొడలుపడ్డా, 'నువ్వే మిచెప్పినా సరే సాధించి తీరుతాను, నిన్నేలాగైనా పరిణయమాడ్డా' నన్నాడు. ఆమెను తనవైపు మరలించుకునేందుకు 'నీ సిల్కుదుస్తు కల్లెముగాయి నే నిన్ను వీపుపైన ఎక్కించుకొని వనమల్లా తిప్పతా'

అన్నాడుఆమెను ఆవిధంగావీపుపై ఎక్కించుకోవచ్చుగదా అనే ఆనందంతో, అతడు పూర్తిగా అలసిపోయి, దీర్ఘముగా శ్వాసములు విడుస్తూవుంటే, ఆమె ఆతని వీపు నుండిదిగి 'యిక సరకమునకు పో!' అని వెళ్లిపోయింది. ఈ సంఘటన తరువాతనే ఆరిస్టాటిల్ స్త్రీలు: జిత్తులు, మోసములు చేయగల సమర్థతను గురించి అనేకపుస్తకాలు వ్రాశాడు. గొప్ప ఫిలాసఫర్ అయ్యాడు.

'స్త్రీల మోసములనుండి తప్పకోవాలంటే, ఆమెదగ్గరనుండే తప్పకోవాలి' అన్నాడు.

సిల్కు నిషేధం

మొట్టమొదట క్రూరేడరులు-ధర్మవీరులు-ప్రాన్లు, తత్పరిసర యితరదేశాల యందు సిల్కును వ్యాపింపజేశారు. ధనికులు, రాజులు, పాలకులు, భోగాసక్తులు సిల్కును అడరించారు ప్రేమతో.

'ఫిలిప్ పైరు', తను కొత్తగా పరిణయమాడిన కాంతను, సిల్కుదుస్తులచే అలంకరింపజేసి తన దేశమునకు తెచ్చాడు. ఆమె అంతలా అందరూ సిల్కునే ధరించి వుండడం చూసి 'సిల్కుధరించిన రాణిని నేనేనని మురిసాను, గాని అందురూ రాణులే' అంది. దానిపై రాజుగారు ఓతీర్మానంజేశారు 'ప్రత్యేక ధనికకుటుంబములు తప్పించి, యితరులు సిల్కును వాడగూడదు' అని.

ఒకటవ ప్రాన్సిను పాలనములో అందరూ సిల్కునే ధరించేవారు. ఇంటివద్ద, యితర విషయములందుగూడ సిల్కే... మితిమీరిన ఈయపయోగము అరికట్టయత్నించాడు అతడు. తరువాత 'రెండవ ప్రాన్సిను', 'రెండవ హెన్రీ' కాలములో, కొన్నినియనుములు అనులు పరచారు. చాలావరకు మార్పు జేశారు.

ఈ సిల్కు వింతకథలలో 'నవేరా'రాణి చరిత్ర ప్రసిద్ధమైనది. 'హార్ గ్రెటా వెలాయన్' ఆమె పేరు. ఆమెకు అనేకమంది ప్రియులు. అందరూ ఒకేమారు వరుసగా చనిపోయారు. (ప్రత్యేకరహస్యముండటారు). ఆప్రియులందరిని ఆమె ఓవిధంగా జ్ఞాపకముంచుకుంది- సిల్కుతో 'పెట్టికోటు'లను కుట్టించుకుంది, వాటికిచుట్టూ చిన్నచిన్న జేబులు వేయించింది. ప్రతియొక్క జేబులో తనగతించిన ప్రియని- హృదయం దాచింది. అంటే అతని హృదయపరివర్తన కనుగుణ్యమగు చిహ్నము వేసుకుంది జేబులపైన.

ఎంతటిచక్కటి యపయోగం!

సిల్కు మేజోల్లు

'నెపోలియను' పరిపాలనచేయు కాలములో, రాణియైన 'జోసెఫైను' అనేకవిధములయిన ప్యాషనులు ప్రవేశపెట్టింది. అమెకాలములో పూర్వపురాజుల కాలము

ఆరోగ్యసుధ

సమస్త సెగ సవాయి వ్యాధులకు
20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో నున్నది.

సెగవ్యాధులు జీర్ణించుట, సవాయి వ్యాధులు జీర్ణించుట, చర్మదోషములు, మూత్రవాళమునందలిమంట, మూత్రము నన్నుముగవచ్చుట, కీళ్ళనొప్పలు, ఉడుకువ్యాధులు, శుక్లనష్టము మొదలగువానికి దివ్యామృతము, నుమారు 1 నెలకు 1 రూలం రు4.

స్త్రీసుధ

స్త్రీల సమస్త వ్యాధులకు
20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో నున్నది.

మైల సరిగ కాకుండుట
ఋతుశూల

తెలుపుబట్ట

మైల అధికముగ అగుట

మొదలగు వానికి

1 నెలకు 1 రూలం రు 3.

N.B:—ఇంకను 250 రకముల బోషధములును, మరికొన్ని అనుభూత మందులును, మాచే రచింపబడిన ప్రసిద్ధములగు ఆయుర్వేదగ్రంథములును మావద్ద దొరకును.

డాక్టర్. శ్రీపాద

కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి

బెజవాడ.

మా అనుభూతమందులకును, మా గ్రంథములకును ప్రసిద్ధమగు ప్రతి సాపులోను అడుగవలయును.

కన్న 10 రెట్లు అధికముగా సిల్కు యూరవేకు పంపబడింది. 'నెపోలియను' తన భార్యను స్తులు, వింత వింత ప్యావన్లుచూచి ఆశ్చర్యపడేవాడు. ఒకమారు తన భార్య యింకో (స్త్రీ) సహాయమున మరియొక క్రొత్త ప్యావను కనిపెట్టుతూంది. అదిచూచి నెపోలియను, 'రాజకీయ ధురంధరుని భార్య ప్యావనులకు ప్రధమురాలుకావాలని కోరుతున్నాను' అన్నాడు.

ఎలిజెబెత్తురాణి మొట్టమొదట సిల్కు మేజోళ్ళను ధరించింది. అంతకు పూర్వము గుడ్డలనే చుట్టుకునే వారు కాళ్ళకు. సిల్కు మేజోళ్ళను ధరించడం తగనిపనేకాని అవి ధరించాక తనకు కలిగిన ఆనందమునకు, మరియొకరి మేజోళ్ళను ధరింపనిచ్చలేదని అనేది ఆమె.

పట్టు పనిచేయలేదు

మహాయోధుడు, గ్రీకు ప్రభువగు అలెగ్జాండరుగూడ ఒకప్పుడు సిల్కును స్తులను ధరించేడు, అదిన్నీ ఒక స్త్రీహృదయం తనవైపుకు త్రిప్పుకునేందుకు అని వేరే చెప్పనక్కరలేదు.

పెరిషియను రాజగు 'డ్యూరిసు' ను ఓడించి, ఆతనికుమార్తె 'స్టాటిరా'ను ఎత్తుకపోయి, తమ ప్రభువు కర్పించారు గ్రీకులు. అలెగ్జాండరు ఆమె అందమునకు చకితుడయ్యాడు. తనపాణిగ్రహణమునకు ఆమె అంగీకరిస్తే పూర్తిగా ఆ దేశానికి

స్వాతంత్ర్యం యిస్తానన్నాడు. తన హృదయరాణిగా, తన పట్టమహిషిగా చేసుకుంటానన్నాడు. కాని ఆమె అతని ప్రేమ కాలదన్నింది.

ఆమె అలా నిరాకరించడానికి కారణం, తాను ధరించిన యుద్ధపు దుస్తులు అన్ని వుండవచ్చునని తన రక్తమయను స్తులచూచి తన్ను కిరాతునిగ తలంచినదనుకొని అలెగ్జాండరును స్తులను మార్చి వేసాడు.

నేవకుల సహాయమున అభ్యంగనస్నానముచేసి, కళాశోభితమగు తన దేహమునకు సిల్కును స్తులు అలంకరించుకుని, వాసనద్రవ్యాలతోగూడికొన్న మేలురకపు దుస్తులతో, తను నిజమైన ప్రేమపిపాసినని తెలియచేయుటకు, ఆమెవద్దకు వెళ్లాడు. గాని అతనికి అదృష్టం తోడుపడలేదు. అతని వేషముచూచి ఆమె నవ్వింది. బాధిస్తే ప్రాణాలు విడుస్తానంది.

ఇటువంటి సమయాల్లో సిల్కు ఎట్టి ఉపయోగకారి కాజాలదు. 'దేశములు జయించిన వీరుడు తాను ప్రేమించిన స్త్రీహృదయం జయించలేక పోయాడు.'

ప్రియులకు

ప్రియులు సిల్కు అంటే ప్రత్యేకత చూపుతారు. ప్రేమపిపాసులు ఈసున్ని తనస్త్రీని ధరిస్తారు. భగ్న ప్రియులు తమ ప్రేయసినుల సిల్కు రుమాళ్లు, లేసులు, జ్ఞాపకార్థం ప్రాణపదంగా కాపాడుకుంటారు.

కామమునకై పూజ్యుడగు పినతండ్రిని పోగొట్టుకునేందుకు

హా క్ త గి లి ం చా డు

[చిన్న కథ]

‘ఇట్టి దారుణకృత్యానికి కారణమైన దాంపత్యమంటే హేమకు భీతికలిగింది. కాని కాలం తీసుకురాగల మార్పు నంతటిని తీసుకువచ్చింది.’

రచయిత :

కొత్తపల్లి శ్రీరామమూర్తి, యల్.యం.ఇ.

౧

మోహనరావు దిగాలుపడి చతి కలబడ్డాడు కుక్కో. సేలంపంచి కుచ్చిట్లు చెడిపోయాయి అతడు కాలిమీద కాలువేసి మెలిపెట్టి కూచోడంవల్ల.

ఆచింతలోకూడా అతడు సిగరెట్టు విడవలేదు. ఆసిగరెట్టునుండి పొగ రింగురింగులుగా మేఘముల వలె ఎగురుతోవుంది. ఆసమయంలో అతని ముఖముపై కనుపించు ముడతలు అతడు ఏదో గాఢంగా ఆలోచిస్తున్నాడని చెప్పకయే చెపుతూవుంది.

అతనిదృష్టి శూన్యమైన ఆ గదిలో ఒక చీకటిమూలపై లగ్నమై వుంది. అతని హృదయం ఆందో

శనాపూరితమై కలవరపడుతూ వుంది.

ఆమోహనుని గదికి ప్రక్కగదిలో, మోహన్ రావు పెంపుడు తండ్రి సరసయ్య మంచంమీద పడుకుని వున్నాడు, రోగంతో మూలుగుతూ.

అతని ఒక్కొక్కమూలుగు మన మోహనరావుకి సూదిపోటు లావుంది. ఆపాదమస్తకం అతనిని అనహ్యించుకొంటున్నాడు మోహనుడు.

అతని మూలుగువిని ‘అయ్యో దేవుడా’ అంటూ పళ్లు పటపట కొరికాడు మోహనుడు. ‘నాదారి కడ్డుకాకపోతే నాకింత కోపం ఎందుకు వస్తుంది?’

ఆసమయంలో అతని మనస్సే

మనో తలపులు మెరుపుతీగలాగున పరుగెత్తాయి. ఆఉద్ధయాన వైద్యుడు చెప్పినమాటలు ఏదేనా చిన్న షాక్ తగిలితే అతని అనువులు అంతరించిపోతాయి, అని.

ఆమాటలు అతనిచెవిలో ప్రతిధ్వనిస్తూనే వున్నాయి. షాక్ షాక్ అని ఏదో గొణుక్కోసాగాడు మోహనుడు. అతని ఆలోచనాపరంపరలు ఒకానొక అవ్యక్త వ్యక్తి అడుగుల చప్పుడువల్ల అరికట్టబడ్డాయి. అవ్యక్తి మెల్లగా వచ్చి ద్వారమువద్ద నిలిచింది. తలుపుచప్పుడైంది. చటుక్కున అతని దృష్టి ఆమాతనవ్యక్తిమీదకు పోయింది.

౨

అవ్యక్తి దివ్యసుందరమైన స్త్రీ విగ్రహం. ఆమె అతని కనులకు విందుకలిగించింది. ఆమె ముఖంలో మందహాసం తొణికిసలాడుతూ వున్నది. ఆమెకళ్ళలో అపూర్వమైన వెలుగు కనుపిస్తోంది. ఆమె కోర చూపులతో మోహనునివైపు కొంటెతనంగా చూస్తోంది. అతడామె వైపు చూస్తూనేవున్నాడు. కాని అతని దుర్మార్గపు ఆలోచనవల్ల అతడు ఎదుటిఆమెను గుర్తింపలేక పోయాడు.

ఆమె ‘మోహన్!’ అని అతిఅప్యా యంగా పిలిచింది. ఆమ్మదునుధురస్వరం అతనిచెవికి సోకుటతోడనే

చటాలున లేచి ఒక్కగంట వేనాడు తలుపువద్దకు, మరుక్షణంలో 'హేమలతను- ఆమె పేరు హేమలత లెండి- అతని కొగిటిలోకి లాక్కున్నాడు.

చెట్టుని మెలివేసుకొనే తీగలా గున పెనవేసుకుపోతుం దనుకున్నాడు మోహనుడు.

కాని ఆమె 'మోటమనిషివోయి, మోహన్! నీవు, నాచీరసాగ సంతా చెరిపేశావు' అంటూ అతని కొగిలినుండి తప్పించుకుని దూరంగా నుంచుంది. అతడు నిరుత్సాహంతో కుర్చీలో కూలబడ్డాడు.

అతడు నిరాశతో కూలబడితే దగ్గరగావచ్చి 'మోహన్! మీకక్క గారికి ఎట్లావుంది' అని అడిగింది హేమ, అతని బుగ్గలు సాగతీస్తూ మృదువుగా.

'ఇంకా ప్రమాదమేమి రాలేదు హేమా!' అని అతిశాంతంగా సమాధానంచెప్పాడు ఎదురుగుండా బల్లమీదవున్న ఫోనుపై దృష్టి నిలిపి మోహనుడు.

'అయితే వైద్యుడు ఏమన్నాడు' అని ఆతురతతో అడిగింది హేమలత తన రెండుచేతులు అతని భుజంమీదవేసి.

ఆమె రెండుచేతులు తన చేతులలోనికి తీసుకొని ఆమెవైపు ఏదో వికారంగాచూస్తూ 'కొంచెం పాక్ తగిలితేచాలు చచ్చిపోతాడు' అని చెప్పాడు వైద్యుడు. ఆలా అంటూ మోహనుడు వికటహాసం చేసాడు.

'ఆహా! ఎంత దురదృష్టవంతుడు' అని ఒక దీర్ఘమైన నిట్టూర్పు

విడిచింది హేమలత.

మోహనునికర్చి మరుస్తూవున్నాయి. వాటిలో ఏదో రహస్యంజ్యోతకమాతూంది. 'నామాట విను. హేమా! అతడు ఏమాత్రం బెదిరినా చావు తప్పదని చెప్పాడు వైద్యుడు' అని అతిగంభీరంగా చెబుతున్నాడు మోహనుడు.

3

హేమలత తన చీర చెరగులు సద్దుకుంటోంది. ఆమెకు అతనిమాటలు అర్థంకాలేదు. అలా అనడంలో ఆతని ఉద్దేశ్యం ఏమో ఆమెకు గోచరించడంలేదు. తన చీరమడ తలమీదవున్న దృష్టిని ఒక్కసారి ఆ వికారస్వరూపుని ముఖంపైకి ప్రసరించింది. అతనిముఖంలో అతడేదో విషాదకరమగుపని తలపెట్టి నట్టు ఆమెకు ఆనయంలో గోచరించింది. ఆమెకు అది ఏమిటో తెలుసు.

ఆ చెడుగును చెప్పటకు సంశయించి నాలిక కరచుకొంది. 'మోహన్! నీ యుద్దేశ్యమేమో నా కర్థంకావడం లేదు' అని ఏదో తడుముకుంటున్న దానివలె తన చూపును వేరుదిక్కుకు మార్చేసింది.

'కొంటెదానా! ఏమీలేదు ఏ మాత్రం బెదురుపుట్టించే పాక్ ఐనా సరేచాలు, అతని ప్రాణాలు తీసేయగలవు. ఆ తరువాత...' అని ఏదో చెప్పబోయాడు.

చప్పున అతనికడ్డంవచ్చి గద్గదిక స్వరంతో 'మోహన్, మోహన్,

అదిహానీ, మోహన్! హానీ, దయ వుంది ఆదాగుణాకృత్యం మాత్రం చేయకు అని అతని రెండుచేతులూ పట్టుకుంది. ఆమెకళ్ళలో జాలికను పిస్తోంది. ప్రాధేయపడుతూ అతని ముఖంవంకే చూస్తూవుంది.

నిశ్శబ్దమై నిలుచున్న హేమలతను తన మోటుచేతులతో హృదయమునకు అదుముకున్నాడు. అతడు ఒక చేతితో ఆమె వీపుపైన తట్టుతూ 'హేమా! నీవు పసిపిల్లవు. నీవే దీనికికారణము. అతడేగామన సుఖస్వప్నములకు అంతరాయం కలిగిస్తున్నాడు. మన దారి కడ్డంపడే యీ కొండచెలవను లొలగించడం ముఖ్యంకాదా!' అని వికటంగా నవ్వుతూ అన్నాడు.

'కాని... అది' అని మాటల కై వెతుక్కోసాగింది హేమలత.

'హేమా! నామాటనిను మారేంద్రికి ధనంలేదు. అతడు కట్నములు యీయలేడు. మా కక్కగారికి డబ్బులంటే ఆశ. కట్నంలేనిదే పుత్తి కట్టనియడు. అందులోనూ పూర్వాచారపరాయణుడు. మనం వేరు వేరు శాఖలకు చెందినవాళ్లం. శాఖాంతరవివాహం చేయడానికి అతను ఎంతమాత్రం ఒప్పుకోడు. ఈ ముసలిపీరుగులు మనమాటలు వినరు. కాబట్టి మన ప్రేమలతకు కుతారమయ్యే యీ నరనయ్యను యీ లోకంనుంచి పంపివేస్తే మన పీడ వదలుతుంది. దానికి పెద్దప్రయత్నం అక్కరలేదు. ఒక్కచిన్న పాక్ చాలు, ఈ స్థితిలో మనపని నెర

వేరుతుంది. దాంతో నేను ధనవంతుడనవుతాను. మన యిష్టానికి అటంకంవుండదు. మీ తండ్రికూడా నా ధనంచూచి అంతశ్శాఖావివాహం చేయడానికి వెనుతీయడు' అని ముగించాడు వ్రాసానా.

'మోహన్! వద్దు మోహన్! అట్టి దారుణకృత్యానికి నీ హృదయంలో తావియ్యకు. మనవివాహబంధమునకు అనుమతి యియ్యనంతమాత్రం చేత అతన్ని చంపతలచడం అమానుషంకాదా' అని అతిఆవేశంతో చెప్పింది.

'నాతత్వం నీకింకా అర్థంకాలేదు, హేమలతా! అతనంటే నాకు అపరిమితమైన అసహ్యం. విషంలా చూస్తాను. అతనితో సహపంక్తిని భోజనంచేయడం, అతనితో మాట్లాడడం అంటే ఎంతో హేయంగా తలుస్తున్నా. ఇంత ఎందుకు? అతని కొంపలోవుండడమే నాకు యిష్టంలేదు. ఈవిషయమై అతనితో అనేకసార్లు చుట్టాను. కక్కా! డబ్బుకి నేను లెక్కచేయననికూడా చెప్పా. కాని అతని హృదయం పాపాణం లాంటిది... నీవు ఏమిచెప్పినాసరే నీవులేకుండా నేను ఒక్కక్షణమైనా జీవించివుండలేను అన్నాడు.

ఆతడు ఆమాటల్ని చెబుతూ న్నంతసేపూ అతని కళ్లలో నిస్సృహ నిరాశ తాండవమాడుతో వున్నాయి. తెలియకుండానే అతడు చేతులు నలుపుకుంటున్నాడు. అత

నిగుండెల్లో రైళ్లు పరుగు పెడుతున్నాయి. అతని కంఠస్వరంలో ఉద్రేకంచేత వణుకుబయలు చేరింది.

౪

హేమలత నిరుత్సాహురాలైంది. కాని ఆశారేఖ ఆమె హృదయమున మెలిసింది. 'మోహన్! అతనితో వాదించి నీకోరికకు ఆమోదించేటట్లుచెయ్యి. అతడు మానవమాత్రుడు. నీకన్న అతనికి ఎవరున్నారు? అతడు అభిప్రాయంమార్చుకోవచ్చును. ఈ దారుణప్రయత్నం మాను' అంది ఆమె.

'సింహం తనగర్జన మార్చుకోకలదా? ఈ సరసయ్యగారు తన అభిప్రాయం మార్చుకోవడం అట్టిది అన్నాడు అతడు.'

ఈమాట ఆమెచెవులకు సోకినంతనే చటాలునలేచింది, చీరను ఒకసారి జాడించింది. 'చాలా చీకటిపడిపోయింది. ఆట్టే ఆందోళనపడి ప్రమాదంతీసుకురాకు. కాలమూర్తి అంతా చక్కబెట్టుతాడు. కాని నీవు ఏ దారుణకృత్యము చేయననిమాత్రం వాగ్దానంచెయ్యి' అని అతి మధురంగా వేడుకుంది ఆమె.

సిగరెట్టువెలిగించి ఒక ఊదు ఊది 'ఆలాగే, హేమా!' అన్నాడు.

హేమలత కష్టమీద మోహనుని వదలిపెట్టి మెల్లగా ఆగదివీడిపోయింది.

౫

మోహనుడు ఆ కుర్చీమీద తలజేరవేసి ఒక పెద్దకఠిన సమస్య ఆలోచించువానివలె ఆలోచనలో మునిగిపోయాడు. ఆశూన్యగృహంలో. మోహనుని పై శాచికకళ ఆవేశించింది. 'హేమలత పసిపిల్ల. దానికి నాపాటిజ్ఞానం ఎక్కడిది? బెమరుపుట్టించే చిన్నచప్పుడు- దానితో మా కక్కయ్య ఫయిసలా. ఇది చాలాసులభమైన విషయం' అని ఏదో గొణుక్కుంటూ వికటంగా వెకిలి నవ్వు నవ్వుకుంటూ కూచున్నాడు. పినతండ్రిని చంపుటకు నిశ్చయించుకున్నాడు.

వెంటనే, కాలుస్తూవున్న సిగరెట్టు క్రిందపడవేసి కాలితో నలిపేశాడు పగతీర్చుకుంటున్నట్టుగా.

దుష్టచింతలనుండి మనసును త్రిప్పడానికి ఎంతో ప్రయత్నించాడు. కాని ఏమీచేయలేక అట్లాగే మొద్దుగా కుర్చీలో కూలబడివున్నాడు. అతని మనోనేత్రమునకు తన పినతండ్రి మంచంమీద మూలుగుతూ వొర్లుతూవున్న దృశ్యము ప్రత్యక్షమైంది. 'నేను అతనిని చంపితే ఎవరికి తెలుస్తుంది? నన్నడిగే వారెవరు ఎందుకుచంపావని? నేను మెల్లగా అతని గదిలోకిపోయి గట్టిమని పెద్దచప్పుడు చేస్తేచాలు. ఆధ్వనికి అదిగిపడి అతనిలోని చిలకలేచిపోతుంది. అతనిని చంపాలంటే చంపగలను. అతనిప్రాణాలు నాపిడికిటిలోవున్నవి యిప్పుడు' అని విక

టంగా కులికాడు. తనలో తాను వితర్కించుకున్నాడు.

అతనిని చంపడం చాలాసులభం అనుకుంటూ యింకోసిగరెట్టు వెలిగించి గుప్పు గుప్పున పూదుతూ ఆ గదిలో అటు యిటు తిరుగుతున్నాడు, ఉద్రేకంతో కంగారు న్యూగంలాగ. సిగరెట్టు వెలుగుతుండగానే పిచ్చిగా అగ్గిపుల్లలు వెలిగిస్తూనే వున్నాడు మనస్సు స్థిమతంలేక.

‘అతనిని చంపడమా’ విడిచిపెట్టడమా’ అనేదే అతడు ఆలోచించే విషయం. దానినే తరచి తరచి ఆలోచిస్తున్నాడు పళ్ళుబిగించి బుర్రగోళ్ళున్నాడు.

పెంచి పెద్దవానినిచేసిన పినతండ్రా! అందమైన నుందరి పేమా! యీ రెండింటిలోను దేనిని వరించుటో అతనికి ఏమీ తోచడంలేదు. వాటిని తరచి తరచి తుడకు నుఖమునేకోరాడు. పినతండ్రిపిడ వద

ల్చుకోడానికే అంతరంగమున నిశ్చయించుకున్నాడు.

ఎట్లా ఆ పని చేయడమో అని తత్తరపడ్డాడు. ఆ హడావిడిలో అతనికళ్ళకు ఆగదిమూల ఒకబల్ల మీద అతనిని వెక్కరిస్తూవున్న ఒక గజాకూజా కనుపించింది.

౬

వెంటనే ఆ కూజాను దొరకపుచ్చుకుని పినతండ్రి పడుకొనివున్న గదిగుమ్మంవద్దజేరాడు ఒక గంతులో. ఒకక్షణంఆగి తలపరికించి మెల్లగా గది తలుపుతోసాడు. ఆగది అంతా కళావిహీనంగావుంది. పిల్లలాగ మెల్లగా బొటనప్రేళ్ళమీద నడిచి మంచంసమీపానికి వెళ్ళాడు. మంచంకేసి చూడగానే పినతండ్రి పాలిపోయినముఖం కనుపించింది. అతనిశరీరం అంతటా శాలువకప్పుబడివుంది. కండ్లు అర్థనిమిలితాలుగా వున్నాయి. నోరు తెరువబడి

వుంది. అతనిని ఆస్థితిలోచూస్తే ఎల్లాంటివానికైనా భయం పుట్టి తీరుతుంది. భయంకరంగానేకాదు ఆగది అంతా నిశ్శబ్దంగావుంది. ఒకమూల కనుకుకనుకు మంటోవున్నది చూచేసరికిలాంటిది.

మోహనుడు యిదిఅంతా చూచాడు. ఒక దీర్ఘశ్వాస తీసుకున్నాడు. ‘ఎవ్వరికీ తెలియదు’ అనుకుంటూ ఆ కూజాను నేలనుపేసి కొట్టుటకు పైకియెత్తాడు చేయి. కళ్ళు మూసుకుందామని ప్రయత్నించాడు. కాని అతని దృష్టిని ఆకర్షించి దామంచంమీది పినతండ్రి శరీరం.

వొక అర్ధనిముషంలో విద్యుల్లతలాగు వొకకాంతిపుంజము అతనిశరీరంలో పాకినది. చప్పున అతని బాల్యావస్థ అతనికండ్లకు కట్టినట్టైంది. బాల్యంలో తాను అతని వడిలోకూచుని మీసాలులాగడం,

అయోడైడ్

సార్సామృతము (రిజిస్టర్డ్)

శ్రేష్ఠమైన నుగంధిపాలతో తయారుచేయబడినది. రక్తహీనమును, రక్తహీనతను నివారించును.

గనోరియా, జీర్ణించిన సవామేహములు, కొరుకుడు, (ఉపదంశ) రాచకురుపు, గజ్జి, దురద, మేహపొడలు, ఆమవాతము, వాతరక్తము మొదలగు వ్యాధులను పోగొట్టి, రక్తమును అభివృద్ధి పరచును. సార్సామృతము బహుమంది ప్రముఖుల యోగ్యతాపత్రములు పొందినది. కేటలాగునకు వ్రాయుడు. 8 ఔన్సుల సీసా రూ 1—8—0.

సార్సామృతం డిపో, బినెంటురోడ్డు, బెజవాడ.

అతడు తనబుగ్గలు చిదిపి ముద్దు పెట్టుకోడం ప్రవాహంలా ప్రవహించింది అతని మెదడులో, అన్నిటికన్నా అతను తన్నువీపున ఎక్కించుకుని గుర్రంలాగ ఎగిరినవిషయం మరీ అతని హృదయమును పూపేసింది. దానితో అతని హృదయం నవనీతంలాగ మారిపోయింది. రెండు వేడికన్నీటిబొట్లు రాలాయి. తాను తలపెట్టిన దారుణకృత్యానికి పశ్చాత్తాపబడ్డాడు. పైకి ఎత్తిన చేయివణుకుతో క్రిందికి జారిపోయింది.

2

అతనిబుద్ధి మారిపోయింది. 'నేను నా ప్రేమమూర్తి తండ్రికి కించమైనా హానిచేయను' అనుకున్నాడు. వెనక్కి తిరిగి పోబోయాడు. కాని నరాలు దుడుకుగావొట్టుకునే ఆ కంగారులో కాలుజారింది ఆ నున్నటి గచ్చుమీద. అతడు జారడంతో చేతిలోనున్న గాజుసూజా క్రిందపడి పప్పుపప్పైంది. మోహనుడు చప్పనలేచి కుంటుకుంటూ బయటికిపోయి భయంతో చూడసాగాడు.

'షా క్ ! షా క్ ! అయ్యో తండ్రి! చనిపోయావా ఏమి?' అని కంగారుగా తనకితానే ప్రశ్నించుకోసాగాడు పిచ్చిగా. ఆగాజుముక్కలుచూస్తే మోహనునికే భయం వేసింది. కాని వాటినిచప్పనపోగుచేసి మంచంక్రిందకి తోసేశాడు. చప్పన తనగదిలోకి పరుగెత్తాడు. అతనిముఖమీద కత్తివేసి

నా నెత్తురుచుక్క కనుపించలేదు, ఆసమయమందు. ఆపాలిన ముఖంతో అతడు కుర్చీలో కూలబడ్డాడు.

౩

'కూనీ' అని హేమలత చెప్పిన మాటనిజమే. అక్షరాలా నిజమైంది. ముందుగా ఆమెకు తెలియజేయాలి ఈ దారుణవార్త అనుకుంటూ ఆ వణికేచేత్తోనే ఫోనుతీసి క్లీన్ మేరీకాలేజి హాస్టల్ వార్డెన్ కు ఫోనుచేసాడు హేమలతను పిలవమని. అతని కంగారుచూచి వార్డెన్ వెంటనే హేమలతను పిలిచింది.

మరుక్షణంలో మోహనుని హృదయాధిచేత అతనితో ముచ్చటింప మొదలుపెట్టింది. 'హే

మా! నిన్ను వెంటనే చూడాలని వుంది' అని సత్తిగా మాట్లాడాడు. ఆ ఆందోళనలో మరుమాటలేదు. ఫోనుపెట్టేశాడు, యింక ఏమిమాట్లాడానికి తోచక.

అతని హృదయంలో గాలిదుమారం రేగింది. 'నేనెందుకీ దారుణం తలపెట్టాలి? ఎందుకు చేయాలి? కూనీ! కూనీ!' అని విచారిస్తున్నాడు.

గుండెలు కవుక్కుమంటూ ఆ గదిలోకి పరుగెత్తుకొచ్చింది హేమలత.

మాటలు తడబడుతూ వుండగా మరుక్షణంలో మోహనుని 'ఎందుకింత హడావిడి' అని ఆమెను ఎదురుకొని స్వాగతం ఈయబోయాడు మోహన్. రెండుచేతుల

వైద్యయోగరత్నావళి

450 పుటలు

మూడు రూపాయలు.

మద్రాసు సెంట్రల్ బోర్డు ఆఫ్ ఇండియన్ మెడిసిన్ మెంబరు బ్రహ్మశ్రీ పండిత ములుగు రామలింగయ్యగారిచే సంపాదితము. ఇందు గవర్నమెంటువారు 1936-వ సంవత్సరమున నూతనముగ ప్రకటించిన ఆధరైజుడు లిస్టు (List of Raw drugs & Medicinal preparations of Indian Medicine for use in the institutions of Indian Medicine issued under G. O. No. 2411, P.H., dated 4th October 1929) 8-వ కూర్పుప్రకారము ఆయుర్వేదౌషధముల ప్రకరణము లన్నియు జేర్చబడి వివరింపబడినవి. అనుబంధములో మరికొన్ని ఆయుర్వేదయోగములును, కొన్ని ముఖ్యమగు యునానిసిద్ధయోగములును జేర్చబడినవి. మరియు సందు వ్యాధుల కేయౌషధము లుపయోగింపవలసినదియు వివరింపబడినది.

ఆంధ్రభూమి బుక్ డిపో-వేవేరి, మద్రాసు.

త్రపుర జేత

మృత్యుంజయ ప్రసాదము

జీవత్తి కోల్పోయి,
బ్రతుకుపై రోత పుట్టి
లోలోపల కృశించు
ఆర్తజ్వల పాలిటికి
సంజీవనియైన

జీవని

(రిజిస్టర్డ్)

దీర్ఘపరిశోధనాఫలితము,
చిరతరానుభవ సిద్ధము
అయిన మా

జీవని

శరీరమునకు కాంతి,
బుద్ధికి వికాసము,
చిత్తమునకు స్థైర్యము
నిచ్చుచరప్రసాదము

క్షయ, మధుమేహము, రా
చకురుపులు, సరముల బలహీ
నత, బుద్ధిక్షయము, ముదిమి—
వీనికి వజ్రకవాటము.

జీవని

ద్రవము రి బౌన్సులు సీసా రు. 2-8-0
30 మాత్రాలు సీసా రు. 2-8-0

మృత్యుంజయ ఫార్మసీ

బెజవాడ.

తో తన తలకాయ పట్టుకొని 'ఏ
మిటి, నీ బాధకు కారణం?' అంది
హేమలత.

'నాపినతండ్రిని మింగేశాను,
హేమా! అని ముఖం బల్ల నేసి కొ
ట్టుకున్నాడు.

'చనిపోయాడా? వైద్యునికి
కబురుపంపావా?' అని దడచేత నిలు
వలేక బల్లకి జేరబడింది ఆమె.

మోహనుడు తల పంకించాడు.
'నీవుచేయకపోతే చెప్ప. నేనుచేస్తా'
అని ఆదుర్గాగా ఆఫోనుతీసింది.
అతడు నిరుత్తరుడు కావడంచేత ఎం
దుకేనా మంచిదని భోనుచేసింది.

వారిద్దరూ ఆరోగివున్న గది
లోకి పోయారు. ఆనిర్దిష్టప్రతిమను
తదేకదృష్టిగా చూశారు. హేమ
వంగి శరీరం తాకిచూసింది. కాలు
చేతులు చల్లగావున్నాయి. నుదురు
హిమంలాగుంది. తెల్లని శాలువా
పూర్తిగా కప్పి వొక నిట్టూర్పు
విడిచింది.

'నా తండ్రి!' అంటూ బావురు
మన్నాడు మోహనుడు.

హేమలత నిబ్బరంగా నిలబడిం
ది. ఆమెకళ్లలో భయం, కోపం మిళి
తమైనట్టు గోచరిస్తూ వున్నాయి.
ఆమె ఆశ్చర్యంతో నోరు నొక్కు-
కుంటూ 'ఓరి, పాపి! ఎంత పని
చేశావంటూ' ఆ గాజు ముక్కల
కేసి చూడసాగింది.

౯

అతడు ఆమె తీక్షణవీక్షణాలకు
తాళలేకపోయాడు. 'హేమా!

నేను చేయాలనుకోలేదు. కాని విధి
నిర్ణీతం యిలావుంది. నేను జారిప
డ్డాను—' అని ఏమో జాలిగా చెప్ప
బోయాడు. కాని వాకిట అడుగుల
చప్పుడు వినబడింది.

డాక్టరు రామారావువచ్చాడు—
మంచంమీదవున్న దేహాన్నిచూసి
తలపూపేశాడు— 'నేనుఅనుకుంటునే
వున్నాను— పాపం— ఎంతబాధపడ్డా
డా? ఎంతసేపైంది ప్రాణం పోయి?
మోహన్!' అని వారివంక చూశా
డు రామారావు. విచారంతో ఆ
శవంపై వుచూస్తూ. 'చెప్పలేనండి
అన్నాడు మోహన్.

వెంటనే రామారావు. ఆ శవ
ముపై కప్పిన శాలువతొలగించి
తాకిచూసి మరల శాలువ కప్పివే
సాడు— 'పాపం! విదారుగంటలకు
పూర్వం యీలోకంనుండి పోయి
వుంటా' డన్నాడు—

ప్రేమకై కాదు కామమునకై
పూజ్యుడగు పినతండ్రిని పోగొట్టు
కొన్నందుకు ఆమోహనుని విచా
రానికి అంతులేదు—

ఇట్టి దారుణకృత్యానికి కారణ
మైన ఆదాంపత్యునున్న మొదట్లో
హేమకు భీతికలిగింది— కాని కా
లం తీసుకురాగల మార్పునంతటిని
తీసుకువచ్చిదానినిఅంతనూ మరపిం
పజేసింది.

వారిదాంపత్య ప్రథమఫలంగా
వొకపుత్రుడుపుట్టాడు — అతడే
అపరసరసయ్యగారి అవతారం
అని లోకులకూత—

తిరిగి స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించడానికి జెక్యువకుల విశేషప్రయత్నం

జెక్కుల ఆందోళన

గత సంవత్సరము అక్టోబరునూ సంలూ జర్మన్లు చెక్ స్లావాకియా లోని సూడెటన్ భాగమును వశపరచుకున్నారు. నాటినుండి నేటివరకు చెక్ జర్మన్జాతుల సామరస్యాన్ని

దోహదముచేయు పద్ధతులను జర్మనీ అవలంబించియున్నచో చాలా బాగావుండేది. కాని జర్మనీకి చెక్జాతిపై ఎట్టిగౌరవాభిమానములులేవు. దానికి తోడు మ్యూనిక్ ఒడంబడిక జర్మనీని మరింత బలపరచింది.

సరిహద్దుల విషయములోను, చెక్ శరణాగతుల విషయములోను జర్మన్లు అతిక్రూరముగాను, పశుప్రాయముగాను ప్రవర్తించారు. తాను ఏనిశ్చయముపై సూడెటన్ లాండును ఆక్రమించిందో ఆ నిశ్చయముననే అపరమితసంఖ్యాకులైన చెక్ ప్రజలుకల ఛోడ్ జిల్లాను, పరిసరగ్రామాలను మోటుతనముగా జర్మనీ కబళించింది.

జర్మనీ చెక్స్లావాకియా రాజధానియగు ప్రేగ్ నగరమును ఆక్రమించిన వెనుక సూడెటన్ జర్మనుల ప్రవర్తన మరింత మితిమీరింది. దానితో చెక్ జర్మన్ల మధ్యవుండు సుహృదయత కాస్తా నశించింది.

“జెక్జాతి తరతరాలుగా పరదేశీయుల పాలనలో ఎంత ఓర్పు కలిగివుండాలో నేర్చుకొన్నది. కావున నేడు జెక్జాతి శాంతముగా, గంభీరముగా, ఓర్పుతో జర్మన్ల రాక్షసకృత్యములను ప్రతిఘటిస్తున్నది.”

చెక్ జర్మనుల మధ్య సద్భావం శూన్యమగుటకు కారణము ఈ సూడెటనుజర్మనులే. ఈ చేటపెయ్యి ఈనాటిదికాదు. వీమర్ రిపబ్లిక్ నకు చెక్కులకు అన్యోన్యతను చెరిపినది సూడెటన్ జర్మనులే.

వారే తిరిగి నేడు ఆ చెక్ స్వాతంత్ర్యమునకు భగ్నకారకులైనారు. చెక్ ప్రజలకు, వారి భావిభాగ్యము రీచ్ ప్రతినిధులమీదనే ఆధారపడివుండని వీరు ప్రబోధించినను వారు ఆప్రతినిధులను చూచుట మానుకొనిరి.

నేడు, స్వాతంత్ర్యప్రియులగు చెక్ ధృక్పథమున కనుపించే దల్లా తమ పూర్వపురుషులు చేసిన ఘనకార్యముల ఉన్నతాశయములు ఈ జర్మనుల చేతిలో తారుమారగుటయే.

ఇప్పుడు జెక్లాండులో ప్రజాప్రభుత్వము నశించినది. మునిసిప

ల్ సంఘములం దుకూడా అధిక సంఖ్యాకులమాట చెలామణీ అగుట లేదు. వారివంతు పన్ను చెల్లించుటే గాని ఖర్చుచేయుట స్వల్పసంఖ్యాకులగు జర్మనులచేతిలో చిక్కినది.

మొదట జర్మన్లనియంతి చెక్ ప్రజల సాంఘికసారస్వతాభివృద్ధికి ఎట్టి నిరోధము కల్పింపనని వాగ్దానముచేసినాడు. కాని అది నేడు నీటిలోనిమాట అయినది. నేడు ఈ దీనస్థితిలో చెక్కులుకోరునది విజ్ఞానసంబంధమైన స్వేచ్ఛ. అట్టియెడ అల్పసంఖ్యాకులైన జర్మనులున్న గ్రామములందుకూడా చెక్కువీరుల విగ్రహములుగాని, ఆరాధనమందిరములుగాని వుండకూడదనీ; చెక్ వారిపేరులతో పరగే వీధులపేళ్లుకూడా నేటి జర్మన్ నాయకుల పేళ్లుగానో, లేక పూర్వపు హాపుబర్గురాజుల పేళ్లుగానో మార్చవలసినదనీ నిర్బంధించుచున్నారు. ఎంత దారుణము!

చెక్ నగరములందలి జర్మన్లపై ఖరీదరించినచో జర్మన్ జాతీయనాయకులు జర్మనీ చెక్కుజాతులనడుమ అన్యోన్యతను ప్రోత్సహించుటకు బదులుగా తమ పాత

పగలను తీర్చుకొనుటకు ఉపాయము చూచున్నట్లు కనుపించుచున్నది. ఇంతేకాదు జర్మనులు చెక్ జాతిలోని ఫాసిస్టులకు యిచ్చే ప్రోత్సాహము చూస్తూవుంటే చెక్ జాతీయులకు దుఃఖము కలుగుతూవుంది.

ఈమధ్య ఈ బాధలకు లోనైన చెక్ యువకులు బాహిమియా, మొరొవీయా ప్రాంతముల వారందరుకలిసి సమావేశమై ఒక కరపత్రము నొకదానిని ప్రకటించారు:

ఇప్పుడు బాహిమియా మొరొవీయాలు జర్మనీరక్షణక్రిందవున్నవి. అపత్రము చెకోస్లావేకియా యువకుల కందరకు అందునట్లు రహస్య ప్రచారము సాగించిరి. అందులోని హంసములను కొన్ని ఈ క్రింద వివరిస్తాను.

“ఓ, చెక్ జాతీయువకుడా!

ప్రస్తుతములో నీకు అధికారము కాని స్వతంత్ర్యము కాని లేదని తెలుసుకొనుము.

చరిత్రలో విచిత్రకాలముగా ముద్రింపబడు ఈ కాలమందు అతి జాగరూకులుగా నుండునట్లు యువకులను, బాలబాలికలను ప్రబోధింపుము.

శత్రువుని ప్రవర్తన శ్రద్ధతో కనిపెట్టుము.

జర్మనులు చేసే ఆర్భాటములను గమనించినట్లే కనుపించవద్దు. వారిని మరచిపోయి. వారిని కలసికొన్నను ఎక్కువగా ఆదరింప అవసరము లేదు.

ఎంతవరకు అవసరమో అంతే ఆదరింపుము. కాని వారు చేయుకుట్రలను వాటిని వీలైనచో ఫోర్గోలుకోసహ ప్రజలకు తెలియజేయుము. మనజాతి ద్రోహులను ఒకకంటితో గమనించుచుండుము.

హస్యముతోను, సంప్రతింపులతోను, తుదకు ఆటపాటలతోను మనోబలమును పృథ్వి చేసుకొనుము. ఆత్మశక్తిని నమ్ముము. చరిత్రలోని తప్పుడుపంక్తులను దిద్దివేయుము. నీ వీరత్వము ప్రదర్శింపుము. జ్యోతిర్మయమగు పూర్వచరిత్ర స్మృతికి జేచుకొనుము. వారుచేసిన ద్రోహాలు, చార్జ్ న్యాలు జ్ఞప్తియందుంచుకొనుము. తుదకు వారు పొందిన అవమానకరమగు అపజయమును మాత్రము మరచిపోకు.

నీ పూరులను పెంపొందించి, నీకు నియమములను నేర్పి ప్రోత్సాహమిచ్చు సారస్వతమును చదివి జీర్ణముచేసుకొనుము. వీరగాధలను ఉద్వేగముతో చదువుము.

సభలయందు, సమావేశములందు విజ్ఞానవిషయములను, ఆరోగ్య విషయములను, ఆర్థిక విషయములనుగూర్చి ఉపన్యసించు నెపమున జాతీయత పెంపొందించు ఉపన్యాసములిచ్చే వ్యక్తులనే ఏరికోరి తెచ్చుకొనుము.

ఏ నాటకమాడినా, ఏ పాటపాడినా, ఏ ప్రదర్శనశాల తెరచినా, ఏ ప్రదేశాలు చూచుటకు పోయినా అవి జాతీయతను పెంపొందించేవిగా వుండాలి.

వేయేల? చుట్టంచూపులుకూడా జాతీయభావము, సంఘీభావము పెరుగుటకు ఉపయోగపడే సమావేశాలుగా వుండాలి.

జర్మనీచే బలవంతంగా ఆక్రమింపబడిన ప్రాంతములందున్న చెక్ వారితోను, తోటి దేశభక్తులతోను రహస్యమైన సంప్రదింపులు జరుపుచునేవుండాలి. ఇతర ప్రాంతములందున్న చెక్ వారితోకూడా సంబంధము పెంపొందించుకోవాలి. ఇతర ప్రాంతములందలి వార్తాపత్రికలను దొరకబుచ్చుకొని వాటిలోని సత్యవార్తలను ప్రచారం చేయాలి.

సత్యమునుగూర్చి అతిజాగ్రత్తగా వుండాలి. కాని ఉద్రిక్తులు అయి విషయం చెరపకూడదు. పుకారులను ప్రచారములోనికి రాకుండాచేయాలి. శత్రువు ఎప్పుడు పుకారుపుట్టించుచు వ్యతిరేక ప్రచారము సాగించును. అట్టి ప్రచారము మొదలంట పూడబెరకవలెను.

వీలగునంతవరకు మన పరిసరజాతులభావను నేర్చుకొనుము. ముఖ్యముగా మన శత్రువుల భాష అభ్యసించి వారి ప్రచారములను జాగరూకుడవై గమనింపుము. తరుణమునకై వేచియుండుము. స్థావరములతో అన్యోన్యముగా ఉండుము. వారుకూడా దేశభక్తులనే సంగతి గుర్తింపుము. పోలెండు, అమెరికా, యంగ్లండు, ఫ్రాంసు, రష్యా- ఇవి యేలననేల? ఆఖరికి ఇటలీకూడా మనయందు వారికిగల సంబంధము

ను మరువరని మాత్రము నిశ్చయముగా తెలుసుకొనుము.

భయంకరమైన జర్మన్ విశాచముతో యుద్ధమునకు తలపడనున్నాము. భగవదనుగ్రహమువల్ల దానికోరలు పెరుకబడును, దాని కుత్తుక ఖండింపబడును.

యువకులారా! దేశస్వాతంత్ర్యమునకై మిరక్తము ధారపోయి సిద్ధముకండు. సత్యమునే సమ్మడు. ఝుంఝూక్, మాజరిక్ వంటి మహావీరులను స్మరింపుడు. మా కర్తవ్యమునకు కడంగుడు."

శ్రీ

ఒకప్రక్కను జేక్యువకులలో ఇట్టి సంచలనము బయలుదేరి, వేరొకప్రక్క జర్మనులు తమశక్తి వంచనలేకుండా వారి యుత్సాహములను భగ్గుముచేయ పిశ్వప్రయత్నము చేయుచున్నారు.

నాటకశాలలు, నృత్యశాలలు జాతీయతను వృద్ధిచేయునవని నేడుజర్మనులు అట్టి జాతీయనాటక ప్రదర్శనములను నిషేధించిరి. ఆకారణముననే కొన్ని జాతీయగీతములుకూడా నిషేధింపబడినవి. పురపాలక సంఘములను పూర్తిగా జర్మనులు ఆక్రమించుచున్నారు. కొన్ని నగరములందు బలవంతముమీద పురపాలక సంఘములను తొలగించి వాటి స్థానములందు జర్మన్లను నియమించినారు. అంతే కాదు, నేడు జర్మనులు జైస్థానికపరిపాలనపూర్తిగా నిర్మూలం చేయాలని సంకల్పించుకున్నారు. జేక్ల అధిక, రాజకీయ,

వైజ్ఞానిక స్వాతంత్ర్యమును ధ్వంసము చేయుటగాక ఈకొద్దిపాటి స్థానికస్వపరిపాలనా స్వేచ్ఛనుకూడా లేకుండాచేయ సంకల్పించారు.

కాని ఒకటిమాత్రము నిశ్చయము. ఒత్తిడివృద్ధి పొందినకొద్దీ ప్రతిఘటనాశక్తి బలీయమగును.

నేడు జేక్లాండులోని జర్మన్లు తమనీడ చూసుకొని తామే భయమించుచున్నారు. కాగా చెక్రాజ్యమందలి జర్మన్లు తమ ఆత్మరక్షణకై చెక్ జాతీయులవద్దనుండి బహుమానపత్రములను సంపాదించుకొనుచున్నారు. స్లావాకులు రాజకీయముగా హింసనీతిలో నున్నారు. కాగా వారిని రెచ్చగొట్టి చెక్వారితో కలహముల పెంపొందించి తాము ఆకలహములవల్ల లాభముపొందచూచినది జర్మనీ. కాని లాభము లేకపోయినది. జర్మనీ సహాయము యొక్క ఉద్దేశ్యము వ్యక్తమైనది. మూడుమాసములకే స్లావాకులకు కూడా జర్మన్లంటే అసహ్యము పుట్టింది.

ఆనాడుచెక్స్లావాకు విచ్ఛేదము కావలెనన్న వారే నేడు తిరిగి దాని సంయోగమును కోరుచున్నారు.

మ్యూనిక్ ఒడంబడిక మూలముగా హిట్లర్ చెక్స్లావాకియాస్వతంత్రరాజ్యమును ధ్వంసంచేసాడు. బెదిరించి వారి ప్రాంతములను కబళించాడు. అతని ప్రవర్తనవల్ల అతడే తిరిగి చెక్స్లావాకిస్వతంత్రరాజ్యస్థాపనకు పురాములువేస్తూ యున్నాడు. ఇప్పుడు స్థాపింపబోవు

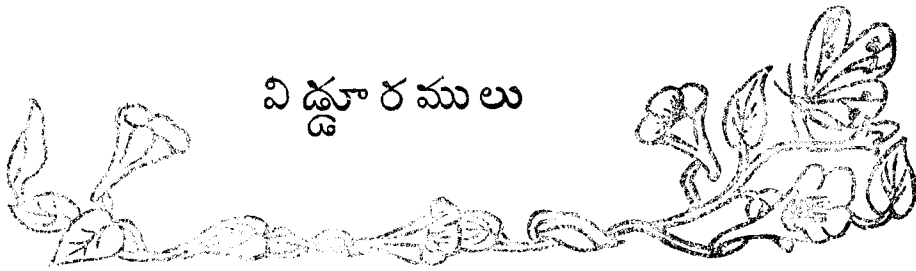
స్వతంత్రరాజ్యము పూర్తిగా స్వశక్తిమీదనే ఆధారపడునదిగా వుంటుంది.

ఎన్ని అవస్థలు పెట్టినా చెక్ జాతీయులు నిరుత్సాహం చెందక క్రమశిక్షణను లోబడివున్నారు. చెక్ జాతి తరతరాలనుండి పరదేశీయుల పాలనలో ఎంత ఓర్పు కలిగియుండాలో నేర్చుకొన్నది. కావున నేడు కూడా చెక్ జాతి శాంతిముగా గంభీరముగా ఓర్పుతో జర్మనుల రాక్షసకృత్యములను ప్రతిఘటిస్తూ వుంది.

1620 లో తెల్ల కొండ వద్ద (White Mountain) జరిగిన యుద్ధములో చెక్ జాతి జమీందారులు ఓడిపోయిరి. దానితో పరప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించే బాధ్యత సామాన్య ప్రజలపై బడినది. కాగా ఆప్రభుత్వమును నశపరిచుకొన్న కర్షక కార్మికులు అద్భుతశక్తిని వృద్ధిచేసికొని జాతీయజీవనమునకు నూతన చైతన్యమును యిచ్చిరి.

నేటికిని ఆకర్షక కార్మికులే ఆ జాతికి జీవగర్భ - వారే నేడుకూడా ఈ పరదేశపు బందిపోటులను ధైర్యముతో ఎదిరింప సమకట్టిరి. వారు జర్మన్ల ప్రబోధములకు చెవి యొగ్గినను ఆత్మలో తమ జాతిఅభిమానమునే పోషించుకొనున్నారు. ఎరకై వేచియున్న సింగముపగిది ఆ స్వతంత్రప్రియులు తరుణమునకై వేచియున్నారు. యుద్ధమువచ్చుచో జర్మనీ ధ్వంసము సిద్ధమనియే వారిపాట.

విద్వారములు

శ్రీ. ఆపరేషన్ చేసి మనిషిని
మార్చివేయవచ్చు :

మనిషి మేదస్సుకు సంబంధించిన శాస్త్రంలో డాక్టర్ గోస్టా రై లాన్ డర్ సుప్రసిద్ధుడు. అతడు స్వీడన్ దేశపు వాడు.

అతడు మనిషి మెదడులో ఆపరేషన్ చేసి ఆమనిషికి ప్రాణాలతోటి జన్మాంతరాన్ని తీసుకువచ్చి ఆమనిషిని పూర్తిగా మార్చివేయవచ్చునని నిరూపించాడు.

ఒకమనిషి అస్తమానూ మతగ్రంథాలే చదువుతూ చాలా సీరియస్ గా వుండేవాడు. మన డాక్టర్ వాడి మెదడును ఆపరేట్ చేశాడు.

దరిమిలాను ఆమనిషి పూర్తిగా మారిపోయాడు. అతనిలో సీరియస్ నెస్ అంతాపోయింది. కాలిబంతి ఆటలంటే, పాటక చ్చేరిలంటే ఇప్పుడు అతనికి ఎంతో ఇష్టం ఏర్పడింది.

అతడు ఇప్పుడు సాధారణంగా మతగ్రంథాలు ముట్టుకోడు. ఎప్పుడో నాఖ్యం చాలక పుస్తకంపట్టితే అది హాస్యపత్రిక అయివుంటుంది.

ఇప్పుడు అతనికి సినిమాల సరదా బాగాపట్టింది.

శ్రీ. పురుడు ఎప్పుడు వస్తుందో
నూటిగా చెప్పి వేసేయంత్రం:

సెంట్ లూయీ అనే తావున జరిగిన ఆమెరికన్ మెడికల్ అసోసియేషన్ వారి కాన్ఫరెన్సులో డాక్టర్ డగ్లస్ మర్సీ అనేవాడు ఒక వింతయంత్రం ఉనికిని బయటపెట్టాడు.

ఆయంత్రం పేకముక్కల పెట్టిఅంత మాత్రం వుంటుంది. ప్రసవవేదన పడుతూవున్న స్త్రీకి దానిని తాకించాలి. వెంటనే ఆయంత్రం ఆమాలిగిస్తోన్న, సరిగ్గా పురుడు ఎన్నిగంటుకువచ్చేసేదిన్నీ తెలియచేస్తుంది.

బుడాపెట్టులోని వైద్యుడు ఒకడు దానిని కనుగొన్నాడు. డాక్టర్ డగ్లస్ మర్సీ ఆయంత్రాన్ని మూడువందల మంది గర్భవతులమీద ప్రయోగించి పరీక్షించాడు. వారి అందరివిషయంలోనూ అది బాగా జోస్యం చెప్పింది.

ప్రమాతివేదన కష్టంగావుండే స్త్రీని కూడా అది బయలుపెట్టేది. అందువల్ల అట్టి గర్భిణులకు తరుణంలో వైద్య సహాయం చేయడానికి అది బాగా అక్కరకు వచ్చింది.

శ్రీ. పెద్దపులులలో పలురంగులవి
కూడా వున్నాయి:

పెద్దపులిచర్మం- చాలామంది చూచి వుంటారు. అది ఏరంగులో వుంటుంది? అయితే అన్ని పెద్దపులులు అదేరంగులోవుండవు.

కొన్ని పసుపుపచ్చవి, కొన్ని ఎర్రవి, కొన్ని నల్లవికూడా వున్నాయి. ఈరంగుల పెద్దపులులను హిందూదేశంలో పలు తావులయందు చూచామని శాస్త్రవేత్తలు చాలామంది చెబుతూవున్నారు.

నల్లరంగు పెద్దపులుల విషయమై కలకత్తాలోని ఇండియన్ మ్యూజియంకు చెందిన ఇండియా జ్యాలజికల్ సర్వే డైరెక్టరు ఈక్రింది సంగతులు చెబుతున్నాడు:

1846 లో చిటకాంగుచెంత సి. టి. బకలాండ్ అనేవాడు ఒక నల్లపెద్దపులిని చూచాడు. ఈసంగతి 1889 లో ఫీల్డు అనేపత్రికలో అతడు వివరించాడు కూడాను. కారణాంతరాలచేత ఆపులి చర్మం భద్రంచేయడానికి అవకాశంలేక పోయింది.

బొంబాయి నామరల్ హిస్టరీ సొసైటీవారి పత్రిక 22-వ సంపుటంలో బర్మాలోని భామాలో కనిపించిన మరి

ఒక నల్ల పెద్దపులిని గురించి వివరంగా లను. దీనిని వేటాడారు. కాని పోయింది. దొరకలేదు.

మరో నల్ల పెద్దపులి అస్సాములోని లూషియా కొండలలో చనిపోయివున్న స్థితిలో ప్రజలకళ్ళబడింది. కాని అప్పటికే అది బాగా కుళ్ళిపోయినందువల్ల దాని చర్మాన్ని కూడా జాగ్రత్తచేయ దానికి ఏలులేకపోయింది.

3. ముప్పుయివల్లుగా గర్భాన్ని
ధరించివున్నది :

రష్యాలో కావ్నోఆనే గ్రామం. ముప్పుయివల్లుకేం అక్కడ ఒక యూదు జాతికర్షకురాలు ఏడోసారి గర్భాన్ని ధరించింది.

మొదటి ఆరుగర్భాల లాగానే ఈ గర్భానికి కూడా ఆమెకు యధాకాలం లో కొద్దిగా బిడ్డనొప్పులు కనిపించాయి. కాని పురుడుమాత్రం రాలేదు.

అట్లాగే సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. ఆమెకుటుంబం రష్యానుంచి అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రాలకు వలసపోయి అక్కడి డెట్రాయిట్ లో స్థిరపడింది.

డెట్రాయిట్ లోని డాక్టర్ ఆమెను పరీక్షచేసి ఎక్స్రేతీసిచూశాడు.

గర్భంలోని శిశువు మృతశిశువువై వుంది. కాళ్లు, చేతులు. మిగతా అవయవాలు అన్నీ సరియైన స్థితిలోనే వున్నాయి. అయినా అది గర్భాశయానికి అవతలగా వుంది. కాని గర్భాశయంలో లేదు.

దానిని బయటికి తీయడమా తీయక పోవడమా అనే విషయంలో ఆ డాక్టర్ ఇంకా తుదినిర్ణయానికి రాలేదు.

3. రేజరు బ్లేడ్ లను పిప్పర మెంటు
బిళ్లలలాగు మింగుతాడు :

శివుణ్ణి గురించి వర్ణించేటప్పుడు మన కవులు అతడు హాలాహల విషాన్ని అల్లనేరేడుపండులాగున మింగివేశాడంటారు.

హాలాహల విషంకంటే హానికరమైన రేజరు బ్లేడ్ లను అలవోకగా మింగివేసే అపరశివుడు ఒకడు ఇపుడు బయలుదేరాడు.

శ్రీ పట్టణానికి చెందిన జార్జివిల్సన్ అనే ఆసామీ ఒకసారి కత్తినిమింగే గారడీని చూచాడు. ఇది ఎట్లు సాధ్యమో అని ఆలోచనలు సాగించాడు.

నెమ్మది నెమ్మదిగా రేజరు బ్లేడ్ లు మింగడానికి ప్రారంభించాడు.

ఇప్పుడు అతడు రేజరు బ్లేడ్ లు, పెన్సిళ్లు, పాతకర్రముక్కులు, గోళ్లు సునాయాసంగా మింగివేస్తాడు.

దినదినం బాగావుండినరాల బిగిగల వారు ఎవరైనా సరే ఈపనిని చేయగలుగుతారని అతడు అంటాడు.

నోటిలో ఉమ్మడిరడం తక్కువై కంఠంలో తడి ఆరిపోతే ప్రమాదం జరుగుతుందికాని లేకపోతే రేజరు బ్లేడ్ లు మింగినా ఏమీ భయంలేదని అతడు అంటాడు.

3. వెంట్రుకను పరీక్షచేసి
మనిషిని పొల్లి పట్టవచ్చు :

మనిషిని పొల్లిపట్టడానికి ఇంతవరకు వేలిముద్రలు మొదలయినవి చాలా బాగా ఉపయోగిస్తున్నాయి.

అట్టి విషయాల్లో ఇప్పుడు తలవెం

ట్రుకల్ని కూడా ఒకసాధనంగా గ్రహించవచ్చునని ఒక శాస్త్రవేత్త కనుగొన్నాడు.

ఆశాస్త్రవేత్త పేరు డాక్టర్ కార్లటన్ హుడ్. అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రాలకు చెందిన నార్త వెస్టర్న్ యూనివర్సిటీ వారి శాస్త్రీయ అపరాధ పరిశోధక శాలలో అతడు ఉద్యోగి.

వేలిముద్రలలో ఎట్లు వివిధత్వం వుందో తలవెంట్రుకలలో అట్లే వివిధత్వం వుందని అతడు అంటాడు.

వెంట్రుక నిరంతరం ఎదుగుతూ వుండదు. కొంతకాలం ఎదిగి మరీకొంతకాలం ఎదగడం మానివేసి, తిరిగి ఎదగడం ప్రారంభిస్తుంది.

మానివేసినప్పుడల్లా ఆ వెంట్రుకమీద ఒక ఆనమాలు ముద్రితమాటుంది. మళ్ళీ ఎదగడం ప్రారంభమై చర్మాన్నిదాటి బయటికివచ్చేటప్పుడు ఆ వెంట్రుకమీద అక్కడ ఆనమాలు బాగా పడుతుంది.

యావనంలో వెంట్రుక బాగా అంటే చురుకుగా ఎదుగుతుంది. తరవాత మందగిస్తుంది.

కాగా ఒక తలవెంట్రుకను తీసుకొంటేమంటే అది ఎంతవయస్సుగల మనిషి తలమీదిదో గులభంగా చెప్పివేయవచ్చు.

ఒక మిల్లిమీటరులోని పదోభాగం పొడుగుగల వెంట్రుకకు ఆరు ఆనమాళ్లు వుంటే ఆమనిషి ఇరవై ఏళ్ళవాడనీ, పందెండు ఆనమాళ్లువుంటే ఆమనిషి నలభై ఏళ్ళవాడని ఆ డాక్టర్ నిర్ణయం.

ఈపరీక్షతో ఆ డాక్టర్ ఒక హంతుకున్నిగుర్తించుకోవచ్చేవిషయంలోపోలీసు వారికి సాయపడ్డాడని తెలుస్తూవుంది.

విక్రమసంవత్సర విజయదశమిలోగా ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము

మాతృదేశానురాగము- ప్రతి నిధుల ఉత్సాహమేధా సంపదల తోడను, క్రియాపరత్వముతోడను మేళవించి ప్రమాదిసంవత్సరము ముగియులోపల ప్రమాదము నెల్ల నూ తొలగించుకొని విక్రమసంవత్సరాదిగావుననే స్వతంత్ర ఆంధ్రరాష్ట్రము నిర్మింపబడగలదని ఆశించుచున్నాను. వీరవిక్రమ ప్రణాళికలు ఈ మహాసభయందు వినిర్మింపబడి కనీసము విక్రమ సంవత్సర విజయదశమికై న ఆంధ్రరాష్ట్రము సిద్ధించి ఆ పర్వదినము మామూలు విజయదశమిగా గడచి పోవక విక్రమవంతులగు ఆంధ్రులుకోరి సాధించుకొనిన స్వతంత్రరాజ్యలక్ష్మియొక్క విజయోత్సవదినముగా పరిణమించును గాక!

ఆంధ్రులకు రాష్ట్రము ప్రత్యేకముగ లేనందున ఆంధ్రరాష్ట్రపు ఆదాయము ఆంధ్రదేశమునకన్న యితర ప్రాంతములకు ఎక్కువగ వినియోగ పడుచున్నది. ఆంధ్రదేశపు నానావిధవ్యవహారరంగమునందెల్ల అభిప్రాయ ప్రకటనకును; కళాశాలలలోను, పాఠశాలలలోను విద్యాబోధనాసాధనముగను; నిగంతరము విరివిగ ఉపయోగపడుచుండవలసిన ఆంధ్రభాష తనయింటనే తాను తనకుచెందవలసిన గౌరవమునకు ప్రాముఖ్యమునకు

21-వ
ఆంధ్రమహాసభలో
శ్రీ తెల్గాకుల
జూలయ్య శ్రేష్ఠి
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు
పన్యాసమునుండే.

నోచుకొని యుండనిదై భరింపరాని న్యూనతకు పరాభవమునకు లోను చేయబడినది. ఆంధ్రులు మేధాసంపదయందుగాని, విద్యావివేచనాశక్తులలోగాని భారతదేశమందలి ఏజాతివారికిని ఏప్రాంతమువారికిని ఎంతమాత్రము తీసిపోవనివారై యుండియు ఆంధ్రదేశమునందలి ఉద్యోగములలో ఆంధ్రులచేతనే ఆక్రమింపబడియున్న వానిసంఖ్య కొన్ని ప్రభుత్వశాఖలయందు కేవలము పూజ్యము. పెక్కండ్రహృదయవిదారకమగు బహు స్వల్ప సంఖ్య ఏ జాతికిగాని గాలిబీబ్బుట, నీరుద్రావుట, ఆహారము భుజించుటయను కార్యములు ఎట్లు అనునిమిషమును అత్యంతము అవసరములై యున్నవో ఏకభాషను మాట్లాడు ఒకేప్రాంతపుజనులు మరి

యేయితరులతోడను సంబంధము లేని ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నేర్పడి తమపనులను తాము దిద్దుకొనగల్గుట యనునది, వారికిని అట్లే అవసరమై వారికెవ్వరును నిరాకరించుటకు ఎంతమాత్రము వీలులే నటువంటి జన్మహక్కు యున్నది.

ఆంధ్రులకు ఈ జన్మహక్కును వెంటనే ప్రసాదించవలెనని ప్రభుత్వమువారిని, ప్రసాదింపచేయవలసినదిగా భారత జాతీయసభవారిని మనము చిరకాలమునుండి అర్థించుచుండిన దాని ఫలితముగా ప్రభుత్వమువారు మన కింతవరకును చేసినదేమియు లేకున్నను జాతీయమహాసభవారు మాత్రము తత్సభాకార్యముల నిర్వహించెడు పనులకుగాను ఆంధ్రరాష్ట్రమును ప్రత్యేకమయిన కాంగ్రెసు రాష్ట్రముగా నిర్మించుటమాత్రమేగాక యావత్ భారత దేశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముగా విభజించి ఆంధ్రుల కృషిని తమచేతనున్న కార్యక్రమ విషయములో మాత్రము వెంటనే బహుంకరించి మన కృతజ్ఞతను చూరగొనినవారైరి. ఇటీవల అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు బొంబాయియందు సత్వరము ఆంధ్రరాష్ట్రము ప్రత్యేకింపవలసినదిగా తీర్మానించినందుకు కొనియాడతగినదిగాని కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఇంతవరకు యే

మియు చర్యకై కొనకుండుట శోచనీయుము.

1939 లో బ్రిటిషు పరిపాలన క్రిందనే ఏదోవిధముగ రాజకీయ స్వరాజ్యము రాష్ట్రములకు ప్రాప్తించినది. కాని ఆంధ్రరాష్ట్ర సిద్ధికి ఈ స్వరాజ్యము గూడను ఇంతవరకు యెంతమాత్రమును ఫలప్రదముగ ఉపకారము చేయ గలిగినది కాదు.

1939 నుంచి ప్రారంభమయిన యీక్రాంత్యూలలో గూడా స్వతంత్రరాష్ట్రము లేనప్పడే బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు నిరంకుశత్వపు కరుకు ధోరణికి ప్రబలకంటకులై వర్తించిన ఆంధ్రులకు రాష్ట్రము గూడ కట్టిబెట్టినచో కొరివితో తల గోకి కొనినట్లగునని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు తలంచిరి. అందుచేతనే వాయవ్యసరిహద్దు— పరగణాలో ఇంతవరకును తమ అదృష్టక్రిందకు వచ్చియుండని సరిహద్దుజాతులను ఈ యెరవేసి పడగొట్టుటకుగాను ఆరాష్ట్రముననూ; సింధు ఒరిస్సా రాష్ట్రములు ప్రత్యేకముగ నిర్మింపబడినచో అవిభారతజాతీయత పక్షమునకు యెదురై ప్రభుత్వపక్షమునకు అండ్లై నిలువగలవను దుర్భ్రమతో సింధు ఒరిస్సాలాగాను ఆ రాష్ట్రములవారు ఆంధ్రులుచేసిన కృషిగో వీనమువంత్తే నను తమ రాష్ట్రసిద్ధికొరకై చేసియుండక పోయినను 25 యేండ్లనుండి కృషి చేయుచుండిన ఆంధ్రులకు రాష్ట్రము రానిదే అంతకుముందుగనే

తమకు రాష్ట్రము సిద్ధించునని ఆ రాష్ట్రవాసులెవరైనను కలనైన అనుకొనుచుండని తిరిగి, హతాత్తుగాను తలవనితలంపుగను సింధు ఒరిస్సా వాయవ్యపరిగణాలకు రాష్ట్రపుఖిచ్చులు భరింపలేని స్థితియందుండినను ప్రత్యేకరాష్ట్రములు ప్రసాదింపబడి తన ఖిచ్చులు తాను భరించి యితరులకు పెట్టుబడి పెట్టగల ఆంధ్రరాష్ట్రము మాత్రము అట్లే వుంచబడినది. ఆంధ్రులు వస్తుతః కేవలము పరార్థపరులే అయివుండి తరచుగా తమ మేలును గూడా తాము మరచుచుండెడు విశాలమనస్సులగు జాతీయై యుండుటయే యిందులకు ప్రబల కారణము. హతాత్తుగా కలిగిన ఈ అవమానము ఆంధ్రదేశము భరింపజాలక వెంటనే మేల్కొంచినది. ఈ జన్మహక్కు నిరాకరణమునకు ఈరీతిగా గురిచేయబడినది.

భారత శాసనసభలుగాని భారత ప్రభుత్వముగాని యేకారణము చేనైన సత్వర ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమును సమర్థింపకపోవుట తటస్థించునెడల అట్లుజరుగు వరకును మద్రాసు మంత్రులందరును. మదరాసు శాసనసభలోని కాంగ్రెసు సభ్యులందరును, భారతశాసనసభలోని కాంగ్రెసు పక్షమునకు చెందిన ఆంధ్రసభ్యులందరును తమ పదవులకు రాజీనామా సానుంగవలెననిగాని— లేదా ఆంధ్రమంత్రులు మాత్రమును కేంద్రమునందును మదరాసునందుగల అన్నిశాసన

సభలలోని కాంగ్రెసుపక్షమునకు చెందిన ఆంధ్రసభ్యు లందరును రాజీనామాలు ఇవ్వవలెననిగాని ఆదేశించి ఆంధ్రరాష్ట్రము సిద్ధించువరకు ఏ శాసనసభకును యే ఆంధ్రుడును సభ్యత్వము నర్థింపక ఆంధ్రరాష్ట్రసిద్ధికై చేయబడు యితర ప్రయత్నములన్నిటియందును పాల్గొనవలెననిగూడా ఆదేశించి అట్టిప్రయత్నము లన్నిటికి సర్వసహాయము చేయుదుమని పూచీయిచ్చుటయేకాక బాధ్యతయును తానే వహించుచూ కాంగ్రెసు తీర్మానించవలయును. భారత శాసనసభయొక్కయు భారత ప్రభుత్వము యొక్కయు ఆమోదమును పొందిన విదపకూడ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును నిర్మించుటకు నిరాకరించుట తటస్థించునెడల జాతీయమహాసభ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు అట్టి సందర్భమునగూడ పైన సూచించిన కార్యక్రమమును సాగించుటయేకాక భారతశాసనసభయందలి కాంగ్రెసు సభ్యులందరును అన్నిరాష్ట్రములలోని కాంగ్రెసుప్రభుత్వమున్నూ అన్నిరాష్ట్రములలోని శాసనసభ లన్నిటియందలి కాంగ్రెసుసభ్యులను రాజీనామాల నియమలెననిగూడా తీర్మానించి ఆంధ్రరాష్ట్రసిద్ధికి యింకా కావలసిన ఇతర యేర్పాట్లు చేయవలెను. అప్పుడుమాత్రమే ఆంధ్రులయందు జాతీయమహాసభ వారికిని, వారి కార్యనిర్వాహకవర్గ

మువారికి సంపూర్ణాభిమానము కలదని ప్రపంచమునకు వెల్లడి కాగలదు, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమును, భారతకాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గమును ఇట్టి పటిష్టమగు విధానముయొక్క అవశ్యకత లేకుండానే వెంటనే అనలంబించుట అవసరము. 21-వ ఆంధ్ర మహాసభవారిచే నిర్ణయింపబడు ఏదోఒక నియమితకాలములో ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు తమ అంగీకారమును అంగ్ల ప్రభుత్వము తెలుపకపోయినచో 1940 జనవరి నుండియో 1941 జనవరినుండియో ఆంధ్రదేశమున అన్ని రకముల సత్కార్యకర్తలములు సాగించవలెనని ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమును, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గమును వెంటనే తీర్మానింపవలెను.

ఏకారణము వల్ల నైనా కాంగ్రెసుగాని మరి మన యేమివ్రవర్తములుగాని వెంటనే మనకు సహాయము చేయుటకు సంకల్పింపకుండినచో మేము గెలిచినచో వచ్చేడు ప్రతిష్ట మన అందరిదీ. ఓడినచో వచ్చేడు అపఖ్యాతి మా ఆంధ్రులది, నాది అని ప్రకటించి ఆంధ్రరాష్ట్ర సంపాదనా సమరమును స్వతంత్ర్యముగ సాగించి మన ఆదర్శములు అమలుపరచగల ఆంధ్ర రత్నములు యింకను తెనుగుభూమిలో లేకపోలేదు. వుండివున్నారు. అట్టి కార్యక్రమమునకు బాగుగా

తయారై యున్నవారి మిత్రులు, శిష్యులు, ఆంధ్రదేశమం దచ్చట చచ్చట రాజకీయపు జపములు, హామములు జరుపుచునేయున్నారని మనము తరచు వినుచునే యున్నాము.

ఇట్టి స్వతంత్ర కార్యక్రమము యెల్లప్పుడును కేవలము ఆంధ్రరత్నములచేతనే సాగింపవలసినపనిలేదు. స్వతంత్రరాష్ట్రములేని ఆకలి, ఆక్రోశములను, తాత్కాలికముగ అడంచుకొని చెరలాడుచున్న యే ఆంధ్రకేసరుల ఆంధ్రమహాపురుషులలో కూడ నేడు తా మాత్రమించియున్న ఇరుగుగుహలనుండి వెంటనే వెడలివచ్చి విశాలాంధ్రావనియందు స్వాతంత్ర్యగర్జన ప్రవ్వరిల్లజేసి ఆంధ్రభూమికి విజయలక్ష్మిని చేకూర్చిన ఖ్యాతిని సంపాదించుటకు వీలులేకపోలేదు.

1907 లో బెంగాలుకు దొరకిన బిషివ చంద్రపాలు, సురేంద్రనాథ బెనర్జీలవంటివారు, 1939-1940 లో ఆంధ్రదేశమునం దీసమయమున లభింపకపోరు. నాడు వారికి ఉపకరించిన బహిష్కారాది సాధనలు నేడు ఆంధ్రదేశమునకూడా అవలంబింపబడి రాష్ట్రసిద్ధిని పొందించుటకు ఆటంకము ఉండబోదు.

ఆంధ్రరాష్ట్రము సిద్ధించుటకు పూర్వమేకూడా మద్రాసు ప్రభుత్వపు బడ్జెటులో ఆంధ్రరాష్ట్రపు ఆదాయమును, ఖర్చును ఆంధ్రరాష్ట్రము కొరకు మాత్రమే ప్రత్యేకించియును, ఆంధ్రదేశములోని

అన్ని ప్రభుత్వోద్యోగములందును, ఇకనుండి ఆంధ్రులే నియమింపబడి నట్లుగనే కాక కొన్ని నిర్మితసంపత్సరములలోపల తెలుగుదేశములోని ప్రభుత్వోద్యోగము లన్నింటను తెలుగువారే ఆక్రమించి యుండునట్లుగ నొక సమగ్రవిధానములు నిర్మించియును మద్రాసు ప్రభుత్వమువారును మంత్రులును ఉద్యమసిద్ధికై తాము చేయదగిన విధముగను తమ చేతనున్నదంతయు తాముచేసి రాష్ట్రము రాకున్నను రాష్ట్రము వచ్చినంతటి ఉపయోగము ఆంధ్రదేశమునకు కలిగింపవలెను అట్టి యేర్పాటును వెంటనే చేయవలెననికూడా అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు ఆదేశించి తీరవలయును. ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వతంత్ర నిర్మాణమునకు మద్రాసు శాసనసభలోను మంత్రీవర్గమునందును ఆంధ్రేతరులగు సభ్యులు, మంత్రులు అడ్డుతగులుచున్నారని బయలుదేరిన అపనిందను తప్పించుకొనుటకు, పైన సూచించిన సౌకర్యములను వారు ఆంధ్రులకుగాను రాష్ట్రము రాకముందే మహాపూర్వకముగ చేయుటకు అంగీకరించుట న్యాయము. ఈ పనిని చేయవలసిన అవసరమును గూర్చి మద్రాసు శాసనసభలోగాని, ఆంధ్రసభ్యులందరు, కలిసి మద్రాసు మంత్రీవర్గముచేత, వీలైనచో కాంగ్రెసుసంస్థయొక్క జోక్యములేకుండానేకూడా, ఒప్పించి అట్లు చేయింపవచ్చును.

మదరాసు (చెన్న) పట్టణపు చరిత్రలో కొన్ని ముఖ్యమైన తిథులు

మొదటి 60 ఏళ్లు

[మదరాసు పట్టణపు మొదటి అరవై సంవత్సరాల (1689—1699) చరిత్రలో ముఖ్యమైన తిథులు కొన్ని ఇక్కడ పేర్కొంటున్నాము. దరిమిలా చరిత్రకు సంబంధించిన తిథులు ప్రైమానపు సంచికలో ప్రచురితమగును.

—సంపాదకుడు.]

1689

(ఆగష్టు 22) తెనుగువాడు, పూనమల్లి నాయకుడు, దామెరవం శీకుమ మదరాసులో కోటకట్టుకోడానికి ఇంగ్లీషువారికి అనుమతి ఇచ్చెను. పాలకొల్లునివాసి, తెనుగువాడు అయిన బేరీ తిమ్మన్న ఈవిషయంలో ఇంగ్లీషువారికి చాలాసాయం చేశాడు.

1640

(ఫిబ్రవరి 20) నాయకుని చేపొందిన కవులు స్థలాన్ని స్వాధీనం చేసుకునేటందుకు ఫ్రాన్సిస్ జే మద్రాసుపట్నానికి వచ్చాడు.

(మార్చి) మదరాసులో మొదటికోట నిర్మాణం ప్రారంభింపబడింది.

(ఏప్రిల్ 23) సెయింటుజార్జి దినాన్ని ఈకోటకు సెయింటుజార్జికోట అని పేరుపెట్టబడెను. కూము

నదికి, సముద్రానికి మధ్యను వున్న స్థలంలో సెయింటుజార్జికోట వెలసింది.

దేశీయవర్తకులు, సాలీలు, దేవాంగులు, కలంకారీలు, ఇతరులువచ్చి ఇక్కడ స్థిరపడెనిమిత్తం ప్రోత్సాహం ఈయబడింది.

దేశీయులు ఈప్రదేశాన్ని స్థలదానకర్తలయిన నాయకుని కోరికను అనుసరించి అతని తండ్రిపేర చెన్నపట్టణం అని పిలువజొచ్చిరి.

ఇంగ్లీషువారు మాత్రం ఆ వాగ్దానానికి విరుద్ధంగా దీనిని మద్రాసు అని వ్యవహరిస్తూవచ్చిరి.

1642

మదరాసులోని ఫోర్టు సెయింట్ జార్జి ఏజెన్సీవారు లండన్ లోని ఈస్టిండియాకంపెనీ కోర్టుఆఫ్ డైరెక్టర్సువారికి జనరల్ లేటను పేర మొదటిసారి అధికార పూర్వక

ఉత్తరం వ్రాశారు.

జావాదీవిలోని బాంటమ్ రాజధానిలో మదరాసు ఒకభాగంగా ప్రకటింపబడ్డది.

జవాలో డిమాండులోవున్న వస్తువులను కోరమాండల్ తీరాన్నుంచి సరఫరాచేసే రేవుగా మదరాసు నిర్దేశింపబడెను.

1644

కోటకట్టడానికి ఇంతవరకు వెచ్చపెట్టబడ్డ పైకం 2,300 పానులు, మరిఒక 2,000 పానులు ఖర్చుపెడితే నిర్మాణం సర్వసంపన్నమౌతుందని అంచనా వేయబడెను.

మార్గురు సోల్జర్లువుంటే కోట రక్షణవిషయంలో ఏమీ భయం వుండదని నిర్ణయం.

1652

బేకర్ మొదటి గవర్నరుగా పేర్కొనబడ్డాడు. మదరాసులో కుడి ఎడమకులాల తగాదాను ఇతను పరిష్కరించాడు. కోటలో సోల్జర్లు 26 గురు మాత్రమే వుండేరి.

1653

మదరాసు ఏజెన్సీ ప్రత్యేకరాజధానిగా మార్చారు.

1654

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలోని ఫాక్టర్లు ఇద్దరేవుండేటట్టు, సోల్జర్లు పది మందే వుండేటట్టు ఆర్డరు.

1659

సర్ థామస్ ఛేంబర్ గవర్నరు. తెలుగువాడైన పెద్దనాయకుడికి మదరాసునగరరక్షణార్థము కవులుఇచ్చాడు. మదరాసుపట్నమ్ అనబడే చెన్నపట్టణాన్ని సంరక్షించవలసినభారం అతనిది. అంటే అతను ప్రధానపోలీసు అధికారి అన్నమాట. అతనికింద ఇరవై థటులువుంటే నగరరక్షణ వ్యాపారం తృప్తికరంగా వుంటుందని భావించారు. చిన్నచిన్న సుంకాలు వసూలుచేసుకునే అధికారం- కొన్ని మాగాని పొలాలచూస్తూ పెద్దనాయకుడికి, అతని థటులికి సహాకింద ఈయబడెను.

1661

సర్ ఎడ్వర్డు వింటర్ ప్రెసిడెంటుగా నియమితుడగుట, గోలకొండ నవాబు ఆబుహస్సన్ కింద కర్నాటక ప్రాంతసేనాని అయిన నెక్కమ్ ఖాన్ తో ఇతడు విరోధపడెను.

1665

వింటర్ ని స్థానభ్రష్టుని చేయడానికి అనుమతిపొంది ఫాక్సుక్రాప్టు భోర్టు సెయింటుజార్డికి వచ్చెను. కాని ఫాక్సుక్రాప్టుమీద రాజద్రోహనేరాన్నిమోపి వింటర్ అతన్ని ఖైదు చేసెను.

1668

ఈ విషయమై విచారణ నల్పుడానికి సర్ విలియమ్ లాంగ్ హారన్ వచ్చాడు.

1669

ఫాక్సుక్రాప్టు ఒక ఏడాది గవర్నరు.

1670

సర్ ఎడ్వర్డు వింటర్, ఫాక్సుక్రాప్టు ఉధయలూ ఇంగ్లండు వెళ్లిపోతారు.

మదరాసు గవర్నమెంటు ఆఫీసులోవుండే రికార్డులలో ఈ సంవత్సరపువే అతిప్రాచీనమైనవి. అవి జనరల్ లెటరు రూపంలో వున్నాయి.

సర్ విలియమ్ లాంగ్ హారన్ ప్రెసిడెంటు నెక్కమ్ ఖాన్ ద్వారా గోల్కొండ నవాబునుండి కవులు పొందాడు. ఆకవులు ద్వారా చెన్నపట్నము ఊరికి, గోటకుకలిపి గోలకొండ నవాబుకు ఏడాదికి 1,200 పెగోడలు ఇవ్వడానికి లాంగ్ హారన్ ఒప్పకున్నాడు.

1672

సెయింట్ థోమ్ (మైలాపురం) ను ఎడ్మిరల్ డిలాహీ ఆధిపత్యాన్ని శ్రేంచివారు ఆక్రమించారు. డచ్చివారు సెయింట్ థోమ్ ను ముట్టడించారు. సర్ విలియమ్ లాంగ్ హారన్ తటస్థుడుగా వుండెను.

1674

డచ్చివారికి శ్రేంచివారు లాంగ్ హారన్ పోవుట.

1676

భోర్టు సెయింటుజార్డి గోటలోని దుర్బ్బినిగురించి విచారణ చేయడానికి మేజర్ పకిల్ కమిషన్. గోటలోని కొందరు సోల్దార్లు, రైటర్లు చెడునడతనుగురించి కోర్టుకఫ్ డైరెక్టర్లవారికి రివరెండ్ పాత్రీక్ వార్నర్ జాబు.

1677

ప్రెయిన్ హామ్ మాస్టర్ గవర్నరు. జింజి, వెల్లూరు దుర్గాల్ని శివాజి ఆధిపత్యాన్ని మహారాష్ట్రులు పట్టుకొనుట. మాస్టర్ శివాజీకి బహుమతులు పంపాడు.

1678

హైకోర్టు ఆఫ్ జూడికేచర్ ఏర్పాటు అయ్యెను. మదరాసు అధికారానికి లోబ

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

భాలబాస్కర

బిడ్డల

లివర్ & స్లిప్స్

వ్యాధులను పోగొట్టి ఆరోగ్యవంతులుగ చేయును.

వివరములు :-

ఆయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు.

డివున్న ఇతర ఫ్యాక్టరీలను మాస్టర్
సందర్శించాడు.

(ఏప్రిల్ 1) ఫోర్టు సెయింట్
జార్జి కోటలో సెయింట్ మేరీ చర్చి
స్థాపింపబడ్డది.

కలంకారీలు తిరుగుబాటు
చేశారు.

పూనమల్లినాయకుడు ఫోర్టు సె
యింటు జార్జి కోటను ముట్టడిం
చాడు.

1681

విలియమ్ గిఫ్ఫర్డ్ గవర్నరు.
మాస్టర్ శ్రష్టత.

1682

సముద్రం బాగాముందుకు చొ
రబారుట. కౌన్సిల్ మెంబర్లలో
ఒకడైన బ్రడ్లక్ ను హతాత్తుగా
తొలగించివేశాడు.

1683

బానిసల రవాణాను అరికట్టవల
సిందిగా ఆర్డర్లు జారీ చేయ
బడుట.

1684

హైకోర్టు ఆఫ్ జూడికేచర్ గది
లో కోర్టు ఆఫ్ ఎడ్మిరాలీ ఏర్పాటు.
బడ్జిట్ అడ్వోకేట్ నియామకం.

మద్రాసు నివాసులనుండి నెల
వారీ పన్నునువసూలు చేయడానికి
ప్రయత్నం.

1685

పన్నునియామకం విషయంలో
కష్టాలు.

1686

గోలకొండ నవాబునుండి
సెయింట్ ఫోము కవులుకు తీసు
కొనే ప్రయత్నం. పోలీసుధర్మాలు
నిర్వహించుకునే విషయంలో పెద్ద
నాయకుడి కొత్త ఏర్పాటులు.

గోలకొండరాజ్యంలోని క్రాంతి.
మొగలాయిలు ఎత్తివచ్చే కల్పం
లో మదరాసు రక్షించుకొనేటం
దుకు ప్రయత్నాలు.

1687

ఎలిహు ఏల్ గవర్నరు. బెం
గాల్ లో మొగలులతో ఇంగ్లీషు
వారి విరోధం.

సెయింట్ ఫోమ్ సొందే విష
యంలో ఇంగ్లీషువారికి, పోర్చుగీసు
వారికి స్పర్ధ. ఔరంగజేబు గోలకొం
డను జయించుట.

1688

సెయింటు జార్జి కోట మీద
యూనియన్ జాక్ ఎగరవేయుట.

సెయింటు జార్జి, ఫులికాట్ ల
నడుమ స్నేహసామరస్యాలు.

(సెప్టెంబరు 29) మదరాసులో
కార్పొరేషన్, దానికి ఒక మేయ
రు ఏర్పడుట.

అస్యూరెన్సు ఆఫీసు ఒకటి స్థా
పితమగుట.

మద్రాసు జనాభా 3,00,000
లుగా వుంటుందని అంచనా.

1689

కంపెనీ సేవకులు బెంగాల్ నుంచి
వచ్చుట. విశాఖపట్టణంలోని ఇం

గ్లీష్ ఫ్యాక్టరీ మీద దాడి.

1690

మద్రాసులో ఆర్మీనియన్ జాతీ
యుల అభివృద్ధి. ఫ్రెంచి నావలతో
స్పర్ధ. గవర్నర్ ఏల్ కు అతని కా
న్సిల్ కు తగాదా. ఏల్ కు, మేయర్
కు, కార్పొరేషన్ కు అభిప్రాయ
భేదాలు.

1691

పోర్చుగీసు వారు చేసే బానిస
వ్యాపార విషయంలో కోర్టు ఆఫ్
డైరెక్టర్లు వారి ప్రయత్నాలు.

1692

అస్సిడ్ ఖాన్ గ్రాండ్ వజీర్
నుంచి నవాబ్ జుమ్లీ ఖాన్
నుంచి ఎగ్జూరు, పరశువాకము,
తండుారు పట్టణాల్ని గురించి ఇంగ్లీ
షువాకు కౌలుపొందుట.

నాథానియేల్ హిగ్గిన్ సన్ గవ
ర్నరు. సర్ జాన్ గోల్డ్స్ బరో కమి
స్సారీ జనరల్.

డక్కన్ లో ఔరంగజేబుకు,
మహారాష్ట్రకు యుద్ధం.

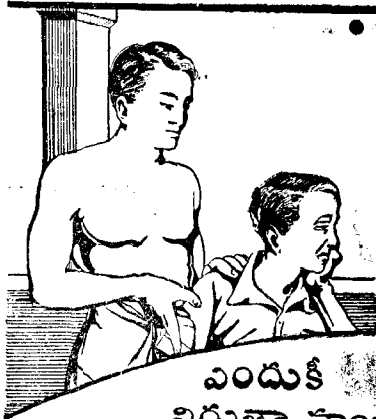
మొగలాయి సేన జింజి కోటను
ముట్టడించుట.

బ్లాక్ టవున్ లోను, తిరువలి
కేన్ నిలోనూ దేవాలయాల్ని గు
రించి తగాదాలు.

1693

డచ్చి వారు పొందు చేరిన ముట్ట
డించుట.

గవర్నరు హిగ్గిన్ సన్ కు సె
యింట్ ఫోమ్ బిషపుకు ఇంగ్లీషు

ఎందుకీ

నిరుత్సాహం?

జీవామృతము ఉందిగా!

పాపం, చాలా మంది చిన్నతనపు తెలివితక్కువ వల్లనే తేనేమి మధ్యమధ్య వచ్చే రుగ్మతలవల్ల నైతేనేమి జీవచ్ఛవాలై జీవితాన్ని యీదుకోమంటో యీడుస్తూవుంటారు. పాపం, వాళ్లు ప్రతి నిమిషమూ నిరుత్సాహపడుతూ వుంటారు.

ఒక అవస్థలో చిక్కాక, దాన్ని గురించి దుఃఖించడమువల్ల లాభంలేదు. సుఖమునుజీవనానికి దేదన్నా మార్గం వెతకాలి. అటువంటి వారికి యీప్రశ్న; ఈ సలహా:—ఎందుకీ నిరుత్సాహం? జీవామృతము వుందిగా!

పోయిన బలమును ప్రసాదించడానికి, జీవితోత్సాహాన్ని కలిగించడానికి జీవామృతము ఎంతో పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించింది. జీవామృతసేవనము, బలము, తేజస్సు, ఉత్సాహము-వీటిని ప్రసాదిస్తుంది.

జీవామృతము
బలానికి
రక్తానికి
పెట్టినది పేరు
ఆయుర్వేదాశ్రమం
(స్థాపితము. 1898)
మెదరాస్.

సరిహద్దుల్లో మతాధికారాన్ని గురించి అభిప్రాయభేదాలు.
పూనమల్లి నాయకుడితో ఎగ్మారు, పరశువాకము, తిరువభి క్కేణి ప్రదేశాల్ని గురించి తగాదా.

1694

ఫోర్టు సెయింట్ డేవిడ్ మిద డాక్టర్ బ్లాక్ వెల్ కు ఆశాదృష్టులు వున్నాయి అని అనుమానం.
కోర్టు ఆఫ్ డైరెక్టర్లకు ఏల్ ఫిర్యాదుచేస్తూ వుత్తరం.

1695

జింజికోటవద్ద మొగలాయీ సేనలతాళ్యం.
జుల్ఫికార్ ఖాన్, దావూద్ ఖానుల కిద్దరికీ తగాదా.
సెయింట్ ఫోమ్ లో అస్తవ్యస్తపుస్థితి.

1696

సముద్రం బాగాముందుకి చొరబారుట.
నవాబ్ జుల్ఫికార్ ఖాన్ ఖోవ్యవహారం కష్టతరమగుట.
కోరమాండల్ తీరానికి ఫ్రెంచి వారు ఎత్తివస్తున్నారనే వార్త.

1697

హక్కులేకుండ నడుమ వచ్చి ఆక్రమించే ఇంటర్ లోపర్లతో ఎట్టి సంబంధం లేకుండా వుండేటందుకు ఆర్మీనియనుల కట్టడి.
వేవేరి జుంకమిర్ (సుంకాల అధికారి) మద్రాసుకుపోయే వస్తు

పులమిద లాండ్ కస్టమ్సు వసూలుచేయడానికి ప్రయత్నించుట.
అజన్ గోలోని ఇంగ్లీషు ఫ్యాక్టరీ మిద దాడి.

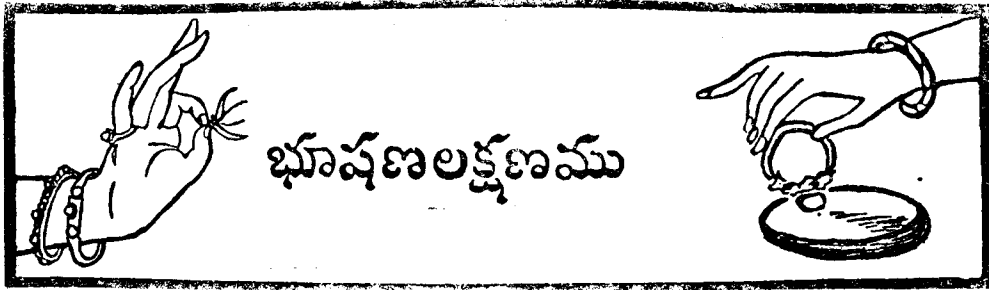
1698

నవాబ్ జుల్ఫికార్ ఖాన్ జింజి మర్గాన్ని పట్టుకొనుట.
సలీమ్ ఖాన్ కడలూరు మిద దాడి నల్పుట.
సెయింట్ ఫోమ్ కు ఒక ఇంటరు లోపరు వచ్చుట.
గవర్నరు హిగ్గిన్ సన్ రిటైరు అగుట. అతనికి చెడ్డపేరు వచ్చుట.
థామస్ పిట్ గవర్నరు. పోర్టు సెయింట్ డేవిడ్ ను గురించి పర్వా నాపొందుట.
రిజ్యుక్ సంది ప్రకటితమగుట.
పాండుచేరి ప్రెంచివారికి తిరిగి ఈయబడుట.

1699

ట్రాంక్విలైరులోని డచ్చి సెటిల్ మెంటుమిద తంజావూరురాజు దాడినల్పుట.
కొత్త ఈస్టిండియా కంపెనీ నిర్మాణం. తీవ్రమైన ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు.
గవర్నరు పిట్ పాతకంపెనీ తరపున, కాన్సల్ పిట్ కొత్తకంపెనీ తరపున- కొత్తకంపెనీ సేవకులు తాము ఇంగ్లండురాజు ప్రతినిధులమని ప్రకటించుకొనుట.
(సశేషము)
—'మద్రాసు చరిత్ర' నుండి.

మనం నగలు ఎందుకు వెట్టుకుంటాము?

అలంకారానికిగాను మానవుడు ఆశ్రయించే సాధనాలలో భూషణాలు అతి ముఖ్యమైనవి.

అనాదికాలంనుంచీ భూషణాలు మానవుణ్ణి వ్యామోహ పెడుతూ వున్నాయి.

ఈ వ్యామోహం ఎందుకొరకు?

మానవునికి సహజంగావుండే ఆలంకార ప్రియత్వాన్ని పరితృప్తి పరచడానికేకాదు—

భూషణాలు స్త్రీ పురుషుల్ని సమంగా ఆకర్షిస్తాయి. వాటి కాంతి, సువర్ణము, తేకుకు, ఆందమే కాదు వానిని ఆకర్షణీయంగా చేసేగుణాలు.

అవి పొందడంలోగల కష్టం, అవి అపహాసపు వస్తువులుకొవడం మొదలయిన విషయాలు వానిని మానవులకు మరింత ప్రియతమాలుగా చేశాయి.

అయితే భూషణాలపట్ల కొన్నిమాఢనమృతాలుకూడా వున్నాయి. భూషణాలధారణకు ఈ ముఢనమృతాలు కూడా చాలావరకు కారణమని చెప్పవచ్చు.

* * *

అందులోనూ రాళ్లుపొదిగిన నగల విషయంలో ఈనమృతాలు మరిహెచ్చు. రాళ్లడింగరాలు, రాళ్లుపొదిగిన చెవి నగలు, చేతికంకణాలు, కంఠంలో వేసుకునేహారాలు అలంకారానికి కాక ఆ

నగలలోని రాళ్ల మహత్వానికి కూడా మానవులు వాటిని ధరిస్తూవున్నారు.

మనపూర్వులు రాళ్లు, పూసలు మొదలయినవి రక్షరేకులుగా ధరించేవారు. వాటిమీద వింతవింత ఆకారాలు చెక్కించుకునే వారు.

రాళ్లతో వానిఅకారాన్నిపట్టి, వాని రంగునుపట్టి వివిధములైన మాహత్వాలు

వానికివున్నాయి అనేనమృతాలు ఇప్పటికీకూడా మానవులలో ప్రబలివున్నాయి.

కొన్ని కొన్ని రత్నాలకు విద్యుచ్ఛక్తి, అనుస్కాంతశక్తి మున్నగు శక్తులువుంటాయి అని ప్రజలనమ్మకం.

కొన్ని కొన్ని రాళ్లకు రోగనివారక, రోగనిరోధక శక్తులుకూడా వుంటాయి.

టి. సి. యెన్. గోల్డెన్ నగలే

స్త్రీల కన్నివిధాల అలంకారానికి తగినవి.

2 సంవత్సరములు గ్యారంటీ. కాంతిలోను, వన్నెలోను, బంగారు గజాల కేమాత్రము తీసిపోవు. నలుపెక్కువు.

పెద్దసైజు గాజులు 2 ఇంచి మొదలు

పైబడినవి

జత 1-కి రూ 3-0-0

మధ్యమసైజు 1కి ఇంచి మొదలు

2 ఇంచిలకులోగా

,, ,, 2-8-0

చేబీసైజు 1కి ఇంచికి లోబడినది

,, ,, 2-0-0

వి.పి. ఖర్చు 1 జత మొదలు 6 జతలవరకు

,, 0-8-0

మా చక్కని బొమ్మల క్యూటలగు ఉచితము.

N.B:-మీరు వ్రాయు ఆర్డరు జాబులయందు 'అంధ్రభూమి' పేరు సుదహరించిన మాధరలమీద రూపాయకు ఒక అణా వంతున తగ్గించబడును.

టి.సి.నాగలింగప్ప&కో.,

నెం. 280, వాల్టాక్సురోడ్, పార్కుటవున్ పోస్టు, మదరాసు.

అంటారు నేడు కూడా భూమణపియులు.

ఇంగ్లీషువారిలో ఒక చిత్రమైన నమ్మకం వుంది. ఒక్కొక్క నెలకు ఒక్కొక్క రకమైన రాయి అధిదేవత, అంటే పన్నెండు నెలలకు పన్నెండు రాళ్లు అన్నమాట. ఆ నెలలో పుట్టినవారు ఆ నెలకు ఉద్దిష్టమైన రాయిధరిస్తే శుభప్రదమై వుంటుంది.

కొన్ని కొన్ని రాళ్ళవల్ల యజమానులకు నిరంతరకష్టాలు వుంటూవుండడము కూడా కద్దు. అయినా అంతమాత్రంచేత వానినాడకం తగ్గిపోవటంలేదు.

* * *

అలంకారప్రియత్నంవల్లనూ, సూక్ష్మ నమ్మకాలవల్లనూ కాకుండా ఆభరణ ధారణలో కొన్ని కొన్ని తావుల ప్రత్యేకమైన ఉపయోగం కూడా వుంది.

నిదర్శనంగా రాజపుత్రస్థానంలో కంకణాలను గురించి చేకొనవచ్చు.

రాజపుత్రస్థానంలో ఒక స్త్రీ ఆప త్కాలంలో తన చేతికంకణాన్ని తన్ను రక్షించడానికి సమర్థుడు అనుకొన్న రసపుత్రుడికి పంపిస్తుంది. అకంకణానికి రక్షకకంకణమని పేరు.

అకంకణాన్ని అందుకోవడంతోనే ఆ పిరుడు ఆ స్త్రీకి కంకణబద్ధసోదరుడు అవుతాడు. అప్పుడు ఆతడు తన సర్వ శక్తులను ఉపయోగించి ఆ స్త్రీని ఆపదల నుండి సమర్థరించాలి.

కంకణబద్ధసోదరుడు తాను ఆపని చేయడానికి అంగీకరిస్తున్నాననే నూచ నకుగ్గాను ఆ మొక ఒకరనిక పంపాలి.

* * *

అత్యంత ప్రాచీనకాలం నుంచి హైందవులు అలంకారప్రియులుగా, ఆభరణ వ్యామోహికులుగా వుంటూవున్నారు.

ఒకప్పుడు అనగా అడవులలో తిరిగే రోజులలో మానవుడు ధరించే పూవుల దండలకు, గింజలదండలకు ప్రత్యామ్నాయంగా నేడు మానవుడు కాసులదండలు, తద్వితరమైన ఇతరహారాలు ధరిస్తూవున్నాడు.

ఇప్పుడు బంగారుహారాలకి మనం ఇచ్చే పేళ్లు మిరియాలపేరు, చంద్రహారం, చంపకలి, మల్లి మొగ్గలపేరు, మోహన్ మాల, కరణఫల మొదలయినవన్నీ మానవుడు అడవిలో ధరించే అసలువస్తువుల పేళ్లు ఇప్పటికీ నిలిచివుండడాన్ని తెలియజేస్తూవున్నాయి.

వస్తువులు ఇప్పుడు బంగారంతోనే చెస్తూవున్నారు. కాని వాటిపేళ్లు ఇంకా మానవుని అడవిసంబంధాన్ని తెలియజేస్తూనేవున్నాయి.

* * *

హిందువులలో అన్ని కులాలలోనూ భర్తయగువాడు వస్త్రాలచేతనూ, ఆభరణాలచేతనూ భార్యను సంతోషపెట్టడం మతవిధి విధుంది.

నగలు ధరించకుండా బోసి మెడతో, బోసి కాళ్ళతో, బోసి చేతులతో భార్య అయినది భర్త ఎదుట కనిపించకూడదు.

భర్త గ్రామాంతరగతుడు ఐతే భార్య ఆనగలను అన్నిటిని దాచివుంచాలి. కాని శరీరం మీద ధరించకూడదు. దురదృష్టవశాత్తే భర్త మరణించినట్లయితే భార్య ఆభరణాలన్నీటిని విడనాడవలసిందే.

* * *

ఒడ్డాణపు చిరుగంటల మ్రోతవలని ఆహ్లాదం- చెవిజూకాలను ముఖంచలించి నవ్వుడల్లా చెంపలకు తాకించే నేర్పు

వలని ఆమోదం- పాదంకదిపినప్పుడల్లా అండల కడిమూల గల్లుగల్లు ధ్వనివలని ఆనందం- పాంజేబుపట్టా మువ్వల చిరు సవ్వడివలని సంతోషం- చేయి తిప్పినప్పుడల్లా అయ్యే గాజుల గణగణధ్వనివలని ప్రమోదం- ప్రపంచంలోకి అంతా ఒక్క భారత స్త్రీయే అనుభవభూర్వకంగా ప్రదర్శింపగలదు.

ఆభరణాల విశేషోపయోగాన్ని భారత స్త్రీ ఆకళించనంత ప్రబలంగా ప్రపంచంలో మరియే స్త్రీయూ ఆకళించలేదని చెప్పితే అది అతిశయోక్తి కాదు.

ప్రజారోగ్య చట్టం

మద్రాసు అసెంబ్లీలో
ఆమోదాన్ని బడసింది.
అనారోగ్యంతో
-తీసుకొనేవారు-
అంటు రోగాలతో
-కుమితేవారూ-
వెంటనే మేల్కొక్కపోతే
అనేక ఇక్కట్లులకు
అడ్డంకులకు
-రోనుకాబోతారు-
కాబట్టి-తక్షణం-మీమీ
అనారోగ్యసందర్భాలలో
అశ్వినీ కుమార్ సార్వసీ
సర్వాధికారి
వారితో సంప్రదింపు చేయండి

స్త్రీలు పూజింపబడుచోట దేవతలు క్రీడింతురు.

మ హి థా లో క ము

మ న స్త్రీ లు రా జకీ యా ల్లో పా ల్గొ న వ లె నా ?

రచయిత :

గోవిందదాసు
చతుర్భుజదాసు

స్త్రీలు రాజకీయాల్లో పాల్గొనవలెనా? ఈ సమస్య విషయమై భారతీయులు తగినంత ఆలోచన చేయలేదని నా తలంపు.

స్త్రీపురుషులు సమానమనే భావం పూర్తిగా పాశ్చాత్య వాసనాదూషితం.

స్త్రీపురుషుల విషయమై మన హిందువుల అభిప్రాయం ఎట్టిది? పురుషుడు, స్త్రీ— పురుష, శక్తి— ఇవి వేరనే భావం మనవారికి లేనేలేదు. కాగా అవి సమానం అనే భావం మనవారికి కలగనే కలగదు.

పురుషుడు, స్త్రీ ఇరువురు ఒక్కరే అని మనవారి భావన.

ఈ భౌతిక ప్రపంచంలో వారు వేరు వేరు రూపాలతో మనకు కనిపించినా వారు ఒకటే. వారు సమానులు అనే పదం వారు విభిన్నులు అనే అభిప్రాయాన్ని కలిగిస్తుంది.

విభిన్నులు అవడంతోనే విభేదానికి అవకాశం వుంది.

హిందువుల ఉద్దేశంలో స్త్రీలు, పురుషులు అనే దైవ్యతలేదు. అదైవ్య భావంలో హెచ్చుతగ్గులకాని, సరిసమానాలుకాని వుండడానికి అవకాశంలేదు.

భారతరమణీమణి సీత ఎప్పుడుకానితాను రామునినుండి వేరుగా భావించలేదు.

అట్లే భారత స్త్రీ సాంసారిక, సాంఘిక, మతవిషయాల్లో పూర్తిగా మగనితో లీనమైపోతుంది. అల్లా లీనం

కావడం ఆమెకు అత్యంతావసరమైనది. కలిగిస్తుంది. భర్తతో ఏకంకావడం, భర్త అభిప్రాయాలలో లీనంకావడం భారత స్త్రీకి ప్రధాన ప్రాప్త్యాలు.

ఆమె ఎప్పుడుకాని ఓటు కోరివుండలేదు. ఆమెకు అది అక్కరలేదు. ఆమెకు ప్రత్యేకముగా ఓటు ఉండడం ఆమెను ఆమె భర్త నుండి వేరుచేయడమే. ఆమె ఆలోచనలు ఎంతసేపూ భర్త ఆలోచనలే. అతనినుండి వేరుగా ఆమె భావించదు. కాగా ఆమెకు వేరుగా ఓటు ఉండడం అనవసరం.

భర్త ఒకకత్తు— భార్య ఒకకత్తు. ఈవిధానం భారతభూమిలో వర్ధిల్ల చాలదు. భారతదేశంలో అఖిలభారత మహిళా మహాసభ వొకటి వుండడమూ, అది ఏటేట సమావేశమై తీర్మానాలు చేస్తూవుండడమూ నాకు తెలిసిన విషయమే.

అయితే వొకసంగతి. ఈసభల్లో, ఈ సమావేశాలలో పాల్గొనే స్త్రీలు నిజంగా భారత స్త్రీలకు ఎంతవరకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు?

అంగవిద్యతో పాశ్చాత్యవ్యామో

హంలోపడి పారలాడే పాలతుల వాక్కు మత్కారం చూపించుకునే ఆటపలకలు ఈసభలు. ఈపాలతులు భారత స్త్రీలో కాన్ని తమ పక్షానికి ఏనాటికైనా తిప్పుకోగలగడం కలలోవార్త.

ఈసభల్లో పాల్గొనే పడతులను చూచి భారత స్త్రీలకు వీరు ప్రతినిధులని విడేతీయులు ఎవరేనా అనుకుంటే అది వట్టి భ్రాంతికింద మనం జమకట్టాలి.

ఇంటిపనులలోవలెనే బయటిపనులలోకూడా కొన్ని ప్రత్యేకముగా స్త్రీలే చేయతగినవి, కొన్ని ప్రత్యేకముగా పురుషులే చేయతగినవి వున్నాయి. బయటి పనులలోకూడా కొన్ని స్త్రీలుతప్ప పురుషులు చేయరానివి వున్నాయి. శిశుపోషణ - పిల్లలకు విద్యగణపడం - మంత్ర సానిపని - శిశుసంరక్షణకాలల నిర్వహణం - గ్రామపారిశుధ్యము మున్నగు పనులు ప్రత్యేకము స్త్రీలు చేయతగినవి వున్నాయి.

ఈపనులలో స్త్రీలు శ్రద్ధవహించాలి అంటేకాని వారు పురుషులతో సమానంగా రాజకీయాలలో బుబాలు ఎగరవేయకూడదు.

రాజకీయాల్లో స్త్రీ అనేక తరగతుల పురుషులతో కలిసిమెలిసి తిరగవలసివస్తుంది.

స్త్రీ వలంటీర్లకు మనవారు దేశసేవికలని పెద్దపేరుపెట్టారు. ఈ దేశసేవికల

సితి కుచిప్రియులైన పెద్దలకు కంటిగింపు అయినవిషయం, అది మౌళిక ఆవమానకర విషయం. నైతికపరమైనానికి అది రాచబాట. ఉద్రేకపరులైన యువకులతో కలిసి పికెటింగు- యువకులతో బుబాలురాచు కంటూ నగరసంకీర్తన-

శ్రీకి సహజమైన సిగ్గు బుగ్గి అవుతుంది. ఆత్మసంయమశక్తి అంతరించిపోతుంది. అట్టిసితిలో పురుషులతో కలిసి మెలిసి తిరిగే స్త్రీ తన పావిత్ర్యాన్ని ఎట్లా నిలుపుకుంటుంది?

ఇట్లా తిరిగికుడా తమ పావిత్ర్యాన్ని నిలుపుకున్న స్త్రీలు లేకపోలేదు. అయితే అట్టివారు గోవిందద్వాదకుల వలె చాలా అరుదుగావున్నారు.

పురుషులతో ఎరమరికలేకుండా తిరిగే స్త్రీ తన పావిత్ర్యాన్ని చెరుపుకోకుండా వుండాలంటే ఆ స్త్రీ మానవాతీతురాలైనా కావాలి, లేదా మాచకమ్మ అయినా కావాలి.

సాధారణమైన స్త్రీ- ఉప్పు, పులుసు, కారం తినే స్త్రీ- వాంఛలు పడని స్త్రీ- పురుషులతో కలసిమెలిసి తిరుగుతూవుంటే ఆమెపతనం కాకతప్పదు. అట్లుకావడం మనవస్వభావం.

రాజకీయవాతావరణంలో జాతీయమైన పోరాటంలో స్త్రీని పాల్గొననియడం చాలా ప్రమాదకరమైనది.

రాజకీయాందోళన సందర్భంలో పాల్గొనడంచేత స్త్రీ చవక అయిపోతుంది. తన్ను తాను చవక చేసుకోవడం చేత ఆమె తన విలువను పోగొట్టుకుంటుంది.

అందుతో ఆమె సిగ్గు పడుతుంది, ఆమె ఆకారంలోని మనోజ్ఞత మారుతుంది. ఆమెశరీరానికి పవిత్రతలేకుండాపోతుంది. ఆమె ఆత్మగౌరవము ఆడు

గునపడిపోతుంది.

అంతవరకు ప్రవర్తన విషయంలో అగ్నికిఖిలై వుండిన యువతులు పలువురు పికెటింగు మొదలయిన పనులలో పాల్గొనుట మొదలుపెట్టి మగవారితో ఎట్టి ఎబ్బరికమూలేకుండా మసలుటకు ప్రారంభించినతోడనే పతితులు అయిపోయిన నిదర్శనాలు పరశ్చతాలుగా వున్నాయి. పతనంవల్లవారు తమ తల్లిదండ్రులకు, భర్తలకు, సంఘానికి దూరమై పోయారు.

ఇక వారు మేము భారతదేశస్వాతంత్ర్యానికి పోరాడామని అని చెప్పినప్పుడల్లా మనకు నవ్వురాకుండా ఎట్లా వుంటుంది?

దేశభక్తిపేరిట మన స్త్రీలను రాజకీయాల్లోదీపింపిన మహనీయులు మనదేశానికి ప్రబలమైన హానిని చేసినవారే అగుచున్నారు. వారిమూలంగా అనేకకుటుంబాలలో అశాంతిదేవత కాపరుపెట్టింది.

రాజకీయాలలో పాల్గొనడం మూలంగా స్త్రీలలో స్వాతంత్ర్యభావం యొక్క ఆభాస బాగా ప్రబలింది. కాగా వారు తల్లిదండ్రులమాటల్ని తోసిరాజని అంటావున్నారు; మగనిమాటలకు మారు పలుకుతూవున్నారు.

స్వాతంత్ర్యాన్నిండి స్వాతంత్ర్యాభాసకు- దేశభక్తినుండి విశృంఖలవృత్తికి దిగజారి నాయకులు మన స్త్రీలను పాడుచేశారు. అట్టిస్త్రీలలో స్త్రీత్వం మందులోనికై నా లేకుండాపోయింది.

మనవారు షేత్రపావిత్ర్యానికి ప్రాధాన్యమిచ్చారు. షేత్రం చెడితే ఆసంతతి అంతా చెడితుంది. కావుననే వారు స్త్రీలను అదుపు, ఆజ్ఞలలోవుంచారు.

మనపూర్వులు ప్రకృతి ధర్మాలను

బాగుగాపొగినవారు. అంతేకాని వారికి పురుషులకంటే స్త్రీలు తక్కువవారు అనేభావం లేనేలేదు.

ఇప్పుడు భారతదేశంలో స్త్రీకి వోటు ఈయబడింది. దానివల్ల భారతదేశానికి సామూదాయకంగా కలిగిన లాభం ఏమిటి? మన స్త్రీలు కొంతమంది మునిసిపల్ కాన్సిలర్లు, జిల్లాబోర్డుమెంబర్లు, కాసన సభలో సభ్యురాండ్రు అయినంతమాత్రం చేత మనకు కొత్తగాబలికింది ఏమివుంది?

ఆమె శ్రీ కాబట్టి ఆమెకు స్థానం ఇవ్వడంలో- ఆస్థానానికి ఆమె ఎంత వరకు అర్హురాలో తెలుసుకోకుండా ఇవ్వడంలో- పురుషుడు ఏదో తనపట్ల ఆధిక్యత అపాదించుకొంటున్నాడన్నమాట. అట్టి సందర్భంలో ఆతడు ఏదో దయాధర్మభిక్షంగా స్త్రీకి స్థానంఇస్తూ వున్నాడన్నమాట.

దీనిలో సమానత్వం ఏముంది?

రాజకీయాలలో పాల్గొనడానికి స్త్రీలకు అనుమతిఇచ్చి కాంగ్రెస్ దేశానికి చాలాఅపకారం చేసింది.

ఇంగువల్ల భారత స్త్రీలలో వాయువేగంతో మార్పులువస్తున్నాయి.

మరి పదిఏళ్ల పాటు ఈఅభివృద్ధిసోగుతూవుంటే

“వివాహంఅనేది ప్రాచీనకాలం నుంచీ అనున్యూతంగావచ్చే మూఢవిశ్వాసము. వివాహంవల్ల నా శరీరాన్ని ఒక పురుషుడికి అతడూ నేనూ బలికివున్నంత కాలమూ తాకట్టుపెట్టడమవుతుంది. ఒక బట్టనే మనం బ్రతికి వున్నంతకాలం కట్టం. తరుచు మారుస్తావుంటాము. అట్లే భర్తవిషయం కూడానూ”

అనే సితికి భారత శ్రీ వస్తుందేమో అని నాభయం.

మ ణి మా ల

గతయుద్ధంలో బర్మీ నష్టం గత ఐరోపా మహాసంగ్రామంలో ఓడిపోయిన పిమ్మట జర్మనీ వర్సెయిన్ సంధికాలంలో సర్వభ్రష్టమైపోయింది.

జర్మన్ పౌరులలో 17,00,000 మంది యుద్ధంలో నివాతులయ్యారు. 42,00,000 మందికి గాయాలు తగిలాయి. 11,50,000 మంది విధు, అజరేకుండా పోయారు.

ఆల్బేన్ లాలోయన్ భాగమూ, పోసెన్ లో విశేషభాగమూ, పడమటి ప్రస్యాలో చాలాభాగమూ జర్మనీ కోలు పోయింది. వలసరాజ్యాలనన్నిటిని పోగొట్టుకుంది.

ఒకకోటి ఎనభైలక్షలమంది పౌరుల్ని, పదిలక్షల చతురపుమైళ్ళ ప్రదేశాన్ని, బాగ్దాద్ నూటికి 45 వంతులు, ఇసుము లోనూటికి 65 వంతులు, వ్యవసాయ క్షేత్రాల్లో నూటికి 15 వంతులు, ఫ్యాక్టరీలలో నూటికి 10 వంతులు, వ్యాపారనాకలలో 51,00,000 టన్నుల తూకంగల ఓడల్ని కోలుపోయింది.

1,05,000 టన్నుల బెన్ జాల్ ; 1,50,000 టన్నుల కోల్ టార్ ; 90,000 టన్నుల సల్ఫ్యూర్ ఆప్ అమ్మోనియా ; 500 విత్తులు కొట్టబడని గుట్టల్ని ; 30,000 ఆడగుర్రాల్ని ; 2,000 ఎద్దుల్ని ; 90,000 ఆవుల్ని ; 1000 గొట్టెపాడైళ్ళను ; 1,00,000 గొట్టెల్ని ; 10,000 మేకల్ని జర్మనీ ప్రాంసుదేశానికి ఇచ్చుకోవలసి వచ్చింది.

అంతేకాదు, 1921 మే లోపుగా

100,00,00,000 (నూరుకోట్లు) పానులు అపరాధంగా ఈయడానికి అప్పుకుంది. అపైకంలో కొంతభాగం మాత్రమే జర్మనీ ఈయగలిగింది.

-Time,

ప్రపంచచరిత్రలో ఒక గంట ప్రపంచచరిత్రలో ఒక గంటకాలంలో
పుట్టుకలు 5,440
చావులు 4,680
పెళ్ళిళ్ళు 1,200

జరుగుతున్నాయి.

రొట్టె 7,00,00,000 పానులు
బంగాళాదుంపలు 5,00,00,000 ,,
తేయాకు 20,00,000 ,,

తినీవేయబడుతూవున్నాయి.

బాగ్దాద్ 1,70,000 టన్నులు
పంచదార 31,000 ,,
బంగారం 4,000 టన్నులు
తయారు అవుతూవుంది.

-League Statistics,

వజ్రముయొక్క శక్తి

అనాదికాలంనుంచీ వజ్రములు మొదలయిన రత్నాలకు ఏదో మహత్వ్యం వుండనే నమ్మకం మానవులలోవుంది. ఆరీతి నమ్మకాలు నేటికీ కూడా కొన్ని కొన్ని రత్నాల్ని గురించి వుండనే వున్నాయి.

రత్నరేకులుగా, యంత్రపు బిళ్ళలుగా ఉపయోగిస్తాయి అనీ; అవి యంత్రశక్తిని కలిగి వుంటాయి అనీ నమ్మకం వుండబట్టే కొన్ని కొన్ని నగలు ధరింపబడుతూ వున్నాయి అనీ చెప్పవచ్చు.

రాళ్ళలో వజ్రం అతికఠినమైనది. వజ్రం వజ్రంచేతనే కోయబడుతుందని నానుడి.

శక్తిమంతములూ, సౌందర్యయుక్తములూ అయిన నగలలో వజ్రం శ్రేష్ఠమైనదిగా విశ్వసించబడుతూవుంది.

ఈవజ్రాలకు రోగనివారకశక్తికూడా వున్నట్లు మానవుల విశ్వాసం.

వజ్రానికి వజ్రదులు- తీపి, పులుపు, ఉప్పు, కారము, చేదు, వగరు- వున్నాయి అనీ; అందుచేత అది సర్వరోగాల్ని నివారింపజేయగలుగుతుందని ప్రజల నమ్మకం.

-Sunday Statesman,

పండితమాలవ్యా

పూర్వాచారప్రియుడా?

పండితమాలవ్యా మిక్కిలి పూర్వాచారప్రియుడని పలువురి హిందువుల అభిప్రాయం. ఇంతకంటే దురభిప్రాయం మరిఒకటిలేదు. తరతరాలుగా సంతరింపబడ్డ బ్రాహ్మణ్యం అతనిలో ప్రస్ఫుటమై వుంది.

అతన్ని గురించి ఒకకథ చెబుతారు. ఒకసారి అతడు మహాత్మా గాంధీతో కలిసి సహపంక్తిని భోజనంచేసి ఆహారపరివారాధం కాకపట్టుకొనికీ వెళ్ళి గంగానదిలో ఆఘమర్షణస్నానం చేశాడని చెబుతారు.

ఈ కథ నిజముకాకపోవచ్చు. ఏమంటే మహాత్ముడు పూనాలో ప్రాయోపవేశాదిక్ష విహించినప్పుడు మాలవ్యా నాయకుల సమావేశాన్ని ఒక దానిని

ఏర్పాటుచేశాడు. అతని అధ్యక్షతన ఆ సమావేశం అస్పృశ్యతా నివారణకు కం కణబద్ధమైనది.

అతనివంటి సనాతనాచారప్రియుడి విషయంలో ఇది ఆ పూర్వ విషయం కాదా? అతడు హృదయంలో సనాతన సంప్రదాయజే. ఆచరణలో మాత్రం సంస్కర్త.

-The Sunday Standard,

కాంగ్రెస్ నాయకుల స్వార్థనీతి

అగ్రాకు చెందిన రామపరిషత్ భట్టు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు రాజేంద్రప్రసాద్ కు వ్రాసిన బహిరంగ లేఖలో కాంగ్రెస్ నాయకుల స్వార్థనీతిని బయటపెట్టే ఈ క్రింది సంగతులు వెల్లడిచేయబడ్డాయి.

“వల్లభాయ్ పటేలు కొడుకు ఓరియం

టల్ ఇన్స్పూరెన్సు కంపెనీలో నెలకు తొమ్మిదివందలరూపాయిల జీతగాడైవున్నాడు. ఇది కాంగ్రెస్ ప్రతిష్ఠను స్వార్థానికి ఉపయోగించడం కాదా?

మహాత్మా గాంధీకొడుకు దేవదాసు గాంధీ ఢిల్లీలో బిర్లామహాశయుని హిందూస్థాన్ టైమ్స్ పత్రిక కార్యాలయంలో నెలకు 500 రూపాయిలు పుచ్చుకుంటున్నాడు. అసనికి ప్రత్యేకం ఒకకారు కూడా ఈయబడింది. ఈ దేవదాసు గాంధీ ఏమి చదువుకున్నాడు? అతడు ఏయే పరీక్షలు పాస్ చేశాడు? ఈ ఉద్యోగం పొందడానికి అతనికిగల ప్రత్యేకమైన అర్హతలు ఏమిటి?

ఢిల్లీ అసెంబ్లీలో ఇన్స్పూరెన్సు కాసన చర్చలో ఇన్స్పూరెన్సు కంపెనీల తరపున

వాదించడానికి భుల్లాభాయిదేశాయి 35,000 రూపాయిలు పుచ్చుకున్నమాట నిజంకాదా? స్వదేశసంస్థానాధీశులనుండి అతడు చాలాడబ్బు తీసుకుని వుండడాన్ని అతని మైనూరు ఉపన్యాసం వెల్లడించడంలేదా?

ఇక సర్దారు వల్లభాయిసంగతి. అతని సోదరుడు వితల్ భాయి శవం బొంబాయి వీధుల్లో కొనిపోబడుతూవున్నప్పుడు దానివెంట లక్షలకొలది ప్రజలు వెళ్లారు. కాని బొంబాయిలో వుండికూడా వల్లభాయి వెళ్ళలేదు. అట్టి వల్లభాయి ఇటీవల దావాచేసి అన్న ఆర్థాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. పార్లమెంటరీగోర్డు కోసం అతడు వమానుచేసిన రెండులక్షల రూపాయిలకు జమాఖర్చులేదు. బొంబా

ఇదా !!

మీ దేశాభిమానం ?!

చేతి పరిశ్రమల్ని—దేశీయవృత్తుల్ని—ప్రోత్సహించాలి.

—వాటికి జీవంపోసి పెంచాలి—

* అదీ! దేశాభిమానం అంటే—! *

స్వదేశీ “చరఖా బ్రాండు సబ్బులు” ఆ తరహాకు చెందినవే!

వేలాది హరిజనకార్మికులచే తయారుకాబడుతున్న సువాసనకీ—సున్నితానికీ—

విదేశీవాటిని మించి ఉన్నాయ్.

చర్మవ్యాధులకీ—చెమటపొక్కులకీ—ఈ ఎండతాపానికీ ఎంతో మహాపకారిగానూ ఉంటాయి.

* ఏజంట్లు
* కంపెనీ

వివరాలకు:—

బి. చిట్టిబాబు బ్రదర్స్, యేలూరు.

ఏంజంట్లు : సోల్ ఇండియన్ సోప్ వర్క్స్.

యి పావిన్నియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీకి సర్దార్ మేనల్లుడు కాషియర్. అతడు ఆకమిటీదేబ్బు 2,500 కాజేశాడు. ఆసం దర్భంలో విచారణకర్తగా నియమింప బడ్డ భుల్లాభాయి దానిని కప్పిపుచ్చాడు.

-New Orissa,

హిందూదేశంలో తేనెపరిశ్రమ

అనాదికాలనుంచి తేనెటీగల ఉనికి హైందవులకు తెలిసినవిషయమే. కాని తేనెటీగల పెంపకం ఈదేశంలో బాగా అభివృద్ధి పొందిలేదు.

భారతదేశంలో ఏటేట ఎంతెంతో తేనె ఉత్పత్తిచేయబడుతూవుంది. కాని తేనెపట్టునుండి తేనెతీసే విధానం సరిగ్గా తెలియక మంచితేనె దొరకడంలేదు.

సరియైనపద్ధతిలో తీయబడని కారణం చేత తేనె పులిసిపోయి బెల్లపుపాకం కంటే కనాకష్టమైపోతూవుంది. పైగా తేనెను అమ్మే వర్తకులు దానిలో కత్తి కలుపుచున్నారు. దాన, దీన నికార్సయిన తేనె ఈదేశంలో అపరూపపు వస్తువ అయివుంది.

ఈమాదిరితేనె రూపాయికి ఐదు మొదలు ఎనిమిది పానులవరకు అమ్ముతారు. విదేశాలకు రవాణా ఏరూలేదు.

డాబ్బిలింగ్ జెయిలులో తయారయ్యే మంచితేనె పాను రూపాయికి అమ్ముడం కూడావుంది.

పూసాలో తయారయ్యేతేనె విదేశాల నుంచి మనం దిగుమతిచేసుకునే తేనె కంటే ఎన్నో రెట్లు ప్రశస్తం గావుంది.

కాగా తేనెటీగల పెంపకాన్ని గురించి, తేనెపట్టునుంచి తేనెనుతీసే విధానాన్నిగురించి, తేనె నిలవచేసే విధానాన్నిగురించి కాస్త్రీయవిషయాలు తెలిసి కొంటిమంటే భారతదేశమున తేనె పరి

శ్రమను లెస్సగా పెంపొందింపవచ్చునని తేలుతూవుంది.

1850 లో ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలలో 1,48,00,000 పానుల తేనె, మైనము ఉత్పత్తి అయ్యాయి. మూడేళ్ళతరవాత ఆపరిశ్రమలో కొత్త విధానం అవలంబింపబడింది. ఫలితంగా 1860 లో 2,34,00,000 పానులతేనె; 18, 30,000 పానుల మైనము తయారు అయ్యాయి. 1900 లో తయారైన తేనె 6,12,00,000 పానులు - మైనము 18,00,000 పానులు.

హిందూదేశంలో అంతటి అభివృద్ధి కలగక పోవచ్చు. ఏమంటే ఆమెరికా జాతి తేనెటీగలకంటే ఇండియాజాతి తేనెటీగలు తక్కువజాతివి. అయినా కొత్తపద్ధతివల్ల ఇక్కడకూడా తేనె ఉత్పత్తిని రెండురెట్లు పెంచవచ్చు.

-Indian Information,

పాముకాటుకు మంత్రచికిత్స

దక్షిణ ఇండియాలో పాముకాటుకు తమ మంత్రశక్తిచేత చికిత్సచేసే మంత్ర గాళ్లు చాలామంది వున్నారు. ముఖ్యంగా మలబారు ఇట్టి మంత్ర గాళ్ళకు పుట్టినిల్లు.

మలబారులో కొన్ని కులాలవారు తరతరాలుగా పాముకాటుచికిత్సలో పండి తులైవున్నారు. ఆ విద్య ఆకులాలలో వంశపరంపరా వస్తూవుంది.

ఈవిషయంలో ఈకులాలకుగల ప్రతిష్ట సాధారణంగా చెడదు. స్థానికప్రజలకు వారి ఆ అసాధారణశక్తి యందు ఆపూర్వమైన నమ్మిక వుంటుంది.

మలబారులో ఒక నంబూద్రి బ్రాహ్మణకుటుంబంవుంది. దానిపేరు 'పాంబు మెక్కావు' అని. పాంబు మెక్కావు

అనగా మళయాళభాషలో పాముమంత్ర గాళ్లు అని అర్థము. ఆపేరుచేతనే ఆ వంశంయొక్క ప్రతిష్ట ఆవిషయంలో స్పష్టమవుతూవుంది.

ఆకుటుంబంవారికి నాగస్వామి ఇలవేల్పు. వారిఇంటికి జ్వలివారికి ఆయింటినిండా పాములు - తామ పాములు సహా - తిరుగుతూవుండడం తెలుస్తుంది. పాములు ఇట్లాతిరగడం ఒక్కదొడ్లోనే కాదు. ఇంట్లోకూడానూ,

కొచ్చిన్ రాజవంశంలోని ఒకరాజు విషవైద్యంలో మంచిదిట్టమైన వాడై వుండెను పాముకాటుకు గురితయిన వాణ్ణి చూసేమాడ్డంలో అతడు ఆరోగి బతుకుతాడో బతకడో చెప్పగలిగే వాడట.

కాని ఆరాజు కొన్నాళ్లుపోయాక పాముకాటుకు మంత్రాలువేయడం మాని వేశాడట. ఏమంటే కొన్ని కొన్నిపాముల కాటుకు మంత్రాలువేయడంవల్ల కొందరు కొందరు దేముళ్లకు కోపం వస్తుందట !

అతడు ఇకమీద పాముకాటుకు మంత్రంవేయనే నిశ్చయానికి వచ్చినతోడనే ప్రజలు పసిపిల్లల్లా ఏడ్చారట !

-Calcutta News,

మహాత్ముడు : సినిమాలు

మద్యపాననిషేధ కార్యక్రమాన్నే కాని పేరుమార్కెట్టు జూదాల, సినిమాల, రేస్పందాల నిషేధానికి ఎందుకు పూనుకోలేదని మహాత్మున్ని ఒకరు ప్రశ్నించారు. ఆ ప్రశ్నకు మహాత్ముని సమధానం.

“ఇవికూడా పెద్దదోషలే. వీనిని కూడా నిషేధించవలసిందే. కాని నేను అంతశక్తిమంతుణ్ణి కాను. మధ్యపానం

దోషంగా ప్రజలు అంతా ఆంగీకరించారు కాని నీనీమామొదలయిన దోషాలు ఫాషన్ ఆయిపోయాయి.

పేరుమార్కెట్టు జూదాల్ని నిషేధిస్తే చాలామంది స్నేహితులకు నేను దూరం కావలసివస్తుంది.

లేసుపందాలమీద దండెత్తితే బైసాయి దగ్గరనుంచి అందరూ నా విరోధులు అవుతారు.

నీనీమామీద ప్రతికూల ప్రచారం ప్రారంభించాలెంటే విద్యాధికులు కూడా నాకు ఎదురు తిరుగుతారు.

కాగా వీనివిషయంలో నేను ప్రయత్నించడంలేదు. అవి దోషాలని నాకు తెలుసు. వాని నిర్మూలనకి నాకంటే బలవంతుడైన సంస్కర్తకావాలి.

నేను మధ్యపాననిషేధంతో తృప్తి పడతాను."

-Harijan,

1989 రాజర్షి

పాట్నా వద్ద హతవా సంస్థానంవుంది. ఆ సంస్థానాధిపతి కొన్నాళ్ల క్రిందట తన బలగంతో ప్రయాణం చేస్తూ క్రమంగా ఆందరిని వెల్లిపొమ్మని తనెటో వెల్లిపోయినాడు. అతడికోసం ఎంతో వెతికారు. గార్వాపట్టణంలో ఒకగుహలో కొందరు సాధువులతోపాటు ఉన్నాడట. తండ్రిని కొనిపోవుటకు రాజకుమార్లు తమరెల్లితో ఆక్కడికివచ్చారు. వారెంత ప్రయత్నించినా లాభం లేకపోయింది. ఆరాజు తన భార్యనుగాని కుమార్తెనుగాని, చూచుటకు గూడ యిష్టపడలేదు. నేను మిమ్ములను చూడను, నా కోసరం రావద్దు అని వారిని పంపేశాడు. ఆమహారాజు రైలు మూడోక్లాసులో

ప్రయాణంజేస్తాడు. పడుకోవడము ఒక రుప్పటిమీద, ఒక సాధువునుతప్ప ఇంకెవ్వరు తనవద్ద ఉండొద్దంటాడు. అజిల్లా కేజిట్రిటును ఒకసారి అహ్వానించి రహస్యంగా ఒక పెద్ద ప్లేటుమెంటు యిచ్చాడు. కొన్నాళ్ళకు అది గవర్నమెంటు కందజేస్తాడట. రాజువద్దకు సంస్థానాధికారులు, రాజవంశీయులు అందరూ వచ్చారు. అందరితోను మాట్లాడాడు గాని, రాజిని రాజకుమారులను చూడడానికి యిష్టపడలేదట. తల్లినితప్ప ఆందరిని వెల్లిపొమ్మన్నాడు. కష్టపడి పనిచేస్తూ వచ్చినదానితో వండుకొని తింటాడుట.

ప్రస్తుతం సంస్థానపరిపాలనను గవర్నమెంటువశం జేస్తాడట. అతడు సంస్థానానికి పోతాడుట గాని, తను చిన్నప్పటినుండి సౌఖ్యంతో పెరిగిన పాట్నాలో ఉండడుట నెలకు రూ 2000 లు తీసుకుంటానన్నాడు కాని అతనికయ్యే ఖర్చు చాల కొద్ది. మిగతడబ్బంతా దానధర్మాలు జేస్తాడు.

పూర్వకాలంలో మనము ఋషులను గూర్చి చదివాం- మహారాజు ఆఘాయలో కలిసినాడు- అతడు యెప్పుడూ భగవంతుని ప్రార్థించును- రామాయణం పఠిస్తుంటాడు- అప్పుడతనిని చూచినవారికి గూడ పాపం పరిహారమవుతుంది- 'నాకన్న బీడ వేరొకడులేడు- ఓవిశ్వస్వరూపా! నీకన్నా సర్వేశ్వరుడు వేరొకడు లేడు' అని ఆమహారాజు ప్రార్థించుచున్నప్పుడు చూచువారందరూ గగుర్పాటు చెందుతారు-

పరిస్థితులు తారుమారగుచున్నా ఆ భగవత్ప్రార్థనయే అతని ఆత్మను ఆకర్షించి తనతో విశ్వము జేసుకొనును.

—జమీన్ రైతు.

ఆరోగ్యసుధ

సమస్త సెగ సవాయి వ్యాధులకు 20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో నున్నది.

సెగవ్యాధులు జీర్ణించుట, సవాయి వ్యాధులు జీర్ణించుట, చర్మరోషములు, మూత్రసాళమునందలిమంట, మూత్రము సన్నముగవచ్చుట, కీళ్ళనొప్పలు, ఉడుకువ్యాధులు, శుక్లనష్టము మొదలగువానికొదివ్యాప్యతము.

నుమారు 1 నెలకు 1 రులం రు 4.

స్త్రీ సుధ

స్త్రీల సమస్తవ్యాధులకు 20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో నున్నది.

మైల సరిగ కాకుండుట

ఋతుశూల

తెలుపుబట్ట

మైల అధికముగ అగుట

మొదలగు వానికి

1 నెలకు 1 రులం రు 3.

N.B:—ఇంకను 250 రకముల ఔషధములును, మరికొన్ని అనుభూత మందులును, మాచే రచింపబడిన ప్రసిద్ధములగు ఆయుర్వేదగ్రంథములును మావద్ద దొరకును.

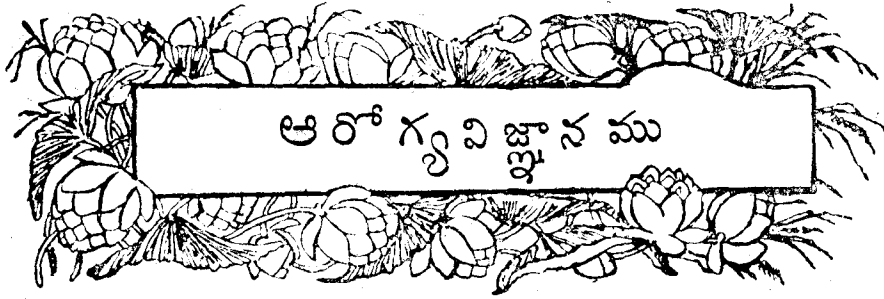
డాక్టర్. శ్రీపాద

కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి

బెజవాడ.

మా అనుభూతములకును, మా గ్రంథములకును ప్రసిద్ధిమగు ప్రతి హెచ్చరికను అడుగవలయును.

ఆరోగ్య విజ్ఞానము

శిరోజాల విషయంలో జాగ్రత్త

తలవెంట్రుకల సుస్థితి ఆసునిషి ఆరోగ్యానికి మంచి గుర్తు. మధురమైన పదార్థాలు ఎక్కువగా వాడడం - జీర్ణశక్తి బాగా లేకపోవడం - నిద్ర తక్కువగా వుండడం - నరాలు నిరంతరం వుద్రేకస్థితిలో వుండడం - చుట్ట, సిగరెట్టు, బీడీలు విస్తరించి కాల్చడం - మద్యాన్ని మితిమీరి తాగడం - బరువైన ఆహారం తినడం మొదలయినవి తలవెంట్రుకల ఆరోగ్యాన్ని పాడుచేస్తాయి.

మంచి ఆరోగ్యపద్ధతులుతప్ప వెంట్రుకలకు నల్లని నున్నని స్థితి తిరిగి లేవడానికి, బట్టతలపోగొట్టడానికి సమర్థమైన రసాయనం, తైలం మొదలయిన మందులు ఏమీలేవు.

సరిపోయిననిద్ర, ఆవసరమైనంత బేహపరిశ్రమ, క్రమమైన మలవిసర్జన, పుష్టిని ఇచ్చే తేలికభోజనం తలవెంట్రుకల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడడానికి అమాలుసాధనాలు. సౌందర్యపోషకవస్తువిక్రయకాలనుంచి వచ్చే క్రిమీలకు, లోచనాలకు ఇంతటి సమర్థులేదు.

ఆరోగ్యమార్గానికి అనువైన ఈ సాధనాలు అన్నీ మనలో అందరూ సర్వకాలానికి పొందగలిగివుంటే పాటి అదృష్టవంతులు కాకపోవడంకూడా సత్యమే.

కాని మన ప్రయత్నం ఎంతసేపూ ఆ సాధనాల్ని స్వాధీనంలో వుంచుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి. అవి స్వాధీనంలో వుంచుకోవడంవల్ల కలిగే ఫలితాలు సౌందర్యపోషకవస్తువుల్ని ఆశ్రయించడంచేత కలిగే ఫలితాల కంటే చిరకాలం వుండేవి అవుతాయి.

-Consumers' Digest.

తాగుడు ఆయుర్దాయాన్ని - తగ్గిస్తుంది

తాగుడు అభ్యాసం అసలే లేనివారి కంటే మితంగా మద్యపానం చేసేవారు సగటున నాలుగేళ్లు తక్కువకాలం జీవిస్తారు. మితిమీరి తాగేవారి ఆయుర్దాయం దామాషాని ఆరున్నరసంవత్సరాలు తగ్గిపోతుంది,

తాగుడు దురభ్యాసానికి తగులుకున్న వారికి ఆయుర్దాయం తగ్గిపోవడమేకాదు. వారికి తరుచు జబ్బుచేస్తూవుంటుంది. తాగుడు దురభ్యాసంలేనివారికి (అసలు జబ్బు చేయడమంటావుంటే) ఒక్కసారి జబ్బు చేసేలోపుగా మద్యపానప్రియులకు కనీసం మూడుసారులేనా జబ్బుచేస్తుంది.

తరుచు జబ్బుచేయడం ఒక్కటేకాదు. తాగుడుదురభ్యాసంలేనివారి జబ్బు త్వరగా నయమవుతుంది. వీరిజబ్బు నయమయ్యేకాలం కంటే మద్యపానప్రియుల

జబ్బు నయంకొవడానికి రెండున్నరెట్లు హెచ్చుకాలం కావలసివుంటుంది.

-Fact Digest.

గాడిదపాలు ఆరోగ్యప్రదమైనవి

హిందూదేశంలో ప్రచురింపబడే ఒకానొక శాస్త్రీయపత్రిక వ్రాతప్రకారం గాడిదపాలు ఆవుపాలకంటే ఒకటిన్నరెట్లు సులభంగా జీర్ణమయ్యేవిగా వుంటాయి.

రోగగ్రస్తులకు ఆహారంగా, పిల్లలకు ప్రధానమైన ఆహారపదార్థంగా గాడిదపాలు పలుదేశాల్లో వాడబడుతూ వున్నాయి.

-New Ideas.

పొగాకువాడకం చెవికి

చెరువు చేస్తుంది

ఎక్కువగా పొగాకువాడడం, మద్యాన్ని ఉపయోగించడం చెవికి హాని చేస్తుంది. అందువల్ల బ్రహ్మచేముడు కూడా పట్టవచ్చు.

వెంట్రుకలకు రంగు వేయడానికి అనిలైన్ రంగులు విశేషంగా వాడడం కూడా చెవికి చెరుపే.

క్విన్లెన్, మార్క్సిన్ మొదలయిన మందుల వాడకంవల్ల చెవికి కలిగేహాని కొలది ఇడరానిది.

చేవిసంబంధమైన రోగాలతో బాధ
పడేవారు పొగాకును ఎంతమాత్రం వాడ
కూడదు.

సారాయి, అల్పములు మొదలయిన
వానివాడకం సాధారణం గా కంటికి
చెరుపుచేసేది అయినా ఒక్కొక్కప్పుడు
అది చెవికికూడా చెరుపుచేయడం కద్దు.
అది చెవికిచేసిన చెరుపు ఇక ఏమందులు
చేతా చెరపరానిది అవుతుంది.

ఈ సంగతులు ఆమెరికన్ ఒబొలాజి
కల్ సొసైటీవారి ఒక సమావేశంలో
డాక్టర్ హెచ్. మార్నల్ టెయిలర్
వెలడిచేశాడు.

—*Think.*

బాగాముసలివాళ్ళకు జబ్బు చేస్తే

బాగా ముసలివార్యకు జబ్బుచేసినప్పుడు వార్యను అస్తమానా మంచమీదే పడుకోపెట్టి వుంచుటే వారికి చావు శిక్షగా వైబడుతుందని ఫిలాడెల్ఫియాకు చెందిన బూయీ బి. లావ్ లేన్--జె. టి. నికల్ సన్ అనే డాక్టర్లు చెబుతున్నారు.

జబ్బుచేసిన ముసలివాళ్లు ఏమీపనిలే
కుండా అస్తమానూ మంచమీద వెల్ల
కత్తులా పడుకుని వుండడంచేత వృద్ధ
యానికి నల్లరక్తాన్ని తీసికొనిపోయే రక్త
నాళపు నిరలలోనూ, వృద్ధయస్థానంలో
నుండి శరీరంలోకి శుద్ధరక్తాన్ని కొనిపో
యే శుద్ధ రక్తనాళాల్లోనూ రక్తంపేరుకు
పోతుంది.

అట్లా పేరుకుపోవడంవల్ల రోగి శరీరంలోని రక్తపరిమాణం తక్కువై పోతుంది. అసలే మనిషికి అరవై ఏళ్లు చాటివతరువాత రక్తనాళాలు కొంచెంగట్టి పొరుతాయి, అందులో సైన్ డెప్సివ్ స్థితి

కూడా కలిగితే అమనిషి రక్తపరీక్షాణం,
రక్తచలనం తగిపోతుంది.

రక్తం గడ్డకట్టి అక్కడక్కడ పేరు
కుసావడంతో లోపల దురుపులు లేస్తాయి,
కండరాలబలం తగ్గుతుంది. అందుతో
లోగిడి నిస్సత్తువ, మైకము, మత్తు,
మూర్ఛ, జడతగ్గమూ కలుగుతుంది.

రోగి డాపిరిత్తులు క్రిమిపూర్ణము
 అయి శ్వాసకోశవ్యాధి అంకురిస్తుంది.
 ఈస్థి కలగకుండా నిరోధించాలంటే
 ముసలిరోగులు వీలయినంతగా మంచాన్ని
 వదులుతూవుండాలి. కొద్ది ఆరోగ్యం
 కలగడంతోనే మంచంమీదనుంచి లేచే
 టందుకు వారికి డాక్టరు అనుమతి
 తూయాలి.

దీర్ఘకాలం మంచంమీద వుండక
 తప్పనప్పుడు వారికి కూడినమట్టుకు మృ
 దువుగా అంగమర్దనమూ, మంచంమీద
 వుండగానే చేయతగిన లేటిక అయిన
 దేహపరిశ్రమ, దీర్ఘంగా గాలి పీల్చడం
 మొదలయిన ప్రాణాయామసంబంధమైన
 పనులు, తరుచు పక్కమీద ఒత్తిగిలు
 తూ వుండడం మొదలయిన ఉపచారాలు
 జరగాలి.

—*Neues Wiener Jour*

ఆక్రోమిలో 'సి' విటమిన్

సోవియట్ రష్యలాని ఒక సు పసిద్ధ
కాస్ట్రువేత్త బాగానుదిన ఆక్రోట్ లో
'సి' విటమిన్ పాలు హెచ్చుగావుందని
కనుగొన్నాడు.

మాల్దేవియన్ అగ్రికల్చరల్ ఇన్
స్టిట్యూట్ కు చెందిన కాస్త్రువేత్త ఒకడు
రెండుపౌనుల ముద్రుల ఆక్రోబులో ఏడు
మొదలు ముప్పయి గ్రాములవరకు 'సి'
బి టు మిన్ లు కలవని పరిశోధనవల్ల

తేల్చి లోకానికి ఎరుకపరచాడు.

ఇంతవరకు 'సి' విటమిన్ సరఫరాకు
నిమృతకాయలను మించినవి లేవని లోకా
భిప్రాయం. కాని ఇప్పుడు 'సి'విటమిన్
సరఫరా విషయంలో ముగ్గురు ఆక్రో
టులు నిమృతకాయల్నికూడా మించాయి
అని తేలింది.

-*Reuter,*

వెంట్రికలకు రంగువేసే
నుండులవలని హాని

పెంట్లుకలకు రంగువేసే మందులు చాలా హానిప్రదమైనవి. అందులో అనిలైన్ జాతి రంగులతో చేయబడిన మందులు మరీని, వాటి వాడకం వల్ల చర్మం, వాచి మంటపెట్టడం సంభవిస్తుంది. కళ్ళకుకూడా చాలా చెరుపు కలగడంకద్దు. ఇవి వివేచనశీలమైనవి. వీనివాడకంవల్ల కొందరికి మృత్యువుకూడా ప్రాప్తమైనది.

ఈసంబంధమైన కొత్తమందులు మార్కెట్టులోకి వచ్చినప్పుడల్లా చర్మవ్యాధులు విస్తరించడం అనుపత్రుల అధికారుల అనుభవంలోని విషయం.

—*Health and Hygiene.*

ਦੁ-ਦੁ-ਦੁ-ਦੁ-ਦੁ-ਦੁ-ਦੁ-ਦੁ-ਦੁ-ਦੁ

ಬರ್ಮ

పప్పు నర్సిరెడ్డిబదర్లు

నెం, 112, 28-వ విధి (రెడ్యుషి)
రంగూను

అనువారిని ఆంధ్రభూమి ఏజెంట్లుగ
నియమించినాము.

ಪ್ರಜಾಪದ್ಧತಿಃ ಪ್ರಜಾಪದ್ಧತೀನಾಂ

విజ్ఞానవిషయములు

చైనావారి ఆత్మహత్యపద్ధతుల్లో మా నూలు ఉప్పును ఒక కప్పు తినివేయడం ఒకటి. మోతాదు తప్పిన ఉప్పు కడుపు లోని పేగులకు హానిచేస్తుంది. జతర కోశం వాచిపోయి ప్రాణాపాయాన్ని కలిగిస్తుంది.

నిద్రపోయేటప్పుడు కూడా చేపలు కళ్లు తెరుచుకునే వుంటాయి. ఎమంటే వాటికి కనురెప్పలులేవు. పరిశోధనవల్ల కొన్ని చేపలు నిద్రకు ఒక్క రాత్రికా లాన్నే ఉపయోగించవనీ, పగటిపూట కూడా బాగా నిద్రపోతాయి అనే తేలింది.

అతిలోకప్రజ్ఞాశాలురు వారి తల్లి దండ్రులకు చిన్నతనంలో పుట్టినవారు కారు. సాధారణంగా వారు వారి తల్లి దండ్రుల వృద్ధాప్యంలో పుట్టినవారై వుంటారు.

ఇంగ్లండులోని కాలిస్ బరీ చెంత 1719-వ సంవత్సరంలో మానవుని అస్త్ర పంజరం ఒకటి కనుగొనబడింది. దాని పొడుగు తొమ్మిది అడుగుల నాలుగు అంగుళాలు.

ప్రధానం, వివాహం మొదలయిన శుభకార్యాల సందర్భంలో తెల్లటి దుస్తులు ధరించడం వలుదేశాల్లో ఇప్పటి కిన్నీ ఆచారమైవుంది.

దేవదారు వృక్షాలు 700 సంవత్స రాలవరకున్నూ, రెడీబీచ్ చెట్లు 245 సంవత్సరాలవరకున్నూ, సిందూరవృక్షాలు 410 సంవత్సరాల వరకున్నూ, నరమా మిడిచెట్లు 145 సంవత్సరాలవరకున్నూ బ్రతుకుతాయని కనుగొనబడింది.

గుర్రం ఏడుఅడుగుల ఎత్తుకు ఎగర గలదు. పదిగజాలదూరానికి దుమక గలదు.

వెదురు ఇరవై నాలుగు గంటల్లో మూడు అడుగులవరకు ఎరుగుతుంది.

మానవుని మెదడు ఒక సమయంలో ఒకే విషయాన్ని గురించి కేంద్రీకరిస్తుంది. అసమయంలో ఇతర విషయాల్ని వెనక్కి నెట్టుతుంది.

కళ్లు ఏవస్తువునైనా తడేకదృష్టిలో చూస్తూవుంటే ఆమనిపి చెవులయొక్క విశేషక్రి అసమయానికి డింగుపాటు పొందుతుంది.

మాలకాకులు మరీ బొంగురుగా విచారంగా కూస్తే గాలిపాటు సనిగా వుండ బోదని కొందరు దేశస్థుల నమ్మకం.

చైనాదేశంలో పట్టణాల్లో పిథులు ఎప్పుడూ నిడుపుగా వుండవు. వంకరటిం కరగా వుంటాయి. నిడుపుగావుంటే ఆ పిథుల్లో చెయ్యాలి సుకుపుగా ప్రవేశిస్తా

యి అని చీనావారి నమ్మకమైవున్నది.

ఒక ద్రాక్షతీగమ ఒకరాత్రి, ఆమరు నాటి ఉదయాన్ని, ఆనాటిరాత్రి కొలి చిమాస్తే అది పగటికంటే రాత్రిపూట రెండుమూడు రెట్లు ఎక్కువగా ఎదిగి వుండడం తెలిసివస్తుంది. పగటిపూట అంతా ఆతీగి పోవకపదార్థాల్ని నేక రించుకొంటుంది. రాత్రిపూట వాటిని జీర్ణించుకొంటుంది. ఒక్క వృక్షజాతి లోనే కాకుండా జంతుజాతిలో కూడా ఇదే పద్ధతి.

ప్రపంచంలోని వివిధ ప్రదేశాల్లోగల కాఫీతోటయజమానులు కాఫీ ఆకులు తిన్న పిమ్మట ఉడతలు, ఏనుగులు ఎక్కువ ఉత్సాహాన్ని కనబరచాయి అని చెబు తారు. కాఫీపళ్లు తిన్నతరవాత పిట్టలు బాగా కూశాయట! - కోతులు బాగా చురుగ్గా గంతులు వేశాయట!

పాములన్నీ చెవిటివే. నాగస్వరానికి అవి అడడమంతా నాగస్వరపులుర కద లికనుపట్టి.

కవలలో మొదటపుట్టింది పెద్దదా, ఆపిమ్మట పుట్టింది పెద్దదా? మీత్రా న్యాయప్రకారం మొదటపుట్టింది పె ద్దది. లాటిన్ న్యాయప్రకారం రెండో సారిపుట్టింది పెద్దది. గర్భకోశంలో బా గా వెనక్కివున్నది ముందుగర్భంలో

పడింది అయిఫండాల్ని అని లాటిన్ న్యాయం. ఆధునిక న్యాయం ప్రకారం ముందు పుట్టినవిడ్డ కవలల రెండింటిలోనూ పెద్దది.

పెర్షియా దేశంలో కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఒక పెద్దమనిషికి ఒక స్త్రీ పరిచయం చేయబడే సందర్భంలో అతడు మోకరించి ఆ స్త్రీయొక్క కాలిజోళ్లు ముద్దు పెట్టుకుంటాడు.

టిబెట్టు దేశీయులలో పరిచితులు ఒండ్లొరల్ని కలుసుకొనేటప్పుడు వారు ఒండ్లొరల నాలుకలను రాచుకొంటారు.

హృద్రోగం ఆడవారిలో కంటే మగవారిలోనూ, నీగ్రోలలోకంటే తెల్లవారిలోనూ, కార్మికులలోకంటే ఉద్యోగుల

లోనూ, వ్యాపారులలోనూ ఎక్కువగా వుంటుంది.

చాదీమీద సాధారణంగా పుండవలసిన ఎముకలు రెండుపక్కలా చెరిపన్నెండూను. కాని చాలామందికి పద కొండుకాని, పదమూడుకాని వుంటాయి.

జర్మనీలో 55,259 గురు డాక్టర్లు వున్నారు. అందులో 4,389 మంది స్త్రీలు.

అమెరికాలోని జార్జిటౌను యూనివర్సిటీ 500 కపాలాలు సేకరించడానికి నిశ్చయించింది. అన్ని కపాలాలు ప్రపంచంలోని ఏ విశ్వవిద్యాలయంలోనూ లేవు. లెనిన్ గ్రేడ్ లోని బెచ్ టెరేవ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో 8000 కపా

లాలు చూత్రమే వున్నాయి.

ఆత్మహత్యలకు జపాన్, జర్మనీలు పేరుమోసాయి. జపాన్ లో అది ఒక పవిత్రకర్మ. అది చూరకీరి. జర్మనీలో ఆత్మహత్యలకు ఎక్కువపని, నిరుత్సాహ పరిస్థితులు కారణం.

ప్రపంచంలో ఉపయోగింపబడే ఆహారపదార్థాలలో వరివిద్యం జాస్తి.

సీమరేగిపండు తిన్నతరువాత నోరు మంచి వాసన వేస్తుంది.

డచ్చి, స్పీడన్, నార్వే జాతీయులు ప్రపంచంలో అందరికంటే కాఫీ యెక్కువగా తాగుతారు.

25 సంవత్సరముల

అనుభవంతో తయారుచేయుచున్న

కృష్ణ, మేహ, బొల్లి, సుఖవ్యాధులను తొలగించి ఎందరికో పూర్ణారోగ్యము ప్రసాదించింది—

ఎట్టి చర్మరోగాలవలన పీజితులైననూ మాతో సలహాచేయండి :—

బ్రాంచీలు: (1) గాంధీనగరం, బెజవాడ.

(2) 144, బ్రాహ్మే, మద్రాసు.

తపాల పెట్టె నెం. 137.

లక్ష్మీ అండ్ కో, (రిజిస్టరు) బెంగళూరు

వాల్తేరు, ఆర్. యన్. పోస్టు.

“ఆంధ్ర భూమి” అన్ని ప్రశ్నలకు ఆలయం కావాలి!!!.....

మీరు మీ స్వశక్తిని గుర్తింపకున్నారు!!.....

మీ ఆఖండభ్యాతి అడుగుంటేరు సుమండ్!!

* ఆధారంలేని ఆలాపాలకు ఎంతమాత్రం లొంగిపోవద్దు!.....

ఇదిగో!—మీరు గర్వించవలసిన...

అన్ని ఉద్యోగాల్లోనూ ఆంధ్రులకు అన్యాయమేజరుగుతూవుంది

సునాయక ప్రముఖులు ఎనిమిది రాష్ట్రాలలో మంత్రివర్గముల నేర్పరచి ప్రజాపరిపాలన సాగించుట తలపించినది. ఇట్లు కాంగ్రెసువారు అధికారము చేపట్టుటనేత తమ కోర్కెగట్టెక్కునని ఆంధ్రులు కొండంతయాశతో నుండిరి. అసెంబ్లీ ఎన్నికలయిన పిదప కలకత్తాలోనడిచిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి సభలో ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణానుకూలమైన తీర్మానము సర్వజనాంగీకారమును బడసింది. అటుపిమ్మట మదరాసు అసెంబ్లీ కాన్సిలులోనుగూడ ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణముతోపాటు కర్ణాటక కేరళ తమిళ రాష్ట్రముల నిర్మాణములుగూడ గావించవలెననుతీర్మానము సర్వజనాంగీకారమును పొందినది. మరియు దానినిప్రభుత్వము వారును అంగీకరించుటయ్యెను. ఇట్లు తమచేత అంగీకృతిమైన తీరు మానము ఇండియా స్టేటుశక్రటారికి నివేదించుచు ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకుగల ప్రత్యేకార్హతలను గూడ నిరూపించిరి. ఇట్లు రెండు సార్లు నివేదించినను ఇండియా కార్యదర్శిగారు అంగీకరింపక నిరాకరించుట సంభవించినది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు సమ్మతించిన యెడల భారతదేశమున ఇతర ప్రాంతములందు సయితము ప్రత్యేక రాష్ట్ర విభాగ సమ

౫౨-వ పేజీ తరువాయి

స్య ప్రబలమై సరిహద్దులను గురించియు, ఆర్థిక సామర్థ్యమును గురించియు, ప్రశ్నలు బయలుపడి పరిస్థితులు విషమించుననియు ఇప్పటి రాజకీయపు ఒడుదుడుకులలో అట్టి విషమ పరిస్థితుల నెదుర్కొనుట సాధ్యముకాదనియు, ఇండియా కార్యదర్శిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినట్లు ఈనెలలో జరిగిన అసెంబ్లీ సభలో ప్రధాన మంత్రి ఉపప్రశ్నల సమాధానములవలన తెలిసినది.

ఇరువదియారు సంవత్సరముల నుండి ఆంధ్రదేశము అన్నిమూలల నుండి ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని కావలెనని ఉద్ఘోషించుచు, సైమను కమిషనువారు వారినివేదికలో ప్రత్యేక రాష్ట్ర నిర్మాణమున కవశ్యకములని నిరూపించిన యోగ్యతలు ఆంధ్ర మండలములకు కలవని ఋజువుచేయుచు తుదకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారి యామోదమును బొందిన ఈఆంధ్ర రాష్ట్ర సమస్యను కొలదికాలము క్రిందట తలపెట్టబడినట్టియో, తలపెట్టక పోయినను ఊహమాత్రముగనో లేక స్వప్న దృశ్యముగనో యున్నట్టియు ప్రత్యేక రాష్ట్రాల సమస్యతో ముడిబెట్టుట ప్రిస్తుతము అసమంజసము,

అక్రమమునని గట్టిగ చాటించవచ్చును. ఇతరప్రాంతములలోని తలో ఇట్టి సమస్యలు తీవ్రరూప మెత్తుట యసంభవము. అట్లు రూపమెత్తినను, కాలక్రమమున పరిష్కరింపవచ్చును. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమున కవి యాటంకములు గానేరవు.

మఱియు భారతదేశమున ప్రత్యేక రాష్ట్ర విభజన సమస్య కొత్తదికాదు. దాదాపు నలుబది సంవత్సరముల క్రిందటనుండియే ఈ సమస్య ప్రభుత్వమువారి దృష్టిపథములోనుండినది. 'చక్కని

పరిపాలనాసౌకర్యములు సమకూర్చునట్టి దేశఖండములుగ భారతదేశమును విభజించుట యను విషయము అత్యంతావసరములై ప్రాముఖ్యతైన విషయములలో నొకటి" యని 1902 సంవత్సరములోనే కర్ణాట ప్రభువు ఇండియా కార్యదర్శికి నివేదించియుండెను. మరల 1911 సంవత్సరములో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి అభిప్రాయమునే విశదీకరించుచు మరియొక నివేదికను పంపియుండిరి. కాబట్టి ప్రత్యేక రాష్ట్ర విభాగ సమస్య ఇండియా కార్యదర్శికి తెలియని క్రొత్తసమస్యకాదు.

ఇదిగాక 1935 సంవత్సరమున వెలువడిన సంస్కరణ శాసనమునకు ముందు సైమన్ కమిషన

తయారుచేసిన నివేదికలలో ఈ భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభాగ సమస్య చర్చించబడి ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ప్రత్యేకవిభాజ్యయోగ్యతలు కలవని యొకరీతిగా నూచింపబడియున్నది. ఇవియన్నియునిట్లుండ వీడియో ప్రశ్నయొకటి క్రొత్తగా వెలుపడినట్లు ఇండియా కార్యదర్శి యూహించినది సమంజసముకాదు. మఱియును ఆంధ్రదేశమునను ప్రత్యేకరాష్ట్ర విభాగమును గూర్చి అంతగా ఆందోళన లేదని ఇండియా కార్యదర్శి అనినట్లు సీలివార్త యొకటి వినవచ్చినది.

ఇప్పటికి 26 సంవత్సరములనుంచి జరిగిన మహాసభలు చర్చలు తీరుమానములు ఉపన్యాసములు వార్తాపత్రికలలో వ్రాతలు శాసనసభలలో తీరుమానములు ఈ మొదలైనవి తగినంత ఆందోళన గాక పోయినయెడల మఱియు నింక నెంత గొప్ప యాందోళన కావలయునో తెలియదు.

ఇండియా కార్యదర్శి యొచన లిట్లుండగా కాంగ్రెసు సభాసహాయమును యోచించినయెడల కాంగ్రెసు నిర్వాహక కార్యవర్గమువారు ప్రకృతిము ఈ విషయమున తూష్టిభావము వహించియున్నారు. అస్సెంబ్లీ ఎన్నికలైన వెంటనే కలకత్తాలో జరిగిన అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునుగురించి

అనుకూలమైన తీరుమానము ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడినది. ఆ తీరుమానమైన పిమ్మటనే అస్సెంబ్లీలో పైనుడివిన తీరుమానము ప్రవేశ పెట్టబడుట; అస్సెంబ్లీ చేతను, కాన్సిలుచేతను అంగీకరింపబడుట; ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించుటయు ఏర్పడినది. కాని ఆ తీరుమానము ఇండియా కార్యదర్శిచేత ఆమోదించజేయు విషయముగా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి ప్రయత్నమును చేసియుండలేదు. అందు నిమిత్తము ఇంగ్లాండుకు ఆంధ్రప్రతినిధిని పంపవలయునని ప్రయత్నము జరుగుచుండగా కాంగ్రెసుసభ్యులైన నవారెవ్వరు గాని అందుకై పోగూడదని నిషేధించినారు.

ప్రత్యేకముగ కొందరు ఆంధ్రప్రముఖులు రాయబారముగా నేర్పడి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారిని దర్శించి ప్రత్యేకరాష్ట్ర నిర్మాణమును గురించి సహాయమును కోరగా అట్టిసహాయము తామేమియు చేయబూనమనియును, ఫెడరేషనుకు వ్యతిరేకముగ తీవ్రమగు ఆందోళన సాగించవలసిన ఈ సమయమున ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమును స్వల్పసమస్యకై తీవ్రమైన ఆందోళన నలుపుట విరుద్ధమనియును కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు స్పష్టీకరించిరి. ఫెడరేషను సమస్య అనుకూలమైనతోడనే ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము సమకూ

ర్చెదమని నుడివియుండిరి. ఇట్లుండగా త్రిపురీ కాంగ్రెసు మహాసభ జరిగినపిమ్మట అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో మరల ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము ఆవశ్యకమను తీర్మానము అంగీకరించబడినది. దానిని అమలులో జెట్టుటకు తగిన ప్రయత్నములు నలుపుట కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారికి విధియైనను అట్టిప్రయత్నము లేవియు తలపెట్టుటలేదు.

ఇట్లు ఇండియా కార్యదర్శిచేత నిరాకరింపబడి, ఇట్లు కాంగ్రెసు కార్యవర్గంవారిచేత నిరసింపబడి నిస్సహాయులమైయున్న మనకు ప్రకృతకర్తవ్యమేమియను విషయమగు ప్రశ్న వెలువడినది.

ఇప్పుడు భారతదేశములో ప్రజాసంబంధమైన ప్రభుత్వమువారి వలన పరిష్కృతము గావలసిన యే ప్రశ్నయైనను కాంగ్రెసు మహాసంస్థ జేయు ప్రయత్నమునుబట్టి సఫలముకావలసిన దేగాని మఱియొకరి మూలముగ సాధింప వీలుగాదనుట నిశ్చయము—బంగాళ విభజన రద్దుచేయుటకు బంగాళములోని ప్రజానాయకులు వారెంత గొప్పవారైనను, ఎంతగొప్ప సమర్థులైనను కాంగ్రెసు మహాసంస్థ మూలకముగనే ప్రయత్నము చేయవలసినదనినదనుమాట అందరికి అనుభవవేద్యమే. విదేశవస్తు బహిష్కారము స్వదేశోద్యమము మొదలగు సునిశితాశ్రమములను కాం

గ్రెసుసంస్థమూలకముగ భారతదేశమందంతట ప్రయోగింపజేసి తీవ్రమగు ఆందోళనసలసి విభజన రద్దుగావించినారు. కాబట్టి అటులనే మనము కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గ అధిష్టాతలను యొప్పించుటకు యుక్తిరీతుల గాఢప్రయత్నముసలసి వారు సుముఖులుగాకున్నచో అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి మూలకముగ వారిని యొప్పింపజేసి కార్యసాధనల నాలోచించి కార్యసిద్ధి బడయవలెను. కాంగ్రెసు మహాసంస్థను విడిచి ప్రయత్నముచేయు నేల విడిచిన సాము అనుటకు సందేహములేదు.

మఱియు అన్నిటికంటె ముఖ్యమైన విషయమేమనిన గాంధీమహాత్ముని దర్శించి వారి యామోదమును బడసి వారు సూచించిన మార్గమువలంబించవలెను.

మనకు గాంధీమహాత్ముడే నూర్గదర్శి, యుపదేశకుడు. కాంగ్రెసు మహాసంస్థయే శరణ్యము. వీనిని నమ్మిచేసిన కృషియే సిద్ధించును.

ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణసమస్య సిద్ధించులోపల ఆంధ్రజిల్లాలనుండి వచ్చు ఆదాయమును, ఆంధ్రజనుల ప్రయోజనమునిమిత్తమే వినియోగించుట అవసరము. ఆప్రకారము ఆదాయవ్యయపట్టికను ఏర్పాటుచేసి ద్రవ్యవినియోగము గాఢించిన యెడల ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము వలన కలుగగల ప్రయోజనములు కొంతవరకు లభ్యములగును. ఆంధ్ర జిల్లాలనుండి వచ్చేడి ఆదాయమును

ఆ జిల్లాల నిమిత్తముచేయబడు ప్రయత్నమును నిష్కర్షగా తేల్చవలయునని అసెంబ్లీలో ప్రశ్నలువేసియు, ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసియు ప్రయత్నము చేసిపట్టికి సరియైన లెక్కలు లభ్యపడలేదు. 1932-33 సంవత్సరములకు సంబంధించిన లెక్క ఒకకొంత తయారుచేయబడి అసెంబ్లీలో ప్రకటింపబడినది. ఆ లెక్కలవలన ఆంధ్ర జిల్లాలవలన వచ్చు ఆదాయము వానిపైన వ్యయముకంటె దాదాపు ఒక కోటి రూపాయలు జాస్తియగుటచేత ప్రతి సంవత్సరం ఆంధ్రుల సొమ్ము ఒకకోటి రూపాయలు రాజధాని మొత్తముమీద ఖర్చు పెట్టబడుచున్నదని తేలుచున్నది. పైనుడివిన ప్రకారము ఆకోటి రూపాయలైనను ఆంధ్రుల నిమిత్తమేవ్యయము చేయునట్లు ఏర్పాటుచేయుటవసరం.

మరియొక విషయముగూడ ఈ సందర్భమున వివరించక తప్పదు. సర్కారు ఉద్యోగములలో ఏ యుద్యోగశాఖ చూచినను ఆంగ్లో ద్యోగుల సంఖ్య చాల తక్కువ యని బహుకాలమునుంచి వినబడుచునే యున్నది కేవలము ఉద్యోగముల నిమిత్తమై ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమును గూర్చిన యాంగ్లోన సాగించబడుచున్నదని రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు వ్యతిరేకులు వాదించుచు వచ్చినారు. కాని ఇంతవరకును ఉద్యోగసమస్యనుగూర్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునుగూర్చి ప్రయత్నించువారే కృషియును గావించి యుండలేదు. దానిని నిర్లక్ష్యభావముతోడనే చూచుచుండిరి. కాంగ్రెసువారు పదవుల స్వీకరించి పరిపాలన ప్రారంభించినపిదప సహితము ఉద్యోగులను నియమించు

గళచీర 100 పుటలు - అణాలు 8

తెనుగుపట్టుంబాలలో నిహితమైవున్న మాధుర్యాన్ని
ప్రస్ఫుటంచేసే ఆరుచిన్నకథల సంపుటి.

కథల శీర్షికలు :

1. గళచీర, 2. అమ్మమ్మ, 3. కాఫీ, 4. బాల్యక్షేపం,
5. ఆత్మకోడల్య, 6. పెళ్ళిచెడగొట్టిన ఆవధాని.

రచయిత :

పురాణం కుమారరాఘవశాస్త్రి, బి.ఎ.

ఆంధ్రభూమి బుక్ డిపో—వేపేరి, మదరాసు.

చుటలో అధికారులు భేదభావములు చూపుచున్నారనుట కేవలము నిరాధారము కాదు. స్వానుభవమునకు వచ్చిన కొన్ని దృష్టాంతములనుబట్టి ఆ యాక్షేపణ నిజమనియే నమ్మవలసి వచ్చుచున్నది. దినదినము అట్టి విభేదములు అమలులో నున్నవని ప్రతికలలో ప్రకటింపబడుచుండగా అవి నిజముగానియెడ నిజముగాదని నిర్ధారణచేయుచు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనచేయుట అవసరము. పెద్ద యుద్యోగములు మొదలు చిన్నగుహస్తాల విషయములో సహితము ఆంధ్రులు నిరసింపబడు చున్నారను ఘోష నానాటికి పెరిగిపోవుచున్నది. కాబట్టి ఆ విషయమున అన్యాయమున్నదో లేదో తేల్చుటకు మంత్రివర్గమువారికి తీరిక లేనియెడ నొక నిష్పక్షపాతబుద్ధిగల యోగ్యులతో గూడిన నొక యుపసంఘము నేర్పరచి ఈ యాక్షేపణలోని నిజానిజములు నిర్ణయించి లోపములు సవరించి ఆంధ్రులకు వారి సంఖ్యకు తగినట్లు ఉద్యోగములలో ప్రాతినిధ్యమిచ్చుట అవసరమని నిష్కర్షగా వక్కాణించవలసి నందుకు చింతించుచున్నాను. తుద కీయార్థాటమంతయు పొట్టకుంటికై పోట్లాటయని హేళన చేయువారు చేయవచ్చును. కాని ఈలోకమున మానవుల చేయుకృషిలో తొంభై తొమ్మిది పాళ్లు ఆ పొట్టకుంటికనియే స్పష్టము

ము కాబట్టి న్యాయముగ పొట్టకుంటికి చేయుప్రయత్నమైనను నిరసింపదగినది కాదు.

మరియొక్క విషయమును మాత్రము ఉదాహరించి ముగించెదను. ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము నెదిరించువారు కొన్ని యాక్షేపణలను చేయుచున్నారు. కాని ఆ యాక్షేపణలలో యోచింపతగినది నూతన రాష్ట్రముయొక్క ఆదాయ వ్యయములను గూర్చినదే. ఆంధ్రుండలములు ప్రత్యేకింపబడిన యెడల ఈమండలములనుండి వచ్చేడి ఆదాయము ఇప్పుడు రాజధాని మొత్తమునుండి వచ్చేడి ఆదాయముకంటె చాల తక్కువగుటచే జాత్యుద్ధరణకు తగిన నిర్మాణకార్యక్రమమును సాగించుటకు సాధ్యముగాదని వారు వాదించుచున్నారు.

రాష్ట్రనిర్మాణ మైనపిదప అందలి ఆదాయసాధనలను ప్రత్యేక

శక్తితో వృద్ధిచేయుట కెక్కువఅవకాశముండును. ఆంధ్రదేశమున సారవంతములైన భూములనేకములు గలవు. విలువగల ఖనిజములు గలవు. జలాధారములు గలవు. వీటినన్నిటిని వృద్ధి గావించినయెడల ఆదాయము హెచ్చుకాగలదు. తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుకుబోలిన పెద్దపనుల బూనుటకు కోట్లకొలది ఋణముచేయవలసి నప్పుడు, రాష్ట్రాదాయము స్వల్పమగుటచేత పెద్ద ఋణములు పుట్టవని మరియొక ఆక్షేపణ చేయుచున్నారు. కాని అట్టి పెద్దపనులు కొన్ని సంవత్సరముల మీదగాని పూర్తిగానేరవు. కావున అప్పటప్పటికి కావలసినంత మట్టుకే చిన్న ఋణములు చేయుటకును వానిని మరల చెల్లించుటకును తగిన ఏర్పాట్లు గావించవచ్చును. కాబట్టి ఈ ఆక్షేపణలు సహేతుకమైనవిగావు.

ఆలసించిన దొరకని హాస్యగ్రంథాలు

5 అక్షరాల పోస్టు బిల్లులు పంపితే

1. పెళ్లాన్ని ఎలాపిలవడం
2. అనుమానాలు ఆయన - ఆవిడ,
3. ధ్రువ,
4. చింకిబోడు,
5. తాళంచెవి తగాదా.

అనే ఐదు కడుపుబ్బ నవ్వించు హాస్యగ్రంథాలు పోస్టేజి మేమే భరించి మీకు పంపిస్తాము.

— నేతే పంపించండి —

ఆంధ్రభూమి బుక్కుడిపో, వేపేరి పోస్టు, మద్రాసు.